

na iPadu,
ko je
časopis
še v tisku

STATISTIKA - Na 4. strani
**V Italiji prebiva 2.500
državljanov Slovenije**

Največ jih živi v deželi FJK

TRST - Na 5. strani
**SSk s Cosolinijem,
a ne z demokrati?**

Jutri srečanje z ministrom Alfantom

GORICA - Na 16. strani
**Potok Koren
ne bo še čist**

Na potezi je goriška občina

KULTURA
**Unikatni in
neponovljivi
Černigoj**

TRST - V galeriji Cartesius si lahko do 23. decembra ogledamo Hommage Avgustu Černigoju, prodajno razstavo petindvajsetih del manjšega formata, ki želi obeležiti tridesetletnico smrti tega edinstvenega predstavnika slovenske avantgarde. Izbor zaobjema ustvarjalno obdobje med letom 1959 in koncem sedemdesetih let, večinoma gre za grafike, predvsem pa za visoke tiske in manjšo skico v tehniki kolaža. V to galerijo je, ko se je še nahajala pri Ljudskem vrtu, Avgust Černigoj pogostoma zahajal.

Na 13. strani

BRUSELJ - Svarilo predsednika evropskega parlamenta Martina Schultza

»Desolidarizacija« Evrope

TRST - Ob božičnih praznikih
**Na Velikem trgu
slovenska voščila**

BRUSELJ - Rekorden begunski val traja že mesece, število prosilcev za azil je samo v Nemčiji letos preseglo miljo, EU pa še vedno išče pravi odgovor na ta največji izziv po drugi svetovni vojni. V Evropskem parlamentu svarijo, da je pod vprašajem prihodnost unije.

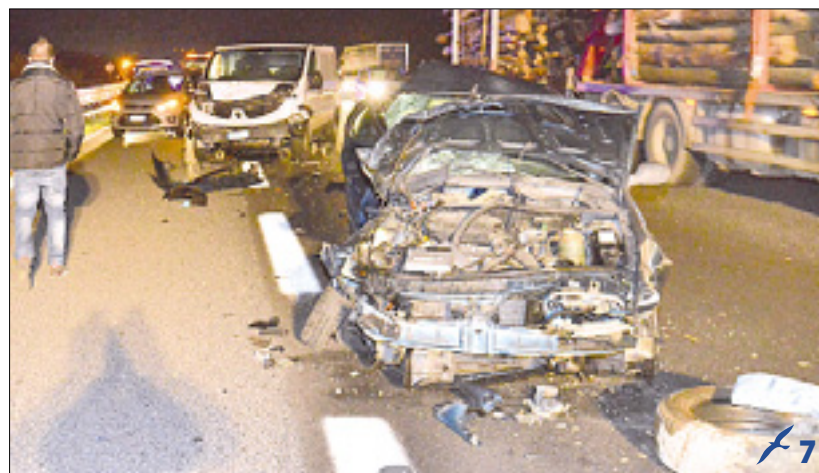
»Sodelovanje med narodi in državami, za katerega smo verjeli, da se bo vedno le še poglobljalo, se postavlja pod vprašaj,« opozarja predsednik evropskega parlamenta Martin Schultz in pravi, da smo v zelo nevarnem obdobju, najbolj nevarnem po koncu druge svetovne vojne. Begunska kriza je namreč razkrila «desolidarizacijo» med državami EU, brez-pogojne volje za iskanje skupnih rešitev ni več videti. Kot je posvaril Schultz, obstajajo močne sile, ki skušajo unijo razbiti, ki na izzive 21. stoletja, med katerimi je zagotovo priseljevanje, «ne želijo dati evropskega, ampak nacionalni odgovor».

Na 2. strani

Martin Schultz

DEVIN - Sedem poškodovanih, eden hujše
**Verižno trčenje
na hitri cesti pri Devinu**

**Velika gneča na
avtocesti Trst-Benetke**

Na 4. strani

**Je papež Frančišek
levičar?**

Na 5. strani

**Med Andrejevim
sejmom poživili Raštel**

Na 15. strani

**Košarkarji Bora
prekinili niz porazov**

Na 21. strani

GORICA - Po večletni krizi prvi znaki okrevanja

Goriški gradbeni sektor ob polovico delovnih mest

GORICA - Gradbeni sektor iz goriške pokrajine je v zadnjih letih izgubil polovico delovnih mest. »Pred krizo je bilo v goriški pokrajini mesečno zaposlenih 1800 gradbenih delavcev, zdaj jih je le med 900 in 1000. V zadnjih treh letih se je upad njihovega števila zaustavil; opažamo prve znake oživljanja gradbenega sektorja, čeprav bo za izhod iz kriznega stanja potrebnih od pet do deset let,« pravi Fulvio Calligaris, predsednik ustanove Formedil, ki skrbi za usposabljanje gradbenih delavcev. Po njegovih besedah se vse manj mladih odloča za zidarski poklic, čeprav je v gradbenem sektorju kar nekaj možnosti za zaposlitev.

Na 14. strani

DREVESNICA in VRTNARIJA
Helianthus

**Pester izbor dreves,
vejevja in
božičnih zvezd**

OB NEDELJAH
ODPRTO

Trst - Prosek 1000 (Bivši Il Giardinieri)
Info: tel. 040 25 28 148 - helianthus2013@libero.it

ČLOVEKOVE PRAVICE

Sanela Čoralič

redakcija@primorski.eu

Kje smo, kam bi radi prišli

Svetovni dan človekovih pravic praznujemo 10. decembra, saj je bila na ta dan leta 1948 v Parizu sprejeta splošna deklaracija človekovih pravic. Ob tem dnevu pozivamo ljudi, da v družbi ne ustvarjamo delitev, ampak spoštujemo drugačnost. V ospredju je tudi opozorilo, da imamo vsi ljudje pravico biti slišani in upoštevani. To naj bi veljalo tudi za ženske, mlade, manjšine, invalide in ljudi na obrobju. Vse lepo in prav, če ne bi bil 10. december (pre)pogosto edini dan v letu, ko se resno ukvarjamo s človekovimi pravicami.

Da so človekove pravice pogosto kršene, kažejo vsakodnevni dogodki, o katerih vestno poročajo različni mediji. Z današnjim dnevom se v sosednji Sloveniji uradno, pri nas pa simbolično, končujejo akcijski dnevi proti nasilju nad ženskami, ki so se začeli 25. novembra, na svetovni dan boja proti nasilju nad ženskami. Zbrani podatki so alarmantni. Na različnih okroglih mizah in predavanjih je stroka ponavljala, da veliko žensk ne živi dostojno, kar je njihova osnovna pravica. Vsaka četrta ženska v Italiji doživlja fizično in/ali spolno nasilje. Število feticidov se je v zadnjem času bistveno povečalo, povzročitelji so bili v večini primerov partnerji žrtev. Kršitve človekovih pravic se pojavljajo tudi na drugih področjih družbenega udejstvovanja. Socialna izključenost šibkejših, diskriminacija istospolno usmerjenih in nasilje nad otroki so žalostna realnost. Mnoga opozorila, ki jih dajejo organi, kot so varuhi človekovih pravic ali zagovorniki načela enakosti, niso dovolj, da bi se kaj premaknilo. Grožnje prihajajo tudi od zunaj. Z nedavnimi oboženimi napadi v Franciji so bile grobo kratene pravice cele nacije. V Parizu je bil namreč napaden družbeni način življenja, ki ga je zgradila celotna Evropa. Napaden je bil model, ki temelji na svobodi govora in na svobodnem ter varnem gibanju.

Ker realna slika sedanjih razmer v Evropi ni spodbudna, tema človekovih pravic ni bila še nikoli tako aktualna kot v tem trenutku. Opozorila in opomini zagotovo niso dovolj. Ti dajejo vtis, kot da tavamo v megli in se slepimo pred tem, da mogoče nismo najslabši. Bržkone bi bili potrebni celovita strategija, kje smo in kam bi radi prišli, in pripravljenost na konstruktivno sodelovanje za izboljšanje in obrambo človekovih pravic.

EVROPSKA UNIJA - Zaskrbljenost predsednika parlamenta Martina Schultza in poslancev

EU še nikoli ni bila pod udarom kot zdaj

BRUSELJ - Rekordni begunski val traja že mesece, število prosilcev za azil je samo v Nemčiji letos preseгло mejo milijona, EU pa še vedno išče pravi odgovor na ta največji izziv po drugi svetovni vojni. V Evropskem parlamentu svarijo, da je pod vprašajem prihodnost unije, tudi oblikovanje neke vrste mini schengna se nekaterim zdi realna nevarnost. Kot je pred novinarji v Bruslju v torek priznal predsednik parlamenta Martin Schulz, v vsej svoji politični karieri še ni imel tako močnega občutka kot sedaj, da je v nevarnosti prihodnost Evropske unije. Kot je posvaril, obstajajo močne sile, ki skušajo unijo razbiti, ki na izzive 21.

stoletja, med katerimi je zagotovo priseljevanje, «ne želijo dati evropskega, ampak nacionalni odgovor».

»Sodelovanje med narodi in državami, za katerega smo verjeli, da se bo vedno le še poglobljalo, se postavlja pod vprašaj.« Kot opozarja Schulz, smo v zelo nevarnem obdobju, najbolj nevarnem po koncu druge svetovne vojne. Begunska kriza je namreč razkrila «desolidarizacijo» med državami EU, brez-pogojne volje za iskanje skupnih rešitev ni več videti.

Evropi nikakor ne uspeva enotno odgovoriti na izzive begunske krize. Od tolikokrat omenjenih hotspotov v Italiji in Grčiji delujeta le dva, premestitev beguncem med državami članicami EU ne zaživi - od dogovorjenih 160.000 so jih doslej premestili nekje 200 -, Slovaška in Madžarska sta zaradi t. i. kvot celo vložili tožbi na Sodišču EU, zunanja schengenska meja na grških otokih pa ni še niti približno pod nadzorom.

Zaradi teh in drugih težav sta se v zadnjem času, še posebej pa po novembrskih terorističnih napadih v Parizu, kot skrajni možnosti omenjali celo ustanovitve nekakšnega mini schengna peščice držav, kot so Nemčija, Avstrija in države Beneluksa, in pa izključitev «neposlušne» Grčije iz schengenskega območja, ki je - vsaj do pred dnevi - zavračala pomoč EU pri nadzoru meje in registraciji migrantov.

Predsednik evropskega parlamenta Martin Schultz

ANSA

Vzpostavitev neke vrste mini schengna se Schulzu, socialdemokratu iz Nemčije, sicer ne zdi niti politično smiselna niti tehnično izvedljiva.

Kot je odgovoril na vprašanje STA, mini schengna ne vidi kot realno možnost, če bi ga ustanovili, pa bi predstavljal veliko nevarnost. A razprave o tem po njegovih besedah «niso smiselne».

Kot je poudaril, schengenski sporazum vračanja sistematičnega nadzora na notranje meje ne predvideva, izključitev ene od članic pa bi bila mogoče

le s soglasjem vseh, torej s privolitvijo te države.

Vrnitev sistematičnega nadzora na meje bi med drugim na stotisoče ljudem onemogočila vsakodnevno odhajanje na delo v sosednjo državo in povzročila nepredstavljive kolone tovornjakov, ki po Evropi prevažajo hrano in drugo blago. V tednu dni bi izbruhnili protesti, med protestniki pa bi bili celo tisti, ki sedaj zahtevajo vračanje mejnih kontrol, je ponazoril.

A evropski poslanci iz Slovenije niso niti približno tako prepričani, da se nam nekakšnega mini schengna ni treba bati. Kot je na okrogli mizi s poslanskimi kolegi poudarila Romana Tomc (EPP/SDS), se boji, da utegnemo v EU izgubiti svoboščine, ki smo si jih tako želeli. »Če ne bomo zagotovili, da bodo države članice schengna spoštovale pravila igre, potem tudi prostega pretoka ljudi več ne bo,« je posvarila.

Milan Zver (EPP/SDS) opozarja, da »Evropa še nikoli ni bila tako ranljiva, kot je zdaj«. Ukrepi, kot je morebiten suspenz Grčije iz schengna, se mu ne zdijo tako realna možnost. »Osebnost si ga ne želim, a ne pravim, da to

ni realna možnost,« pa ocenjuje Lojze Peterle (EPP/NSi) in dodaja, da »če nekaj ne deluje, se bodo nekateri pač dogovorili za alternativo, ki bo delovala«.

Podobnega mnenja je Tanja Fajon (S&D/SD), ki priznava, da jo skrbi, ko vsak dan gleda neuspešno odzivanje evropskih vlad in evropskih voditeljev, »ki zelo neodgovorno pred kamerami sprejemajo rešitve, doma pa delajo nacionalno politiko«. Kot ocenjuje, »je pogovor o mini schengnu lahko realnost, če se evropske države ne bodo zavedele, da gre za skupen problem in ne le problem držav z zunanjo mejo.«

Kot je sicer pojasnila, pravno-formalno mini schengna danes res ni mogoče kar tako uvesti, a de facto in na daljši rok se to lahko zgodi - npr. z uvedbo notranjega nadzora na mejah najprej za šest mesecev in nato, če bo državam to omogočila Evropska komisija, še za dve leti.

V Evropskem parlamentu so sicer odločno in soglasno - če odmislimo skrajno desne evroskeptike - proti poseganju v območje prostega gibanja na način «izbiranja in mešanja» določenih držav ter poudarjajo, da je pravi odgovor drugje - v več Evrope, zaščiti zunanjih meja in solidarni porazdelitvi bremen med članicami EU.

Proti temu so se danes med drugim izrekli Francozinja Sylvie Guillaume (S&D), Nemka Ska Keller (Zeleni) in Portugalec Jose Manuel Fernandes (EPP). »Schengen je tu za vse nas, je ena glavnih pridobitev, ki dela Evropo otipljivo za ljudi, in pod nobenimi okoliščinami ga ne smemo načelnjati,« je bila jasna Kellerjeva. »Rušenje schengna je rušenje Evrope. Izboljšati moramo to, kar imamo,« se je strinjal Fernandes. (STA)

Identificirali tretjega napadalca v dvorani Bataclan v Parizu

PARIZ - Policija je identificirala še tretjega napadalca, ki je 13. novembra sodeloval v napadu na udeležence koncerta v dvorani Bataclan v Parizu. Gre za 23-letnega Foueda Mohameda Aggada iz Strasbourg. Aggad je bil skupaj z bratom in še skupino prijateljev konec leta 2013 v Siriji. Lansko pomlad se jih je večina vrnila v Francijo, kjer jih je nato prišla francoska policija. A Aggad je tedaj ostal v Siriji. Zatem se je očitno uspešno vtihotal nazaj v Francijo. Aggada so identificirali prejšnji teden, ko je bila končana analiza njegove DNK, ki so jo primerjali z DNK člani njegove družine.

V Ukrajini že 9000 mrtvih

ŽENEVA - Od začetka konflikta v Ukrajini aprila 2014 je bilo ubitih več kot 9000 ljudi, še 20.797 jih je bilo ranjenih, so sporočili Združeni narodi. Urad ZN za človekove pravice je hkrati pozdravil znaten upad sovražnosti na konfliktnih območjih na vzhodu Ukrajine, odkar sta sprti strani 1. septembra podpisali novo prekinitev ognja, do česar je prišlo na podlagi krhkega februarskega dogovora v Minsku.

V morju umrlo že 700 otrok

ATENE - Najmanj 11 migrantov, od tega pet otrok, je umrlo v brodolomu lesenega čolna, na katerem so bili begunci, ki so se iz Turčije odpravili proti grškemu otoku Farmakonisi v Egejskem morju. Pripadniki grške obalne straže, grške mornarice in evropske agencije za nadzor zunanjih meja EU Frontex so iz morja rešili 26 ljudi, med njimi štiri zelo podhlajene otroke. Fundacija Migrantses je ocenila, da je samo letos umrlo v morju 700 otrok, skupno pa 3.200 ljudi, kar je dvakrat več kot lani.

Proti albanskim učbenikom

BEOGRAD - Srbija spoštuje pravice albanske manjšine an jugu svoje države, a ne more dovoliti, da se v šolah na Kosovu uporabljajo albanske šolske učbenike, v katerih je zapisano, da je Kosovo neodvisna država,« je na vprašanje predstavnika albanske manjšine v srbskem parlamentu odgovoril srbski zunanji minister Ivica Dačić

SLOVENIJA - Zunanji minister Erjavec

«Na svoji meji postopa Avstrija enako kot Slovenci na južni meji»

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Karl Erjavec meni, da migracijski val ne bo popustil in da lahko spomladi pričakujemo, da se bo celo okreplil. Glede na razmere na kriznih žariščih stvari po njegovih besedah niso optimistične.

Kot je na seji odbora DZ za zunanjo politiko opozoril Erjavec, bomo v prihodnjih letih ves čas soočeni z migracijskim valom, zato meni, da bo morala tudi slovenska vlada v zvezi s tem sprejeti trajnejše ukrepe, ki bi omogočali učinkovito upravljanje z migracijami. Takšen scenarij po njegovih besedah nakazujejo razmere v Siriji, Iraku, Afganistanu in na drugih kriznih žariščih.

Na vprašanje predsednika OZP Jožefa Horvata (NSi) o postavitvi ograje na avstrijsko-slovenski meji, je Erjavec odgovoril, da ne gre za ponovno vzpostavitev nadzora znotraj schengenskega območja po členu 24. člena schengenskega zakonika, temveč gre za urejanje migracijskega vala.

Kot je pojasnil, avstrijska ograja poteka od slovenske meje proti notranjosti Avstrije, in sicer ob železniški progi in ob avtocesti. Avstriji »počnejo enako, kar Slovenija počne na južni meji - postavljamo tehnične ovire, katerih namen je nadzor vstopa in preprečevanje neprijetnih dogodkov«, je dejal.

PODNEBJE - Čas za pogajanja se na konferenci v Parizu izteka

Še daleč od sprejemljivega

Odrta vprašanja

Financiranje: Finančna sredstva, ki naj bi se iz razvitih držav zila v države v razvoju za njihovo prilagajanje na posledice podnebnih sprememb in uvajanje zelenih tehnologij, ostajajo glavna sporna točka. Razvite države so v Kopenhavnu leta 2009 neformalno obljubile, da bodo do leta 2020 za ta namen zbrale najmanj 100 milijard dolarjev letno. A številna vprašanja, kot izpostavlja francoska tiskovna agencija AFP, ostajajo odrta: ali je v ta znesek mogoče prištevati zasebna sredstva? Kaj pa posojila? Razvojno pomoč ali pomoč nevladnih organizacij? Številne države se upirajo kakršnemukoli vnašanju opredelitev finančnih odgovornosti v besedilo. V zadnjih dneh pa je bilo ob tem vse pogosteje slišati, da morajo denar prispevati tudi hitro razvijajoče se države. Zgolj Afrika bo do leta 2050 za prilagajanje na vse višje temperature potrebovala okoli 800 milijard dolarjev letno.

Ambicioznost: Leta 2010 so si države zadale nalogo omejiti dvig globalne temperature na dve stopinji Celzija do konca stoletja. Vendar pa se številne najbolj ogrožene države, še posebej otoške, zavzemajo za bolj ambiciozni cilj 1,5 stopinje Celzija. Za njimi stojijo tudi številni ugledni znanstveniki. Osnutek dogovora trenutno vsebuje obe možnosti, ministri pa se bodo morali odločiti, katero bodo obdržali. Ni izključena niti možnost, da bi bili omenjeni obe.

Dolgoročni cilj: V trenutnem pogajalskem besedilu so tudi različne možnosti opredeljene dolgoročnega cilja sporazuma. Med njimi so popolna dekarbonizacija do leta 2100 ali ogljična nevtralnost od 2060 do 2080. V nevladnih organizacijah opozarjajo, da le popolna dekarbonizacija lahko prepreči katastrofo. V nevladnem sektorju so tako jasni pozivi, naj države v Parizu naredijo prvi korak h koncu obdobja fosilnih goriv.

Periodični pregledi napredka: Steber pariškega podnebnega sporazuma so prostovoljni nacionalni cilji držav za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. A znanstveniki opozarjajo, da doslej predložene zaveze, tudi če bodo v celoti izpolnjene, ne bodo vodile k želeni omejitvi dviga temperature. Zato več držav želi mehanizem za redno spremljanje napredka in po potrebi tudi zaostrovanje nacionalnih ciljev. Večina držav se zavzema za petletne revizije, to določilo pa ima zelo dobre možnosti, da postane del končnega sporazuma. Vseeno pa tudi na tem področju razprave še ni konec. Poleg debat o najprimernejšem obdobju za preglede se države še usklajujejo glede vprašanj, kdaj z njimi začeti in na kakšen način naj bi ti pregledi spodbujali države h krepitvi ambicioznosti nacionalnih ciljev.

Izguba in škoda: Države v razvoju, še posebej otoške države, s strani razvitih držav zahtevajo tudi ustrezna izplačila za povzročeno škodo in izgube zaradi podnebnih sprememb. K podnebnim spremembam, ki najbolj prizadenejo najrevnejše države, so namreč v preteklosti s svojim modelom razvoja največ prispevale današnje razvite in bogate države. Razvite države se želijo na vsak način izogniti priznavanju kakršne koli odgovornosti, saj se bojijo morebitnih tožb in postopkov, ki bi se lahko sprevrgli v nočno moro. Čeprav je to vprašanje še vedno na mizi, pa vse kaže, da so si strani po posredovanju ZDA vendarle nekoliko bližje. Tako se bi lahko škoda in izgube pojavile v sporazumu, vendar brez kakršne koli omejevalne kompenzacije, težave pa bi lahko reševali z oblikovanjem ustreznih mehanizmov zavarovanja.

Prizorišče podnebnih konferenc v Parizu

PARIZ - Čas podnebnih konferenc Združenih narodov v Parizu se izteka, predsedujoči in francoski zunanji minister Laurent Fabius pa je včeraj priznal, da dogovora še niso dosegli. »Poročila vodij pogajalskih skupin kažejo na zblizevanje stališč, pa tudi vprašanja, ki še morajo biti razrešena,« je sporočil Fabius.

»Sedaj se moramo skupaj premakniti v smeri priprave končnega besedila,« je dodal. Izčiščena verzija do sedaj oblikovane besedila, ki temelji na dokumentu, ki so ga ministrom prejšnji teden predali tehnični pogajalci, obsega zdaj samo 29 strani, a še ni dokončna, kar kaže, da stvari ne gredo po načrtih, Fabius pa še vedno računa na formalno sprejetje novega globalnega podnebnega sporazuma v petek ob 18. uri.

Da je novi osnutek pariškega podnebnega sporazuma premalo ambiciozen, je potrdil tudi namestnik generalne direktorice direktorata za okolje na slovenskem okoljskem ministrstvu Uroš Vajgl.

Steklo je tudi že oblikovanje skupine »jezikovnih in pravnih strokovnjakov«, ki bodo preverili končno besedilo s pravnega vidika in vidika celovite usklajenosti.

Predstavniki 196 pogodbenic Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebnega (UNFCCC) se v Parizu že drugi teden pogajajo o novem globalnem podnebnem sporazumu. Ta naj bi omejil dvig globalne temperature, s čimer bi se svet izognil katastrofalnim poplavam, sušam, nevihtam in dvigu morske gladine.

Pogajalci so še naprej razdeljeni glede tega, kako državam v razvoju pomagati pri spopadanju s posledicami podnebnih sprememb, kje postaviti mejo za segrevanje ozračja, kako razdeliti breme med bogate in revne države in kako spremljati napredek pri zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov.

»Čeprav nas v naslednjih dneh čaka še nekaj težkih vprašanj, sem prepričan, da smo sposobni doseči uspeh,« je v torko podaril ameriški državni sekretar John Kerry. »Upam, da bodo pogodbenice pospešile pogajanja, da bomo do petka zvečer dobili univerzalen in močan podnebni dogovor,« pa je dejal generalni sekretar ZN Ban Ki Moon.

Na uničujoče posledice podnebnih sprememb je delegate in opazovalce v svojem nastopu na prizorišču konference, razstavišču Le Bourget na obrobju Pariza, spomnil tudi nekdanji ameriški podpredsednik Al Gore.

Za predstavnike nevladnih organizacij je ključna Evropska unija. »Sedaj smo na križišču,« je opozoril direktor Climate

Action Network Europe Wendel Trio in pojasnil, da ena pot vodi v smer močnega sporazuma, ki bo v prihodnjih letih omogočil nadgradnjo, druga pot pa v minimalističen sporazum, ki bo le malo prispeval k boju proti podnebnim spremembam.

»Če želimo vsebinski dogovor, mora EU okrepiti svoja prizadevanja,« je menil ob tem. »Če želi EU igrati vodilno vlogo, mora to sedaj pokazati.«

Mattias Söderberg iz organizacije DanChurchAid se je osredotočil predvsem na vprašanje financiranja in izpostavil, da je to vprašanje za nevladne organizacije izredno pomembno. EU je poročala o dialogu s skupino 79 afriških, karibskih in pacifiških držav, s katerimi se strinja, da v Parizu potrebujemo ambiciozen in zavezujoč sporazum. A od besed je treba preiti k dejanjem.

FRANCIJA - Pred drugim krogom volitev Socialisti in republikanci proti Le Penovi vsak po svoje, a raziskave za FN slabo kažejo

PARIZ - Francoski predsednik Francois Hollande je pred nedeljskim drugim krogom regionalnih volitev v Franciji politike pozval k enotnosti, potem ko je v prvem krogu minulo nedeljo slavila skrajno desna Nacionalna fronta (FN). Kaže, da poziv ne bo ostal neusliščan. Po javnomnenjskih raziskavah naj bi namreč FN v drugem krogu težko izvolil svoje kandidate, premagani pa nja bi bili tudi obe Le Penovi, Marine in Marion. K temu naj bi predvsem botrovala odločitev, da naj bi tri četrtine volilcev socialistov podprlo kandidata zmerne desnice.

Vse politične voditelje je Hollande pozval k »jasnosti« in obrambi »vrednot republike«, je dejal njegov tiskovni predstavnik. FN je v prvem krogu volitev z 28 odstotki na nacionalni ravni in zmago v najmanj šestih od 13 regij zabeležila najboljši rezultat doslej in pometla s tekmeči, a ta uspeh bo morala zdaj potrditi še v drugem krogu. Vladajoči socialisti predsednika Hollanda in opozicijski republikanci njegovega predhodnika Nicolasa Sarkozyja imajo sicer za drugi krog volitev različne taktike. Takoj, ko je postalo jasno, kako prepričljivo je v prvem kro-

Manuel Valls: »FN želi Francijo vrniti k verskim vojnem ter spodkopati zakon o ločitvi cerkve od države«

gu slavila FN, so socialisti v regijah, kjer sta premočno zmagali vodja FN Marine Le Pen in njena nečakinja Marion Marechal-Le Pen, v drugem krogu umaknili svoje kandidate in tako blokirali FN. Razmišljali so tudi o umiku svojega kandidata v tretji regiji, Alzaciji-Šampanji-Ardenih-Loreni, a se kandidat s tem ni strinjal.

Sarkozy njihovemu zgledu sicer, kot je jasno povedal, ne bo sledil in ni pripravljen oblikovati širokega zavezništva proti skrajni desnici. Poleg tega uspeha FN v prvem krogu ne prikazuje kot velike katastrofe za narod, kot to počnejo socialisti.

»Proti FN se borim zjutraj, opoldne in zvečer. FN me napada bolj kot vsi ostali skupaj,« je Sarkozy dejal za radio France Inter. Obenem pa je poudaril, da ni »nemoralno voliti FN« in da je voljo ljudi treba spoštovati.

Premier Manuel Valls iz vrst socialistov je po drugi strani boj za glasove s FN danes označil kot »vojno za dušo Francije«. Po njegovih besedah FN želi Francijo vrniti k verskim vojnem ter spodkopati zakon o ločitvi cerkve od države.

Nicolas Sarkozy: »Proti FN se borim zjutraj, opoldne in zvečer. Ni pa nemoralno voliti FN«

BRUSELJ - Uredba Evropske unije bo stopila v veljavo leta 2017

Filme in glasbo v digitalni obliki bo mogoče uporabiti tudi v tujini

Evropski komisarji Günther Oettinger, Andrus Ansip in Vera Jorova ANSA

BRUSELJ - Evropska komisija je predstavila predlog uredbe o čezmejni prenosljivosti storitev spletnih vsebin, ki bo Evropejcem omogočil, da bodo povsod v EU imeli dostop do spletnih storitev z digitalnimi vsebinami, kot so filmi in glasba. Čezmejna prenosljivost, ki je nova pravica EU za potrošnike, naj bi se uresničila leta 2017.

Uporabniki imajo danes med potovanjem po EU lahko onemogočen dostop do spletnih storitev z vsebinami, kot so filmi, športni prenos, glasba, e-knjige ali igre, čeprav so jih plačali v svoji domači državi. Ker gre za predlog uredbe, se bodo predpisi po njenem sprejetju uporabljali neposredno v vseh 28 državah članicah EU.

»Osebe, ki zakonito kupijo vsebine, kot so filmi, knjige, nogometne tekme, televizijske nanizanke, morajo imeti možnost, da jih lahko odnesejo s seboj kamorkoli v Evropi. Gre za resnično spremembo, tako

kot pri odpravi stroškov gostovanja,« je povedal podpredsednik komisije in komisar za enotni digitalni trg Andrus Ansip.

Komisija je poleg tega predstavila predloga novih pravil za izboljšanje varstva evropskih potrošnikov pri spletnem nakupovanju in za pomoč podjetjem pri čezmejni prodaji. Prvi predlog obravnava dobavo digitalnih vsebin (npr. pretakanje glasbe), drugi pa spletno prodajo blaga (npr. nakup oblačil prek spleta).

Omenjena predloga odpravljata glavne ovire za čezmejno poslovanje v EU: pravno razdrobljenost na področju potrošniškega pogodbenega prava in z njo povezane visoke stroške za podjetja ter nizko stopnjo zau-

panja potrošnikov pri spletnem nakupovanju v drugi državi. Odstranitev ovir, ki izhajajo iz razlik med ureditvami pogodbenega prava, bo koristila celotnemu evropskemu gospodarstvu. Potrošnikom v drugih državah članicah naj bi začelo prodajati več kot 122.000 evropskih podjetij, skupno število potrošnikov, ki prek spleta kupujejo v drugih državah EU, pa bi se lahko dvignilo do 70 milijonov.

»Ni pa še čisto jasno, ali bo uredba zajela tudi spremljanje televizijskega programa slovenskih televizij po internetu iz tujine (denimo prenosov različnih oddaj, filmov ali športnih dogodkov) oziroma spremljanje programa, ki ga kabelski in IPTV-operaterji ponujajo preko različnih aplikacij,« je povedal slovenski strokovnjak Boštjan Okorn o aspektu uredbe EU, ki približe zanima tudi spletne uporabnike pri nas.

STATISTIKE - Podatki italijanskega zavoda ISTAT

V Italiji ima stalno bivališče nekaj nad 2.500 slovenskih državljanov

Največ (1.198) jih živi na ozemlju Furlanije-Juljske krajine

RIM - V Italiji ima stalno bivališče 2.574 slovenskih državljanov. Največ (1.198) jih živi v Furlaniji-Juljski krajini, najmanj (po eden) pa prebiva v Basilicatu, Moliseju in Dolini Aosti. To izhaja iz podatkov (stanje 1.1.2015) osrednjega italijanskega statističnega zavoda ISTAT, ki vsako leto zelo podrobno »fotografira« stanje v državi, vključno s številom tujcev s stalnim prebivališčem. Da živi največ slovenskih državljanov v Furlaniji-Juljski krajini je povsem naravno in razumljivo.

Daleč za našo deželo po številu živčih državljanov Slovenije je Veneto, sledita Lombardija in Lazio. Kot tuji državljanji so v Italiji registrirani tujci, ki imajo stalno bivališče v državi, nimajo pa državljanstva zato, ker zanj (še) nimajo pogojev ali pa ga niso zaprosili. Enaka pravila veljajo v Sloveniji.

V Italiji živi trenutno nekaj nad pet milijonov tujcev

Sodeč po podatkih osrednjega statističnega zavoda živi v Italiji 5.014.437 tujih državljanov, kar je 8,2 odstotka celotnega prebivalstva, ki šteje 60.795.622 ljudi. Deset let od tega je bilo tujcev na državnem ozemlju milijon šesto tisoč, na kar je njihovo število stalno naraščalo vse do leta 2011, ko se je precej ustalilo, rast pa nekoliko ustavila.

Največ tujcev (52 odst.) prihaja iz evropskih držav, sledita Afrika (20,5 odst.) in Azija (19,3 odst.). Med tujci je le 761 t. apolidov, to se pravi ljudi, ki

so iz tega ali onega razloga brez državljanstva.

Med tujci največ Romunov, nato Albanci in Maročani

V Italiji živi 1.131.839 Romunov, romunska skupnost je najbolj številna med vsemi tujimi skupnostmi. Romunom sledijo Albanci (490.483) in Maročani (449.058). V sklopu tujega prebivalstva je Romunov 22,5 odst., Albancev 9,7 odst. ter Maročanov 8,9 odstotka.

Na četrtem mestu so Kitajci (265.820), nato Ukrajinci (176.000) in Filipinci (168.238). Sledijo Indijci, prebivalci Moldavije, Bangladeša in Šri Lanke.

Prva Lombardija, dežela FJK na dvanajstem mestu

Največ tujcev (1.152.320) prebiva v Lombardiji, kar pomeni 11,5 odst. celotnega prebivalstva na deželni ozemlju. Sledita Lazio (636.524-10,8 odst.) in Emilia-Romagna (536.747-12 odst.). Na četrtem mestu je Veneto, na petem Piemont in na šestem Toskana.

V Furlaniji-Juljski krajini (dvanajsta na lestvic) ima stalno bivališče 107.559 tujcev, kar je 8,7 odst. prebivalstva. Tridentinska-Juljska Tirolska je na 14. mestu z 96.149 tujcev, kar predstavlja 9,1 odst. celotnega prebivalstva. Najmanj tujcev (9.075) živi v Dolini Aosti, kar je 7 odst. vsega prebivalstva.

S.T.

Slovenski državljanji v Italiji

Dežela	število	odstotki	odstotki na prebivalstvo
1. Furlanija - Juljska krajina	1.198	46,50%	1,11%
2. Veneto	365	14,20%	0,07%
3. Lombardija	264	10,30%	0,02%
4. Lacij	205	8,00%	0,03%
5. Emilija-Romagna	103	4,00%	0,02%
6. Toskana	96	3,70%	0,02%
7. Piemont	79	3,10%	0,02%
8. Tridentinska - Južna Tirolska	48	1,90%	0,05%
9. Marke	40	1,60%	0,03%
10. Kampanija	26	1,00%	0,01%
11. Umbrija	26	1,00%	0,03%
12. Abruci	23	0,90%	0,03%
13. Sicilija	22	0,90%	0,01%
14. Ligurija	21	0,80%	0,02%
15. Apulija	21	0,80%	0,02%
16. Kalabrija	17	0,70%	0,02%
17. Sardinija	17	0,70%	0,04%
18. Bazilikata	1	0,00%	0,01%
19. Molise	1	0,00%	0,01%
20. Dolina Aosta	1	0,00%	0,01%
Skupno ITALIJA	2.574	100%	0,10%

V Koprbo tekla beseda o dolinski občini

KOPER - Jutri ob 10. uri bodo v knjižnici Univerze na Primorskem-ZRS v Koprbo (Garibaldijeva 1) predstavili študijo "Na prehodu", ki obsega interdisciplinarno geološko-arhitekturno raziskavo dediščine na območju občine Dolina. Strokovna publikacija sodi v mednarodni projekt Roof of Rock (Kamnita streha), katerega partner je tudi dolinska občinska uprava. O pomenu te študije za Dolino bosta spregovorila župan Sandy Klun in Mitja Lovriha, ki je občinski vodja tega projekta.

Kdaj sploh projekt za drugi tir Divača-Koper?

KOPER - Vse aktivnosti ministrstva za infrastrukturo so usmerjene v zagotovitev nadaljnega razvoja Luke Koper, je na prednovoletnem srečanju Luke poudaril slovenski minister Peter Gašperšič. Odločitev o tem, ali se bodo s projektom drugega tira prijavi na razpis za evropska sredstva leta 2016 ali šele leta 2018, pa bodo sprejeli do konca prihodnjega leta. Kot je na srečanju poudaril Gašperšič, se na ministrstvu zavajajo, da je za realizacijo projekta drugega tira ključno uspešno pridobivanje in črpanje evropskih sredstev, zato intenzivno sodelujejo tako z Evropsko komisijo kot s svetovalnim središčem pri Evropski investicijski banki (EIB).

»Na ta način bomo, v kolikor bomo uspešni pri predstavitvi projekta izgradnje drugega tira pri EIB, lahko potem tudi lažje pridobili financiranje s strani zasebnega partnerja, ki je ključno za to, da bomo ta projekt lahko finančno zaprli,« je pojasnil minister. Pri tem računa, da bodo na ministrstvu aktivnosti v tej smeri zaključili do prihodnjega leta, ko se bo pojavila prva možnost za prijavo na odprti razpis. Glede tega, na kateri razpis se bodo prijavi, na tistega prihodnje leto ali kasnejšega v letu 2018, pa Gašperšič še ni mogel dati dokončnega odgovora. (STA)

UKVE - Srečanje z delegacijo SKGZ

Finančna stiska središča Planika

UKVE - Vse od svoje ustanovitve leta 1997 si Slovensko kulturno središče Planika prizadeva za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika in kulture v Kanalski dolini. O delovanju društva, njegovi bogati ponudbi in težavah so se na srečanju v Ukvah pogovarjali predsednica Nataša Gliha Komac in član vodstva društva Rudi Bartaloth ter deželni predsednik SKGZ Rudi Pavšič, pokrajinska predsednica Luigia Negro in organizacijski tajnik Marino Marsič. SKS Planika že vrsto let prireja tečaje slovensčine za otroke in odrasle. V letošnjem letu obiskuje tečaje približno dvajset učencev. Društvo razpolaga tudi z bogato knjižnico, ki šteje nad 11.000 naslovov, njegove prostore pa uporablja Glasbena matica za svoje delovanje. Društvo zelo dobro sodeluje z organizacijami na avstrijskem Koroškem in v Sloveniji.

Kljub razvejani dejavnosti pa se člani odbora spopadajo s hudimi finančnimi težavami, ki postajajo pod vprašaj preživetje društva. Javni prispevki, zlasti iz Slovenije, so se v zadnjih letih krepko znižali, kar močno ovira društveno delovanje. Zaradi tega odborniki resno razmišljajo o prekinitvi društvene dejavnosti, če se finančni položaj ne bo izboljšal.

Pavšič je izpostavil pomen slovenske dejavnosti v Kanalski dolini in same Planike. Poudaril je tudi potrebo po sistemskem sodelovanju med slovenskimi organizacijami na Videmskem in v sami Kanalski dolini, kjer je treba odpraviti določena nesoglasja, ki ne koristijo nikomur. Glede poučevanja slovensčine je SKGZ mnenja, da bi morali po špertskeem zgledu uvesti večjezično poučevanje tudi v šolah drugih območij na Videmskem. Za obravnavanje tovrstnih vprašanj deluje v okviru krovnice organizacije pravno-posvetovalna delavnica, ki je na razpolago tudi organizacijam in društvom v videmski pokrajini.

Na fotografiji od leve: Rudi Bartaloth, Rudi Pavšič, Nataša Gliha Komac, Luigia Negro

TRST-BENETKE - Kolone tovornjakov iz Slovenije in Hrvaške

Gneča na avtocesti

V Ljubljani za »praznični most« zelo veliko gostov iz Italije, posebno iz Veneta

Tovornjaki so včeraj dobesedno preplavili avtocesto Trst-Benetke

ARHIV

Na Reki razstava o Tartiniju

REKA - V Pomorskem in zgodovinskem muzeju Hrvaškega primorja na Reki so v okviru partnerskega sodelovanja med Pomorskim muzejem Sergej Mašera Piran ter omenjenim muzejem na Reki odprli razstavo o Giuseppeju Tartiniju. Poleg panojev z besedili v slovensčini, hrvaščini in italijanščini bo razstava ponudila na ogled tudi nekaj izjemno dragocenih predmetov iz Tartinijeve dediščine, vse od njegovih rokopisov, dokumentov, pisem do certifikatov. Na ogled bosta tudi njegov doprski kip iz leta 1846 in replika posmrtna maske, katere original hranijo v Tartinijevi spominski sobi v Piranu.

Zanimivost razstave so tudi kostumi iz filma Tuga Štiglicja Vražji Tartini, ki jih je prispevala RTV Slovenija. Navedeni film bo prav tako sestavni del razstave, mogoče bo občudovati tudi odlomke s koncerta svetovno znanega violinista, po očetu piranskega porekla Uta Ughia, ki je v Piranu nastopal leta 1992 ob 300. obletnici Tartinijevega rojstva. Na Tartinijevo violino vsako leto na otvoritvenem koncertu Festivala Tartini v Piranu igrajo vrhunski svetovni glasbeniki. Kustosinja razstave je Duška Žitko, oblikovalec je Matjaž Učakar, ki je pripravil tudi animacijo znane grafike, ki upodablja Tartinijevo sonato Vražji trilček. Tiskano gradivo je oblikovala Duška Dukić.

Pri razstavi so poleg RTV Slovenija sodelovali še Radio Koper-Capodistria, Pokrajinski arhiv Koper, Skupnost Italijanov Piran, Atelje Tartini Ljubljana in Festival Tartini. Finančno sta jo podprli slovensko in hrvaško ministrstvo za kulturo.

Giuseppe Tartini (1692 - 1770), po rodu iz Pirana, je bil eden največjih violinistov svoje dobe, izjemno priljubljen pa je bil tudi kot skladatelj. Njegov opus med drugim obsega okoli 130 koncertov in več kot 170 sonat.

VIDEM - Zaradi gostega prometa tovornjakov iz Slovenije in Hrvaške ter zaradi nekaterih nesreč je bil včeraj ves dan izjemno obremenjen avtocestni odsek od Trsta do Benetk. Prišlo je do daljših zastojev, posebno na odseku med Redipuljo in Portogruarom. Daljše vrste so beležili tudi na cestninski postaji v Vilešu, kjer se avtocesti A 4 priključi avtocesta za Ljubljano čez Vipavsko dolino.

Zaradi omejitve tovornega prometa v preteklih prazničnih dneh so se mnogi tovornjaki, ki so bili ustavljeni na italijansko-slovenskih mejnih prehodih, podali na pot v ponedeljek zvečer. Na Hrvaškem je namreč prepoved veljala tako v ponedeljek kot v torek, v Sloveniji v nedeljo, v Italiji pa včeraj. H gneči sta včeraj dopoldne prispevali tudi dve prometni nesreči na Tržaškem med Devinom in Trzičem v smeri Benetk na razdalji 200 metrov druga od druge. Skupno je bilo v nesreči vpletenih pet vozil, dve osebi sta bili lažje ranjeni.

Gost promet je bil včeraj tudi na primorski avtocesti. Poleg tovornjakov iz držav srednje in vzhodne Evrope so se Trst ter v Furlanijo in Veneto vračali Italijani, ki so preživeli daljši »praznični most« v Sloveniji. Še posebno v Ljubljani, ki je doživela pravi naval obiskovalcev iz severne Italije, predvsem iz Veneta. Italijanski turisti so napolnili ljubljanske hotele in gostilne, nenavadno veliko Italijanov pa je obiskalo trgovski center BTC v predmestju Ljubljane.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

OBČINA TRST - Usmeritev slovenske stranke

SSk spet s Cosolinijem, a najbrž ne več z Demokrasko stranko

Jutri srečanje z notranjim ministrom Alfantom - Izredni deželni kongres za statut

»Že nekaj mesecev smo na deželni in lokalni ravni zaprosili za srečanje z Demokrasko stranko, ki doslej žal še ni našla časa za Slovensko skupnost.« Besede deželnega tajnika Igorja Gabrovca pričajo o komunikacijskem mrku med zaveznikoma, ki traja precej časa, občinske volitve v Trstu in Miljah pa v bistvu trkajo na vrata. Da si stranki ne »govorita« je Gabrovca priznal na sinočnji seji deželnega sveta SSK na Opčinah, njegove besede pa je podkrepil tržaški tajnik Marko Pisani.

Iz njunih besed se da razumeti, da bo SSK prihodnje pomlad za tržaškega župana znova podprla Roberta Cosolinija, ne bo pa več neposredni zaveznik demokratov. V slovenski stranki iščejo in preverjajo druge možnosti za izvolitev tržaškega občinskega svetnika. Dejansko naj se ne bi več ponovila izkušnja zadnjih volitev leta 2011, ko je bil Igor Švab z velikim številom preferenc izvoljen na listi DS in s tem postal član njene svetniške skupine. Možnosti sicer ni veliko, najbolj verjetna je levosredinska občanska lista, ki je še ni videti na obzorju. Vsaj takšne ne, kot bi si jo želela SSK.

V Miljah je predvolilna situacija v levi sredini zelo nedorečena. Koalicija bo svojega županskega kandidata ali kandidatko izbrala na primarnih volitvah, na katerih bosta glavni tekmeči Valentina Parapat (DS) in podžupanja iz vrst SEL Laura Marzi. Za SSK se tukaj ponavlja tržaška zgodba: ali strankina kandidatura na listi DS (po zgledu Danila Šavrna iz leta 2011) ali pa druge rešitve v sklopu levosredinskega zavezništva.

V pričakovanju političnih in predvolilnih razčiščenj se bo delegacija SSK jutri v Trstu srečala z notranjim ministrom Angelinom Alfantom. Minister pride v Trst zaradi begunske krize in istočasno za promocijo svoje stranke NCD.

IGOR GABROVCA

MARKO PISANI

Glavna točka na sinočnji seji na Opčinah je bil vsekakor predlog novega statuta SSK, ki ga je v sklopu deželnega tajništva pripravila delovna skupina. »Spremembe statuta odgo-

varjajo potrebi po prilagoditvi novi državni zakonodaji, ki ureja delovanje strank, njihovo prozorno proračunsko vodenje in možnosti davčnih olajšav za somišljenike, ki se odloči-

jo, da politične aktivnosti stranke tudi gnotno podprejo. Spremembe ciljajo tudi k poenostavitvi pokrajinskih ravni, spodbujanju delovanja občinskih sekcij in mladinske dejavnosti ter zagotavljanja bolj uravnovešenega zastopstva obeh spolov v vseh strankinih organih,« piše v vabilo na sejo deželnega sveta.

Predloge popravkov je orisal strankin deželni podtajnik Marko Jarc. Za sprejetje novega statuta bo na začetku prihodnjega leta sklican izredni kongres SSK ob prisotnosti notarja, pred tem pa bosta osnutek novega statuta odobrila strankina pokrajinska sveta. S.T.

CERKEV - Na praznik Brezmadežne polaganje cvetja na Trgu Garibaldi

Tudi slovenska molitev

Ob prisotnosti nadškofa Crepaldija, pokrajinske predsednice Bassa Poropat in občinske odbornice Grimove

Verniki so k Marijinemu kipu tudi letos položili cvetje

FOTODAMJ@N

Ob prisotnosti tržaškega nadškofa Giampaola Crepaldija, predsednice Pokrajine Trst Marie Tereze Bassa Poropat in tržaške občinske odbornice za šolstvo Antonelle Grim je tudi letos na praznik Brezmadežne v torek dopoldne pod Marijinim kipom na Trgu Garibaldi potekalo tradicionalno srečanje s polaganjem cvetja, ki ga je priredil Italijanski ženski center v sodelovanju z Občino Trst ter združenjema Mater Civitatis in Maria Regina della Pace. Srečanja se je udeležilo večje število vernikov, ki so molili rožni venec, nadškof pa je prisotne tudi nagovoril. Ob tej priložnosti velja omeniti, da je molitev potekala tudi v slovenščini, za kar je zaslužna skupina slovenskih vernikov tržaške škofije, ki se je ob tej priložnosti že tretje leto zapored zbrala in zmolila desetko rožnega venca v slovenskem jeziku.

VIRGIL GOMIZEL Partizan, Goli otok, Avstralija

Osebnosti pričevanja imajo edinstveno vrednost, v kolikor nam posredujejo emocionalno vzdušje, misli posameznikov in osebno doživljanje nekega zgodovinskega obdobja. Dragocenost knjige Moje življenje Virgila Gomizela je tudi v tem aspektu poznavanja naše polpretekle zgodovine. Spominske zapise kraškega rojaka, po rodu iz Križa pri Sežani, so predstavili na ponedeljkovem večeru Društva slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani.

Virgil Gomizel se je rodil leta 1928, za časa fašizma. Ni mu bilo torej dano, da bi se šolal v materinem slovenskem jeziku. Pridružil se je partizanskim enotam, ko je bil v bistvu malo več kot otrok, star je bil namreč 16 let. Med vojno je bil huje ranjen.

RENATO
PODBERŠIČ ML.

FOTODAMJ@N

Kot nekdanjemu borcu in ranjencu mu je jugoslovanska uprava po vojni nudila možnost šolanja v slovenščini na srednji gospodarski in zadrudni šoli v Ljubljani. Kmalu za tem, leta 1949, so ga aretirali in ga brez sodbe poslali na »prevzgojo« na Goli otok. Tam je leto dni moral opravljati t.i. družbeno koristno delo. Po vrnitvi domov se je zaročenko Dragico izselil v Avstralijo, kjer še danes živi in je poznan pod imenom Vern Gomezel. Tam si je ustvaril družino in bil vseskozi aktiven v slovenskem društvu v Melbourneu.

Vsebinsko knjige je podrobneje orisal zgodovinar Renato Podberšič ml., ki je poudaril, da gre za pristno primorsko zgodbo: »Knjiga je napisana na zelo zanimiv način, bere se jo v dušku.« Zaustavil se je predvsem pri tisti četrtini knjige, v kateri avtor analizira travmatično izkušnjo Golega otoka. Med jetništvom je Gomizel spoznal Andreja Aplenca, ki je s Podberšičem avtor uvodnih prispevkov in ki si je vztrajno prizadeval, da bi prišlo do izida knjige. »Virgil Gomizel ima naraven dar pripovedovanja. Če bi se rodil v drugačnih okoliščinah, bi lahko postal znan slovenski pisatelj. Ko opisuje obdobje partizanstva, se zaustavlja tudi na takih zgodbah, ki jih v uradnem zgodovinskoopisju ni, kot so na primer opisi četnikov in vlasovcev. Opis dogajanja na Golem otoku je izredno plastičen. Najbolj me je pri njegovih zapisih prevzela zavzetost do slovenske domovine,« je dejal Aplenc. Lastne spomine na čas političnega zaporništv na Golem otoku je podal tudi odvetnik Bogdan Berdon, ki je na kvarnerskem otoku ravno tako doživel marsikaj hudega. Gomizlovo pripoved je ocenil kot objektivno.

Marij Maver, glavni urednik založbe Mladika, pri kateri je knjiga izšla, je predočil kvaliteto avtobiografskih zapisov Virgila Gomizela: »Prepričalo me je pripovedovanje rojevanja partizanskega gibanja po razpadu Italije. Malokje lahko zasledimo take zapise. Med prvimi je knjigo prebral Alojz Rebula, ki je posebno izpostavil avtorjevo nadarjenost in čut za resnico.« (vpa)

Vesna Pahor

DIALOGHI EUROPEI - Okrogla miza o encikliki Laudato sii

Je papež Frančišek levičar?

Krik matere Zemlje in krik obupa revežev sta del enega in istega perečega problema - Posega Giovannija Miccolija in Pierluigija Di Piazze

So papeževe besede levičarske oziroma bi o papežu lahko trdili, da govori kot levičarski politik? Papež Frančišek je v dveh letih in pol pontifikata že pustil neizbrisane pečate. S svojimi besedami in dejanji predstavlja zasak Cerkve v znatno drugačno smer od svojih predhodnikov. »Papež Frančišek je povedal veliko več kot nekaj levičarskega, saj ni ukapljen v nobeno politično smer, tovrstne delitve presega. Bori se za popolnoma nov in različen način življenja, o katerem bi lahko upravičeno dejali, da gre za nov humanizem. To nam jasno nakazuje tudi njegova enciklika Laudato sii,« je na okrogli mizi, ki jo je pred dnevi v dvorani Tessitori priredilo združenje Dialoghi europei, povedal koordinator srečanja Giorgio Rossetti.

Papeževo encikliko Laudato sii so v Vatikanu javnosti predstavili 18. junija, na njej pa je sicer zapisan datum 24. maj 2015. Naslov izhaja iz Hvalnice stvarstva, v kateri sveti Frančišek opisuje zemljo kot skupno hišo vseh živih bitij. Vsebinsko in sporočilnost papeževe okrožnice je podrobneje analiziral profesor Giovanni Miccoli: »Loteva se globalne ekološke krize iz različnih zornih kotov. K tematiki pristopa celovito. Rešitev je treba iskati vzajemno, odgovor na dano situacijo mora biti nujno skupen, združevati mora več strok. Ne

Pierluigi Di Piazza

FOTODAMJ@N

nagovarja samo katoličanov, temveč poziva vse od posameznikov do držav in mednarodnih skupnosti k ekološkemu spreobrnjenju.« Papež Frančišek ostro obsoja sodobno pojmovanje narave in njeno izkoriščanje v korist posameznikov. Tehnološki človek na naravo gleda iz antropocentričnega vidika, kar povzroča ogromno škodo. Posledice uničevanja okolja pa najbolj občutijo najrevnejši sloji. Krik matere Zemlje in krik obupa revežev sta torej del enega in istega perečega problema. Odgo-

vor na trenutno stanje je lahko samo celostna ekološka kot del nove paradigme pravičnosti.

Za gradnjo skupne hiše igra ključno vlogo dialog: dialog med verniki, med različnimi okoljevarstvenimi strokami in med različnimi okoljevarstvenimi gibanji. Pierluigi Di Piazza, župnik v kraju Zugliano v Furlaniji in ustanovitelj centra za sprejemanje prebežnikov in proslincev za azil Ernesto Balducci, meni, da je sporočilo enciklike Laudato sii tako globoko in prodorno, da bi jo bilo treba brati tako v šolah kot v drugih javnih ustanovah. »Papež Frančišek k stvarstvu ne pristopa avtoritarno, obrača se na mnenja različnih strokovnjakov in izkazuje izjemno čustveno inteligenco ter posluh do šibkejših. Če ga ne bi bilo, bi svoje poslanstvo doživljal s popolnoma drugačnim razpoloženjem.«

Zadnje statistike ocenjujejo, da papeža podpira znatno manj kot 40 % škofov. Mnogi o njem pravijo, da je populist. Z razmišljanji o družbi, ki bi jih (vsaj do zdaj) nikoli ne pripisali najvišjemu predstavniku cerkvenih oblasti, nedvomno predstavlja trn v peti marsikom. Poudarjanje nujnosti drzne kulturne revolucije v današnji družbi, pa je res težko obiti. To potrjuje že dejstvo, da je bila dvorana Tessitori nabito polna ljudi.

OBČINA TRST - Občinski svet nadaljeval razpravo o novem prostorskem načrtu

Dve uri in pol prekinitve očitno nista zblížali stališč

Ugovori o gradnjah burili duhove - Med popravki širitev »območja spoštovanja« spomenika bazoviškimi junakom

Sinočnja seja tržaškega občinskega sveta, ki je bila tako kot prejšnje posvečena obravnavanju novega prostorskega načrta, se je začela skoraj s poltretjo uro zamude. Toliko časa so namreč trajali sestanki najprej posameznih svetniških skupin, nato pa še načelnikov le-teh. Prekinitve je takoj po ugotovitvi sklepčnosti sveta predlagal župan Roberto Cosolini, da bi se svetniške skupine dogovorile o umiku nekaterih popravkov, pa tudi o potrditvi oz. spremembi predvidenega rokavnika sprejemanja prostorskega načrta, ki naj bi ga po načrtih sprejeli 18. ali 20. decembra.

Ali sta se večina in opozicija (oz. opozicije) glede slednjega zblížali, je težko reči. Umaknjenih je bilo dvajset popravkov nekaterih svetnikov, skupščina pa je po prekinitvi pričela z obravnavo sklopa večjega števila ugovorov, ki so se nanašali na možnost gradnje predvsem na pašnih v kraškem bregu. Pri tem sta iz opozicijskih vrst Everest Bertoli in Piero Camber (oba Forza Italia) kritizirala predvsem dejstvo, da je uprava ugovorom nekaterih občanov ugodila in dovolila gradnjo, drugim pa ne, poleg tega je večina v nekaterih primerih dala pozitivno mnenje kljub negativnemu mnenju občinskih uradov. Kritična sta bila tudi Paolo Menis in Stefano Patuanelli (le-temu je Bertoli grozil s prijavo zaradi izjav o dogovoru med delom večine in opozicije o tem, na katerih zemljiščih dovoliti gradnje in na katerih ne) iz vrst Gibanja petih zvezd: prvi je želel vedeti, koliko in kateri zavrnjeni ugovori so se nanašali na prošnjo za zazidljivost na pašnih, drugi pa je opozoril, da se glede seznama ugovorov o možnosti gradnje čaka na odgovor uradov o morebitnih posledicah.

Vsem je odgovorila odbornica za urbanistiko Elena Marchigiani, ki je dejala, da so nekatere ugovore oz. popravke sprejeli, ker so se nanašali na že obstoječe objekte oz. gradbeno dovoljenja. Kriterij, ki je bil sprejet, določa, da se v takih primerih lahko gradi na površini, ki obsega največ 500 kvadratnih metrov oz. na parcelah z minimalno površino 800 kvadratnih metrov. Gre vsekakor za manjše enodropne objekte, vpliv na prostorski načrt pa je marginalen, je dejala Marchigianijeva, po besedah katere so uradi ugotovili vrednostne elemente, občinski svet pa mora spričo popravkov oblikovati usklajeno sliko, pri tem pa je suveren.

Do zaključka redakcije se seja ni zaključila, napovedano je bilo, da bo trajala do enih ponoči. Slika bi se morala ponoviti še danes in jutri, med vloženimi popravki, ki naj bi jih občinski svet obravnaval, pa je tisti, ki ga predlagata svetnik Igor Švab in Tiziana Cimolino (Demokratska stranka) in predvideva razširitev t.i. »območja spoštovanja« okoli spomenika bazoviškimi junakom na bazovski gmajni. Drug popravek Cimolinove se nanaša na namembnost zemljišča odbora za ločeno upravljanje jusarskega premoženja na Opčinah. Zahteve srenj, da se jih obravnava kot pravno osebo ter da se k definiciji polkčnih kmetovalcev doda še definicija konzorcijev družinskih skupnosti, pa v prostorski načrt ni mogoče vključiti in bo v ta namen naknadno vložena posebna resolucija. Svetnica DS Annamaria Mozzi pa je pripravila popravek na podlagi peticije 510 prebivalcev Sv. Ivana, v katerem predlaga, da se od območja drevsnice blizu svetoivanske cerkve, ki je postalo zazidljivo, loči del, ki naj se nameni ureditvi javnega parka. Med ugovori, ki so jih občinski uradi sprejeli, pa so tudi nekateri, ki jih je oblikovala Kmečka zveza in govorijo o povečanju površine, na kateri bi uredili za točišče za živali, na dvajset kvadratnih metrov, dalje o možnosti ureditve novih vinnogradov pri Proseku ter o kraških zidkih.

Ivan Žerjal

Božična voščila v slovenščini na pročelju občinske palače na Velikem trgu

videoposnetek na www.primorski.eu

Slovenski napis na pročelju tržaške občinske palače na Velikem trgu

FOTODAMJ@N

Na Velikem trgu so v torek na podvečer prižgali luči na božičnem drevesu, obenem pa so - ob glasbeni spremljavi božičnih motivov - tudi

praznično osvetlili pročelje občinske palače.

Z dveh koncev Velikega trga pred palačo so s projektorjema projicirali na

pročelje razne božične prelivajoče se barvne motive, ob njih pa tudi božična voščila v več jezikih. Med slednjimi je tudi voščilo v slovenščini Vesele praznike.

Božični sejem od Borznega trga do Trga sv. Antona

Trak sta prerezala Kraus (desno) in Paoletti FOTODAMJ@N

Lesene hišice na Borznem trgu FOTODAMJ@N

Na Borznem trgu so v torek dopoldne odprli tradicionalni božični sejem, ki s svojimi lesenimi hišicami povezuje letos Borzni trg s Trgom sv. Antona. Sejem bo mogoče obiskati do božične vigilije, se pravi 24. decembra, vsak dan od 10. do 20. ure, od petka do nedelje pa do 21. ure. Na božičnem sejmu sodeluje letos kar 90 razsta-

vljalcev, medtem ko jih je bilo lani 57. Razstavljalci so poleg s Tržaškega prišli iz dežele FJK in drugih italijanskih dežel ter iz devetih evropskih držav, tj. Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Finske, Anglije, Irske, Litve, Rusije in Madžarske.

Božični sejem 2015 je uradno odprl tržaški občinski odbornik za raz-

voj in za gospodarske dejavnosti Edi Kraus, ki je ob udeležbi predsednika tržaške Trgovinske zbornice Antonia Paolettija simbolično prerezal trak na Borznem trgu, kjer so že odprli tudi drsališče. Prireditev je skupaj z ostalimi božičnimi pobudami žela uspeh že prvi dan, saj je na Velikem trgu in na Borznem trgu kar mrgolelo ljudi.

ROJAN - Prenavljanje cestnega tlaka

Ul. Stock zaprta zaradi del

Delavci podjetja Mari Mazzaroli jo bodo na novo asfaltirali - Jutri predviden konec del

Dela v Ul. Stock v Rojanu so potekala pod nadzorom lokalne policije

FOTODAMJ@N

Ul. Stock v Rojanu je bila včeraj zaprta zaradi del. Uslužbenci podjetja Mari Mazzaroli so že v dopoldanskih urah začeli s stroji odstranjevati dotrajani cestni tlak, da bi ga zamenjali z novim. Delom so pozorno sledili agenti lokalne policije, ki so nadzorovali območje in opozarjali voznike na zaprtje ulice, pomagali pa so tudi odstraniti vozila, ki so jih bili lastniki parkirali na ulici in jih niso pravočasno odpeljali, kot je to velevala županova odredba.

Zaprto je bil odsek od Miramarškega drevoreda do Ul. Roiano. Danes se bodo dela nadaljevala, po predvidevanjih pa se bodo končala jutri.

Zaenkrat brez prometne zapore v mestnem središču

Tržaška občinska uprava vsaj do petka ne bo odredila nobene prometne zapore. Tržaški občinski odbornik Umberto Laurenzi je namreč včeraj po sestanku glede morebitnega zaprtja središča za promet zaradi morebitnega prekomernega zračnega onesnaževanja odločil, da ni razlogov za prometno zaporo. Za to se je odločil na osnovi dveh razlogov. Po eni strani je zaradi okvare v računalniškem sistemu deželne agencije za okolje ARPA razpolagal s podatki samo dveh merilnih naprav (Ul. Carpineto in Ul. Tor Bandena). Po drugi strani so vremenslovci zagotovili, da bo že danes zapihal veter, ki naj bi očistil zrak. Glede na to, da se bodo vremenske razmere v petek najbrž spet poslabšale, bodo torej o morebitni prometni zapori odločali v petek, je dejal Laurenzi.

Ali bodo zaprli morski rezervat v Miramaru?

Dežela FJK in pristojno ministrstvo niso obnovili koncesije upraviteljem morskega rezervata v Miramaru, zato se postavlja vprašanje, kaj bo z njim v prihodnosti. To je povedal včeraj direktor morskega rezervata v Miramaru in zastopnik italijanske naravovarstvene organizacije WWF Maurizio Spoto, ki bo danes dopoldne na tiskovni konferenci seznanil javnost z dogajanjem. Morski rezervat upravlja danes WWF. Srečanje s Spotom bo v kavarni Tommaso na istoimenskem trgu in so nanj povabljeni predstavniki javnih institucij in strank, odprto pa je za vse.

Srečanje s pisateljem Veitom Heinichenom

V okviru tržaških dnevov, ki jih prireja Občina Trst in mednarodna šola za višje študije Sissa, bo v glavni dvorani muzeja Sartorio (Trga Papa Giovanni XXIII) danes ob 18. uri srečanje s pisateljem Veitom Heinichenom. Nemški pisatelj bo govoril o komisarju Laurentiju, glavnem junaku njegovih romanov.

Tržaški inženiring, dizajn in okus v novi kafetjeri Alessi

Tržaški inženiring, dizajn in okus so podlaga nove kafetjere Moka Pulcina, ki jo je izdelala družba Alessi v sodelovanju z družbo illycaffè. Nova naprava, ki je na prodaj že nekaj mesecev, sloni namreč na raziskovanju in razvojnih zamislih, ki so se rodile v Trstu in točneje v raziskovalnem centru na Padričah v okviru delavnice Aromalab. To je ustanovila pred časom družba illycaffè, ki v zadnjih letih tesno sodeluje tudi s tržaško univerzo.

KRIŽ - Tržaški občinski odbor sprejel načrt na pobudo odbornika Andree Dapretta

Pol milijona evrov za obnovo cerkvice sv. Roka

Cerkvico sv. Roka v Križu bodo obnovili, v načrt pa bodo vložili več kot pol milijona evrov. Tržaški občinski odbor z na čelu tržaškim županom Robertom Cosolinijem je namreč včeraj sprejel preliminarni načrt za arhitektonsko in strukturno obnovo cerkvice v zgodovinskem jedru kraške vasi.

Obnovitveni načrt predvideva naložbo 513 tisoč evrov. Projekt, ki ga je izdelal občinski urad za javne gradnje na predlog tržaškega občinskega odbornika za javna dela Andree Dapretta v sodelovanju s spomeniškim varstvom, predvideva izvedbo najnujnejših obnovitvenih del zgodovinske stavbe, ki so jo zgradili v 17. stoletju. Cerkvico, ki je pod zaščito spomeniškega varstva, je v notranjosti hudo načel zob časa, saj so ugotovili strukturne poškodbe tako obstrešnih tramov kot zidov. V župnišču so vidni znaki deževnice, ki pronicava v notranjost in je že poškodovala omet. Cerkvico sv. Roka ščiti trenutno gradbeni oder, katerega namen je varovati ljudi pred morebitnimi padci materiala.

Sprejetje načrta pomeni korak na poti k začetku del, ki jih je kriška skupnost težko pričakovala, je poudaril občinski odbornik Dapretto in dodal, da bo končno mogoče ovrednotiti in ponovno uporabljati cerkvico, ki je posebnega zgodovinskega, kulturnega in arhitektonskega pomena za ozemlje in za vse prebivalce tega območja, a tudi za turiste, obiskovalce in romarjeve, ki obišejo Križ in okolico.

O potrebi po obnovi cerkvice je govor že več let, na to pa so že večkrat opozarjali krajanje. O tem vprašanju je bil govor pred kratkim tudi na srečanju s tržaškim županom Robertom Cosolinijem in predstavniki kriških organizacij, ki je bilo v Ljudskem domu na pobudo domačih društev oziroma zahodnokraškega ravnanskega sveta.

Cerkev sv. Roka v Križu

FOTODAMJ@N

BURGO - Včeraj v Vicenzi od 10. ure do večera

Trdo pogajanje

V Vicenzi se je na sedežu krajevne Confindustrie nadaljevalo pogajanje med vodstvom skupine Burgo ter predstavniki državnih in lokalnih sindikalnih organizacij Cgil, Fistel, Slc, Uilcom in Ugl. Na srečanju se je nadaljevalo dogovarjanje glede usode štivanske papirnice, kjer je Burgo sprva nameraval zapreti drugo produktivno linijo in odpustiti 153 zaposlenih. Po stavkah in protestih ter še zlasti nastopu deželne vlade in ministrstva za gospodarski razvoj so se stvari malo izboljšale, a pogajanje ostaja še trdo.

V Vicenzi so namreč včeraj zasedali domala ves dan, in sicer od 10. ure do večera. To srečanje je sledilo nedavnemu sestanku, ko je skupina Burgo de-

jansko pristala na to, da bo druga linija ostala odprta in da bodo poskrbeli za njeno proizvodno preobrazbo ter za okrepitev 3. linije. Trd oreh ostaja pogajanje glede delovnih mest, je povedal včeraj predstavnik tržaškega sindikata Cgil Maurizio Goat. Če je Burgo pristal na to, da se namesto mobilnosti uvede solidarnostna pogodba, je zdaj problem v tem, da zahteva Burgo spremembe tudi v delovni pogodbi. Zaposleni bi se morali namreč odreči tudi trinajsti plači in nagradam za produktivnost. Glede na to, da solidarnostna pogodba že tako predvideva manjšo plačo, naj bi torej delavci v prihodnosti prejeli 50-60 odstotkov zdajšnje plače.

Štivanska papirnica Burgo FOTODAMJ@N

Kampanja proti ustavnim spremembam

Z javnim srečanjem na temo Ustava je pod udarom, branimo jo z referendumom se bo danes v Trstu začela vsedrjavna kampanja proti ustavnim spremembam, ki jih želi uvesti vlada Mattea Renzi in za katere je bil razpisan potrditveni referendum. V ta namen je Koordinacija za ustavno demokracijo preteklega 29. oktobra oblikovala odbor. Današnje srečanje bo v dvorani CRAL na tržaški Pomorski postaji z začetkom ob 17. uri. Govorili bodo partizanka Lidia Menapace, senator Liste Tsipras Franco Campanella, docent prava na tržaški univerzi Mauro Barberis in pokrajinski tajnik sindikata Cgil Adriano Sincovich.

Podrla je 16 motorjev

Mlajša ženska je v noči na sredo s svojim avtomobilom podrla kar 16 motorjev oziroma mopedov, ki so bili pravilno parkirani v Ul. Pirano. Ženska ni bila pod vplivom alkohola ali mamil, pač jo je po ugotovitvi policistov tržaške kvesture premagal spanec in je avto zaradi tega zaneslo na stran ceste. Ženska v trku ni utrpela poškodb, pač pa so bili poškodovani njeno vozilo in vsa dvo-kolesna vozila.

V Italiji kljub izgonu

Policisti tržaške kvesture so prijavi-li na prostosti 45-letnega romunskega državljan S. H., ki se je nahajal v Italiji, čeprav ga je pred časom doletel odlok o izgonu iz države. Moškega so policisti ustavili in istovetili, ko se je sprehajal v Ul. del Rivo.

Preveč ga je imel pod kapo

Policisti tržaške kvesture so prejšnjo ustavili in oglobili mladeniča, ki je pregloliko pogledal v kozarec in motil ljudi na cesti. Po telefonskem pozivu so policisti prihitali v Ul. Giulia, kjer je vinjeni mladenič razgrajal blizu avtomobila. Ta je bil last neke znanke, ki pa se je bila medtem oddaljila. Policisti so tudi ugotovili, da vozilo ni bilo zavarovano in so ga zato zasegli.

prej do novice

www.primorski.eu

DEVIN - V prometni nesreči blizu postajališča pri Devinu šest lažje poškodovanih in ena hujše poškodovana oseba

Verižno trčenje na hitri cesti

Na hitri cesti je prišlo včeraj popoldne do slikovite prometne nesreče, v katero je bilo vpletenih več vozil. Z izjemo ene osebe, ki so jo sprejeli v bolnišnici na Katinari, k sreči ni bilo hujše poškodovanih ljudi. Malo pred postajališčem v višini Devina je v smeri proti Benetkam prišlo po prvih podatkih do verižnega trčenja, poškodovanih pa je bilo pet avtomobilov, kombi in tovornjak.

Po prometni nesreči so v bolnišnico odpeljali sedem oseb. Od teh je bilo šest lažje poškodovanih: tri ljudi so sprejeli v tržaški bolnišnici San Polo (dva ponesrečenca sta iz goriške pokrajine in eden iz tržaške). Dalje so 38-letno žensko in 8-letno hčerko sprejeli v otroški bolnišnici Burlo Garofolo v Trstu, medtem ko so soproga oziroma očeta sprejeli v bolnišnici na Katinari. Vsi člani družine so iz videmske pokrajine.

V prometni nesreči se je najhujše poškodoval 60-70 let star moški, ki je ostal ukleščen v avtomobilu in so ga iz vozila potegnili gasilci. Voznika so sprejeli v bolnišnici na Katinari, zadobil pa je hude udarce v glavo in v prsni koš. Moški je najbrž iz Benetk. Pri sebi ni

V prometno nesrečo je bil vpleten tudi kombi, več avtomobilov pa je bilo uničenih

FOTODAMJ@N

imel dokumentov, policisti pa so ugotovili, da je lastnik avtomobila iz Benetk. Na kraju nesreče je bilo poleg gasilcev skupaj pet rešilcev službe 118 (štiri iz Trsta, eden iz goriške službe 118 iz Trzisača). Z izvidi so se ukvarjali policisti iz videmskega poveljstva, ki pa so po-

sredovali bolj skope informacije. Na hitri cesti je vsekakor včeraj popoldne nastala tri kilometre dolga kolona. Policisti so namreč zaprli hitro cesto za promet v smeri proti Benetkam za nekaj časa, da bi omogočili prihod reševalcev. Promet je nato več ur po-

tekal po enem samem voznem pasu, kar je seveda upočasnilo promet, a večjih težav ni bilo.

Kaj se je točno zgodilo, do ključne redakcije še ni bilo znano. Prvi podatki so vsekakor pokazali, da je avtomobil znamke Renault zadel v avto-

omobil, ki je vozil pred njim. Avto Renault naj bi pri tem obrnilo za 90 stopinj, v njegov bok pa je nato zadel kombi znamke Opel, ki je vozil za njim. V vsa tri omenjena vozila so nato trčili še dva avtomobila in tovornjak, ki so peljali za njimi.

CEROVLJE - Pravniki Norberto Fragiaco

Brošura s predlogi za razvoj jusov in srenj

Na predstavitvenem srečanju številni predstavniki jusov in srenj

Predstavniki srenj in jusov so prisluhnili Norbertu Fragiacomu

FOTODAMJ@N

Norberto Fragiaco je pravnik, izvedenec za javne uprave. Na Občini Devin-Nabrežina je pred časom opravil prakso za občinskega tajnika, med katero je nastala manjša brošura s predlogi in ukrepi, ki bi okrepili oz. razvili delovanje jusov oz. srenj, ki upravljajo skupno vaško lastnino. Delo je avtor na povabilo devinsko-nabrežinske občinske uprave predstavil pretekli teden na turistični kmetiji Hermada v Cerovljah, kjer so se zbrali zlasti zastopniki jusov, ki delujejo v občinskem prostoru.

Fragiaco je študijo uvodoma zgodovinsko uokviril - preučil je od kod izvira pojem skupne lastnine in dognal, da ga lahko postavimo že v neolitik, ko se pojavijo prve skupnosti, ki se skupaj posvečajo zemlji. Skupno obdelovanje zemlje naj bi se nadaljevalo vse do časa rimskega cesarstva, ko je zemlja pripadala zasebniku - družini, v zdori barbarskih ljudstev pa je znova prevladala ideja o skupni lasti, ki je vztrajala vse do fevdalizma.

V devinsko-nabrežinskem prostoru se prvi dokumenti o skupni vaški lastnini pojavijo okrog 16. stoletja, ko so devinski grofje - lastniki obširnega ozemlja današnje devinsko-nabrežinske občine - dovolili posameznim kmečkim skupnostim, da upravljajo njihovo zemljo.

Fragiaco se je seveda posvetil tudi novejši zgodovini: fašizmu na primer, ki je z zakonom iz leta 1927 izničil pravico do skupne lastnine, ki so jo vaše skupnosti pridobile na podlagi vpisa v zemljiško knjigo. Oblast je s tem skušala ukiniti demokratično izražanje in izbrisati slovensko identiteto v prostoru, saj je povečala število potencialnih uporabnikov (ne glede na to, ali so imeli staroselske pravice). Leta 1996 je bil sprejet deželni odlok, ki je jusarskim

skupnostim povrnil pravno subjektiviteto: urejen je bil deželni register, v katerem je danes vpisanih 23 tovrstnih skupnosti.

Avtor je v svojem delu veliko prostora posvetil zlasti domačim jusom in urejanju pravnih odnosov z občinsko oz. deželno upravo v kontekstu današnje družbenopolitične ureditve. Zaključke pa je strnil v eno besedo - sodelovanje, namreč. Tako občinska kot deželna uprava morata nujno vključiti tudi juse oz. srenje, ki so tudi izraz identitete skupnosti, v odločitve o družbenih politikah. V debati, ki se je razvila, je beseda tekla o poverjanju jusu določenih javnih del v korist skupnosti - košnja, čiščenje cest, odpravljanje snega z njih, na primer, kar bi bilo po Fragiacomovem mnenju čisto mogoče in celo dobrodošlo. V občinski pravilnik bi bilo dobro torej vključiti normo, ki bi urejala pravice in dolžnosti Občine in jusov do vodenja storitev za skupnost. (sas)

Jus Nabrežina: čiščenje Brščic

Jus Nabrežina obvešča člane in vaščane, da se je začelo vzdrževalno čiščenje enega dela Brščic in pobiranje suhih drv. Morebitna pojasnila in navodila posredujejo odborniki: Igor tel. 347-6849308, Milivoj tel. 349-5289593 in Gianni tel. 329-3177329. Odbor obvešča tudi, da bo vsak ponedeljek od 18.30 do 19.30 na sedežu Jusa na razpolago odbornik, možno bo dvigniti prošnjo za sečnjo in pobiranje suhih drv ter dobiti tudi druga pojasnila in informacije o delovanju Jusa.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 10. decembra 2015

SMILJAN

Sonce vzide ob 7.34 in zatone ob 16.21 - Dolžina dneva 8.47 - Luna vzide ob 6.10 in zatone ob 16.07.

Jutri, PETEK, 11. decembra 2015

DANIJEL

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,5 stopinje C, zračni tlak 1030,5 mb ustaljen, vlaga 73-odstotna, veter 11 km na uro sever, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 12,8 stopinje C.

Lekarne

Do nedelje, 13. decembra 2015:

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Korzo Italija 14 - 040 631661, Oširek Vardabasso 1 - 040 766643, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Korzo Italija 14, Oširek Vardabasso 1, Ul. Giulia 1, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 1 - 040 635368.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800-991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Heart of the Sea - Le origini di Moby Dick«.

ARISTON - Dvorana je rezervirana.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 18.00, 21.30 »La Isla Minima«; 20.00 »Best bar in America«.

FELLINI - 16.30, 20.30 »Mr. Holmes - Il mistero del caso irrisolto«; 18.20, 22.15 »Dio esiste e vive a Bruxelles«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.20, 20.20, 22.15 »11 donne a Parigi«; 18.20, 20.00, 22.00 »La felicità è un sistema complesso«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.15 »Mon Roi - Il mio re«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.15 »Chiamatemi Francesco«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.10, 20.30 »Božič pri Cooperjevih«; 15.45 »Dobri dinozaver 3D«; 17.40, 20.20 »Igre lakote: Upor, 2. del«; 21.10 »Igre lakote: Upor, 2. del 3D«; 15.30 »Kurja polt«; 17.45 »Most vohunov«; 18.40 »Ob morju«; 19.00, 21.00 »Parkelj«; 17.00 »Snoopy in Charlie Brown - Film o arašidkih«; 16.00, 18.00 »Snoopy in Charlie Brown - Film o arašidkih 3D«; 20.40 »Spectre«; 18.20, 20.00 »V srcu morja«.

NAZIONALE - 16.30, 18.10, 20.00, 21.30 »L'Accademia Carrara - Il museo riscoperto«; 18.45, 21.15 »007 Spectre«; 16.30, 18.15 »Il sapore del successo«; 16.40 »Il viaggio di Arlo«; 20.00 »Hunger Games - Il canto della rivolta 2«; 22.10 »Regression«; 16.40, 18.20, 20.10, 22.00 »Belle & Sebastien - L'avventura continua«; 16.40, 18.20, 20.10, 22.00 »Il professor Cenerentolo«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 20.15 »Cavalleria rusticana / Pagliacci«; 19.00, 21.00 »L'Accademia Carrara - Il museo riscoperto«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Chiamatemi Francesco«; 16.00, 18.05, 21.20 »Belle & Sebastien - L'avventura continua«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Il professor Cenerentolo«; 16.40 »Il viaggio di Arlo«; 16.05 »Hunger Games - Il canto della rivolta 2«; 16.40, 19.00 »Regression«; 16.30, 19.05, 21.40 »Heart of the Sea - Le origini di Moby Dick«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 20.15 »Cavalleria rusticana / Pagliacci«; Dvorana 2: 17.15, 20.00, 22.15 »Heart of the Sea - Le origini di Moby Dick«; Dvorana 3: 18.00, 20.15, 22.00 »Il professor Cenerentolo«; Dvorana 4: 17.00, 20.10, 22.10 »Belle & Sebastien - L'avventura continua«; Dvorana 5: 17.30 »Il viaggio di Arlo«; 19.50, 22.00 »Chiamatemi Francesco«.

Šolske vesti

DAN ODPRTIH VRAT na liceju Franceta Prešerna bo v petek, 11. decembra, ob 18. uri v šolskih prostorih na Vrdelski cesti 13/1 v Trstu. Prisrčno vabljeni starši in dijaki nižjih srednjih šol.

OBČINA DOLINA sporoča, da bo do 15. januarja možno predložiti prošnjo za dodelitev denarnega prispevka za povračilo stroškov v š.l. 2015/16: za nakup učbenikov, individualnih učnih pripomočkov v korist učencev NSS in/ali za nakup vozovnic za prevoz v tržaški pokrajini v korist učencev NSS in prvih dveh razredov višjih srednjih šol, s stalnim bivališčem v občini Dolina. Obrazec je treba izpolnjevati na www.sandorlargo-dolina.it.

Izleti

SPDT se bo udeležilo v nedeljo, 20. decembra, tradicionalnega Spominskega pohoda na Javornik. Odhod ob 7.30 izpred spomenika padlim v Križu. Prevoz z osebnimi avtomobili, na razpolago tudi društveni kombi. Prijave in info na tel. št. 338-4913458 (Franc).

Založba Mladika

vabi na predstavitev pesniške zbirke Borisa Pangerca

Vroči ledeniki

Avtorja in delo bo predstavila dr. Maja Smotlak.

Nastopila bo DPS Primorsko Mačkolje pod vodstvom Aleksandre Pertot.

Danes ob 18.00 uri v TS360 na Oberdankovem trgu v Trstu

Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS

je na Kolonkovcu odprt do 23.12 vsak dan od 10. do 22.

Ul. Ventura 31/1

Tel: 040-391790

Osmice

ERIK IN JADRAN imata odprto osmico, Ricmanje št. 175. Tel.: 040-820223.

IGOR IN MARIZA sta odprla osmico v Ricmanjih 120. Tel. št. 366-5304154.

OSMICO je odprl Zidarič, Praprot št. 23.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

Mali oglasi

ČERNIGOJEVO GRAFIKO večjega formata, črno-bela, l. 1960 prodam za 450,00 evrov. Tel. št.: 338-6603682.

GOSPA Z IZKUŠNJAMI in priporočilom išče delo kot negovalka starejše osebe 24 ur dnevno. Tel. št.: 00386-40637800 ali 00386-31349125.

NA PROSEKU dajemo v najem opremljeno stanovanje (avtonomno ogrevanje, parkirišče, dve sobi, kuhinja, balkon in kopalnica). Tel. št.: 040-225320, 333-1129574.

PRODAJAM domače klobase. Tel. št.: 338-5098764.

PRODAJAM suho listje za kompostiranje. Cena po dogovoru. Tel. št. 348-3030022.

PRODAM železni voz za prevoz težkih tovarov (do 60 kvintalov) z ojačenimi gumami. Cena po dogovoru. Tel. št. 339-1314308.

Loterija 9. decembra 2015

Bari	83	52	68	27	3
Cagliari	60	52	81	80	30
Firenze	90	82	62	58	67
Genova	7	49	5	21	32
Milan	8	57	48	58	62
Neapelj	80	3	19	77	71
Palermo	61	53	50	68	39
Rim	14	24	88	61	87
Turin	64	42	81	29	80
Benetke	42	75	41	34	82
Nazionale	3	68	5	73	18

Super Enalotto št. 147

21	54	62	63	82	83	jolly 37	
Nagradni sklad							31.513.131,21 €
Brez dobitnika s 6 točkami							-- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami							-- €
Brez dobitnika s 5 točkami							-- €
544 dobitnikov s 4 točkami							533,21 €
17.929 dobitnikov s 3 točkami							26,91 €

Superstar

25

Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
2 dobitnika s 4 točkami	53.321,00 €
94 dobitnikov s 3 točkami	2.691,00 €
1.604 dobitnikov z 2 točkami	100,00 €
10.783 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
26.626 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

OPČINE - Jutri dopoldne

Slovenske fakultete se predstavljajo

Slovenske fakultete vabijo dijake, da spoznajo učne programe, ki so na voljo na slovenskih univerzah v Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici in Kopru. Jutri, 11. decembra, bo v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah in v bližnjih prostorih Zadrudne kraške banke dan odprtih vrat, ki ga organizira Klub zamejskih študentov v sodelovanju s SLOVIK-om, Openskimi mladinskim krožkom, društvom Tabor in ZKB. Začelo se bo ob 9. uri s predavanjem dr. Andreje Duhovnik iz slovenskega zavoda za šolstvo, nakar bo diskusija z dijaki; prisotni bodo študentje in člani kluba, ki bodo dijakom odgovarjali na vprašanja. Sledil bo ogled stojnic, kjer se bodo posamezne fakultete predstavile. Predstavitve se bo zaključila okoli 12.30. Vabljeni vsi dijaki višjih srednjih šol iz Tržaškega in Goriškega.

AVSENIKOV VEČER
z najlepšimi melodijami Slavka Avsenika

SLAVKU AVSENIK V SPOMIN...

Ansambel Saša Avsenika in Gregor Avsenik
posebni gosti: Denis Novato in Monika Avsenik

NEDELJA, 13. DECEMBRA 2015 OB 18:00
ŠPORTNO KULTURNI CENTER - ZGONIK (TRST)

Se v megleno Ljubljano je

Astrid

vozila,

časa in truda veliko vložila.

Študij geotehnologije je uspešno končala in pravi strokovnjak postala!

Nate smo ponosni prav vsi in želimo ti še nešteto uspehov in takih dni!

Samuel in Sanja z družino

Na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani je uspešno opravila magistririj in inženirstvo za geotehnologijo

Astrid Corbatta

Obilo osebnih in delovnih uspehov ji želimo vsi domači

Čestitke

Dvignimo kozarce vina, ker 40 let danes slavi CRISTINA. Da bi ostala zdrava, srečna, tako natančna in predvidljiva ji želimo prijateljice Kržanke!

Včeraj je praznovala v Boljuncu 89 let naša draga mama, nona in pranona ANICA ZOBEC. Veliko zdravja in veselja, da bi še mnogo let praznovala v naši družbi, ji iz srca želimo vsi, ki jo imamo radi.

Obvestila

RAJONSKI SVET za Vzhodni Kras se bo sestel danes, 10. decembra, ob 20. uri na sedežu, Doberdobska ul. 20/3.

RAJONSKI SVET za Zahodni Kras se bo sestel danes, 10. decembra, ob 20. uri na sedežu, Prosek 159.

SKD GRAD OD BANOV prireja božični sejem, ki bo potekal v društvenih prostorih 12. in 13. decembra, od 16. do 19. ure. Toplo vabljeni.

AVSENIKOV VEČER bo v nedeljo, 13. decembra, ob 18.00 v Športno kulturnem centru v Zgoniku. Nastopajo: Ansambel Saša Avsenika, Gregor Avsenik, Monika Avsenik in Denis Novato. Vstopnice eno ur pred začetkom koncerta na blagajni Športno kulturnega centra.

VSE BIVŠE BOROVE ATLETE vabimo na atletski družabni večer, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri na Stadionu 1. maja, Vrdeška cesta 7.

KNJIŽNICA BORISA PAHORJA v Kulturnem domu Prosek - Kontovel izposoja čtiva ob ponedeljkih, od 18.30 do 19.30. Vabljeni!

OBČINA DOLINA, Odborništvu za produktivne dejavnosti, vabi vse osmičarje Občine Dolina na sejo, ki bo v ponedel-

jek, 14. decembra, ob 18. uri na sedežu Občine.

SLOV.I.K.: prvo predavanje ciklusa »Islamska civilizacija, arabska kultura in evropski razum« bo v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v dvorani ZKB na Opčinah. Raid al-Daghistani, diplomirani filozof in magister islamskih ved, bo predstavil temeljne pojme islama in jih primerno umestil v zgodovinski, kulturni in teološki kontekst.

VISOKOŠOLSKI SKLAD SERGIJ TONČIČ obvešča, da bo podeljevanje štipendij in podpor za akademsko l. 2015/16 v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v Dijaškem domu, Ul. Ginnastca 72.

ZALOŽBA MLADIKA vabi na predpraznično voščilo in zdravico s poezijo Marija Čuka in z glasbo Igorja Zobina ter s presenečenji, ki bo v ponedeljek, 14. decembra, ob 20. uri v Ul. Bellavista 12 pri Ferlugih.

SDGZ IN CATA FVG, v sklopu projekta Volo, vabita na seminar na temo znižanja stroškov za porabo elektrike in plina - konzorcij CAEM, ki bo v torek, 15. decembra, ob 18.00 na podružnici SDGZ na OC Zgonik. Prijave na tel. 040-67248 in preko www.sdgz.it.

PODROČNI SVET SLOVENSkih VERNIKOV s Trsta - Milj in Vincencijeva Konferenca vabita, ob prihajajočem prazniku Božiča, na obisk gostov v domu za starejše ITTS, Ul. Pascoli 31, ki bo v sredo, 16. decembra, v novi kapeli v I. nadstropju. Ob 16.10 molitev rožnega venca, ob 16.30 sv. maša, ki jo bosta darovala msg. Franc Vončina in p. Rafko Ropret, ob sodelovanju slovenskega verskega občestva župnije Sv. Vincencija in slovenskih skavtov in skavtinj, sledi prijateljsko druženje.

TABORNIKI RMV vabijo vse člane in simpatizerje na redni občni zbor, ki bo v sredo, 16. decembra, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani, Ul. S. Francesco 20.

DELAVNICA SOMATSKIH GIBOV bo znova potekala v soboto, 19. decembra, ob 15. ure dalje v prostorih KD I. Gruđen v Nabrežini. Vodil jo bo Aleš Ernst. Info in vpis na tel. št. 349-6483822 (Milleva).

KD PRIMAVERA - POMLAD vabi na predbožično delavnico »Barve in čopiči za dobro počutje - zimski solsticij« v soboto, 19. decembra, od 15. do 19. ure v SKD Igo Gruđen v Nabrežini. Delavnico bo vodila dr. Lucija Lorenzi. Info in prijave na tel. 334-7520208.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo v zimski sezoni odvijali tečajji smučanja. Info in vpis na tel. št. 340-5814566 (Valentina).

NA POBUDO LIONS CLUBA iz Devina Nabrežine ter v sodelovanju in s pokroviteljstvom občine Devin Nabrežina poteka brezplačno merjenje krvnega tlaka vsako l. in 3. sredo v mesecu, od 9.30 do 11.30 v Gruđnovi hiši v Nabrežini.

KRU.T vabi na tradicionalno srečanje ob koncu leta, ki bo v torek, 29. decembra, v gostilni v Ul. Gruđen, Bazovica. Info in prijave na sedežu, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

JUS NABREŽINA obvešča, da se je začel

lo vzdrževalno čiščenje enega dela Brščic in pobiranje suhih drv in čersakov. Navodila in ostale info na tel. št. 347-6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj) in 329-3177329 (Gianni). Ob ponedeljkih od 18.30 do 19.30 je na sedežu Jusa na razpolago tudi odbornik.

ODBORNIŠTVA SOCIALNIH SLUŽB Občin Okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor), ob priliki praznika sv. Treh kraljev, organizirajo v sredo, 6. januarja, kosilo z glasbo v agriturizmu v Samatorci za osebe nad 65. letom, s stalnim prebivališčem v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Vpis od 14. do 18. decembra (do 12. ure), od ponedeljka do petka, od 9. do 12. ure: v tajništvu občine Repentabor in občine Zgonik ali na sedežu Socialne službe, Naselje sv. Mavra 124 (Sešljan).

Prireditve

DRUŠTVO TINA MODOTTI vabi danes, 10. decembra, ob 20. uri v Ljudski dom na Pončani na večer z Giorgiom Sternom na temo »Zgodovina Severne Amerike: umor Sedečega bika in pobjo plemena Sioux«.

KINEMATOGRAFSKI KROZEK CHAPLIN vabi danes, 10. decembra, ob 20.30 v Ljudski dom v Podlonjerju na ogled filma »A qualcuno piace caldo«.

ODDELEK ZA MLADE BRALCE NŠK vabi na srečanje s pravljičnim gostom, ki bo danes, 10. decembra, ob 16.30 v prostorih Narodnega doma, Ul. Filzi 14. V pričakovanju Miklavževega obiska bo pravljičnica za male obiskovalce knjižnice podal očka in igralec Franko Korošec.

SKD IGO GRUĐEN vabi v društvene prostore na Božični sejemu od 16. do 20. ure: danes, 10. decembra, ob 18.00 nastop mladih kitaristov Glasbene matice iz razreda prof. Janoša Jurinčiča; v petek, 11. decembra, ob 17.30 nastop OPZ Petpedi in MIPZ I. Gruđen (vodi Mirko Ferlan); v soboto, 12. decembra, ob 17.00 Tržaška folklorna skupina Stu ledi, ob 19.00 nastop violinistov iz razreda prof. Cristine Verità.

ZALOŽBA MLADIKA vabi danes, 10. decembra, ob 18. uri v TKS, Oberdankov trg 7, na predstavitveni pesniške zbirke Borisa Pangerca »Vroči ledeniki«. Avtorja in delo bo predstavila dr. Maja Smotlak. Nastopila bo DPS Primorsko Mačkolje pod vodstvom Aleksandre Pertot.

HIMNA LJUBEZNI: v sklopu 7 srečanj o sv. Pavlu bo tretje predavanje potekalo v petek, 11. decembra, ob 20. uri v Marijanišču na Opčinah. Dr. Jože Bajzek bo govoril o pismu Korinčanom.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS vabi občane na prižig luči božičnega drevesa na Proseku v petek, 11. decembra, ob 18. uri. Sodelujejo učenci OŠ A. Černigoj in OPZ naselja Sv. Nazarija ter Godbeno društvo Prosek.

SKD DRAGO BOJAN in OV Gabrovec, prirejata v petek, 11. decembra, ob 18. uri v zunanjih prostorih otroškega vrtca Božičnico in prižig božičnih lučk. V praznično vzdušje bodo pospremile note Mladinskega orkestra godbe Nabrežina. Toplo vabljeni.

SPDT IN NŠK prirejata ob svetovnem dnevu gora v petek, 11. decembra, ob 17.00 uri v čitalnici NŠK, Ul. sv. Frančiška 20, dogodek z naslovom »Brati gorek«. Avtorji in recitatorji bodo prebirali odlomke iz planinske literature dr. Rafka Dolharja, Dušana Jelinčiča, Matjaža Klemšeta, Bojana Pavletiča in Igorja Škamperleta, povezoval bo Evgen Ban. V knjižnici bo na ogled tudi priložnostna razstava domače planinske literature.

TPPZ P. TOMAŽIČ, COŠ P. TOMAŽIČ, Knjižnica P. Tomažič in tovariši in VZPI - ANPI vabijo, ob 100-letnici rojstva P. Tomažiča, v petek, 11. decembra, ob 20.30 v Prosvetni dom na Opčine na večer »Jutri bo sonce in Kras bo čudovit«.

TS360, Oberdankov trg 7, vabi v petek, 11. decembra, ob 18. uri na predstavitveni knjige Dušana Jelinčiča »Nocoj bom ubil Chomskega«. Sodelujejo dijaki tržaškega liceja Prešeren in harmonikar Igor Zobin.

NŠŠ SIMON GREGORČIČ - DOLINA, OŠ

Ivan Grbec - Marica Gregorič Stepančič - Škedenj, OŠ Alojz Gradnik - Repentabor, OŠ Lojze Kokoravec/Gorazd - 1. Maj 1945 - Zgonik, OŠ Prežihov Vranc - Dolina in OŠ Fran Milčinski - Katinara, pod pokroviteljstvom Občine Zgonik, vabijo na ponovitev prireditve »Kej se držite taku štemane...« v božičnem duhu, ob dnevu Evropske kulturne dediščine, ki bo v Športno kulturnem centru v Zgoniku v soboto, 12. decembra, ob 18. uri. Poklon 70-letnici obnove slovenskih šol na Tržaškem in Gorškem.

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, vabi v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri na koncert Čarobni december, ki ga bodo oblikovali UPZ Dotik Hrpelje - Kozina in Vokalna skupina Slavna iz Slavine - umetniški vodja Jelka Bajec Mikuletič, citrarka Maruša Pišljar ter ŽPZ Ivan Grbec - vodi Silvana Dobrilla.

KD KRAŠKI DOM vabi, ob 45-letnici društva in 30-letnici dramske skupine, na »Sprehod po prehojeni društveni poti«, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 16. uri v Kulturnem domu na Colu.

TRŽAŠKA NOŠA: v društvenem baru n'G'rici v Boljuncu je, v sodelovanju s Skupino 35-55 SKD F. Prešeren, na ogled razstava in koledar o folklorni skupini, ki so ga pripravili pri TFS Stu ledi. V nedeljo, 13. decembra, ob 11.30 vabimo v bar na ogled razstave s kavo.

VZPI-ANPI ANED ANPIA Trst, ob 74-letnici usmrtitve obsojencev na 2. tržaškem procesu, vabi v nedeljo, 13. decembra, ob 15. uri na opensko strelišče, na spominsko svečanost: Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Pinko Tomažič, Ivan Vadnal. Slavnostni govor Vesna Pahor. Zapel bo MoPZ Tabor.

ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK KONTovel in Teatro Incontro vabita na predstavitev gledališke predstave v italijanskem jeziku »Andante con variazioni«, povzete iz avtobiografije Juliusa Kugyja »Moje življenje na delu, v glasbi, v gorah«, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku.

DSI vabi v Peterlinovo dvorano v ponedeljek, 14. decembra, ob 20. uri na srečanje z muzikologom Primožem Kuretom ob njegovem jubileju. O zaslužnem pedagogu in njegovem delu ter zborniku, ki mu ga je letos izdala celjska Mohorjeva družba, bodo govorili Luisa Antoni, Jonatan Vinkler in Edo Škulj.

KRU.T IN NŠK vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi« v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v čitalnici NŠK, Ul. s. Francesco 20. Info na sedežu, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072 ali pri NŠK.

VESELI DECEMBER V ŠEMPOLAJU: v ponedeljek, 14. decembra, ob 18.30 v Štalci nastop gojencev Glasbene matice; v sredo, 16. decembra, ob 18.00 v Škerkovi hiši nastop dramske skupine Jaka Stoka z igrico Poredni hudički; v petek, 18. decembra, ob 18.00 tradicionalna božičnica na trgu; v ponedeljek, 21. decembra, ob 20.00 v Štalci večer Srečno.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST-GORICA-VIDEM vlnudno vabi na predstavitev knjige Karin Marc Bratina Jezikovna podoba slovenske Istre v torek, 15. decembra, ob 17.00 v Tržaškem knjižnem središču, Oberdankov trg 7. Ob prisotnosti avtorice bo knjigo predstavila prof. dr. Vera Smole z Oddelka za slovenistiko Univerze v Ljubljani. Na predstavitvi bo pesnica Alferija Bržan prebrala nekaj svojih pesmi v istrskem narečju.

SPDT prireja v četrtek, 17. decembra, ob 20. uri v dvorani KD Barkovlje, tradicionalni Zaključni društveni večer s predvajanjem slikovnega gradiva celoletnega delovanja. Začetek ob 20. uri. Vabljeni!

»BILA JE LUČ, BILA JE PESEM« - koncert, v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji ŽeVS Barkovlje in v sodelovanju s III. Rajonskim okrajem, bo v petek, 18. decembra, ob 20.30 v Cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah. Nastopajo ŽeVS Barkovlje (dir. Aleksandra Pertot), Glasbena kambrca (dir. Tina Renar), Mladinska skupina Glasbene kambrce (dir. Aleksandra Pertot) in Vokal-

na skupina Lijak Vogrsko (dir. Mojca Sirk).

»ZDRUŽENI V MELODIJI« - koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji KD Skala-Gropada bo v petek, 18. decembra, ob 20.30 v KD Skala v Gropadi. Nastopajo MePZ Skala-Slovan, Gopada/Padriče in MIVS Anakrousis (dir. Jari Jarc) ter MoVS Lipa iz Bazovice (dir. Anastasia Puric).

V ADVENTU, koncert, v sklopu deželne zborovske revije Nativitas ter v organizaciji Slovenskega kluba, bo v petek, 18. decembra, ob 20.30 v cerkvi sv. Jakoba pri Sv. Jakobu v Trstu. Nastopata MePZ Jacobus Gallus (dir. Marko Sancin) in Harmonikarski orkester GM Synthesis 4 (dir. Fulvio Jurinčič).

SKD PRIMOREC vabi na predstavo za otroke »Božična nevihta« v izvedbi gledališke skupine »Blabla teater« - Trebče v soboto, 19. decembra, ob 16. uri v Ljudskem domu v Trebčah. Režija: Julija Berdon. Sledi družinska kreativna delavnica za predšolske otroke s starši in razstava izdelkov otrok, ki se udeležujejo Ur pravljic.

BOŽIČ IN STYLE - v raznobarvnih glasbenih stilih prepleteno božično drevo, koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji MoVS Lipa bo v nedeljo, 20. decembra, ob 20. uri v cerkvi Chiesa Madonna della Neve v Vidmu. Nastopata MoVS Lipa iz Bazovice (dir. Anastasia Puric) in MIVS Anakrousis iz Trsta (dir. Jari Jarc).

BOŽIČNI SEJEM IN BOŽIČNA RAZSTAVA (za ovrednotenje ljubiteljskega umetniškega izražanja članic in članov Krut) sta odprta v Štalci v Šempolaju od 20. decembra, od 15.30 do 18.00, ob nedeljah tudi od 9.30 do 11.00.

Prispevki

Ob 1. obletnici smrti Severina Sedmaka daruje družina 100,00 evrov za MoPZ Vesna iz Križa.

Namesto cvetja na grob brata Zlatketa Lorenzija se ga spominja sestra Zmaga z družino in daruje 110,00 evrov za Godbeno društvo Prosek ter 110,00 evrov za AŠK Kras.

V spomin na Zlatka Lorenzija daruje Janko Simoneta 30,00 evrov za AŠK Kras.

V spomin na Marico Lazar in Romana Succija darujeta Marija in Mirko Purič 30,00 evrov za Osnovno šolo Alojza Gradnika na Repentaboru.

V spomin na sestro Vilmo Žerjal darujeta Justina in Luciana 30,00 evrov za AŠD Breg.

† Zapustil nas je dr. inž.

Miro Drago Caharija

dragi mož in oče

Ostal bo v srcih

žene Ksenije, hčerke Elizabete, sorodnikov in prijateljev

Zmeraj se bomo spominjali njegove velikodušnosti, razumnosti, duhovitosti in izjemnega intelekta.

Od njega se bomo poslovili v petek, 11. decembra 2015, ob 11. uri v cerkvi v Nabrežini.

Obred bo v slovensčini.

Pogrebno podjetje Zimolo

Ob izgubi dragega očeta Mira Draga Caharije izrekamo Betti in mami globoko sožalje

Dana z družino

10.12.2012 10.12.2015

Gušto

Vedno v mislih, vedno v srcu.

Adriana in Giuli z družino

ŠOLSTVO - Profesor Marko Oblak o razvijanju igranja šaha na naših šolah

S šahom razmišljaš kot zmagovalec in ne kot zguba

Igra pomaga razvijati logično razmišljanje in koncentracijo - V nekaterih državah je šah redni šolski predmet

Na slovenskih šolah v Italiji je med ostalimi izbirnimi dejavnostmi precej prisotna igra, ki po izsledkih številnih raziskav pomaga pri razvijanju logičnega razmišljanja in koncentracije, kar se pozna naposled tudi pri učnem uspehu. Gre za šah, ki si je v nekaterih evropskih državah že utrl pot v šolski predmetnik (v Armeniji in Španiji je npr. obvezen, v Sloveniji in nekaterih nemških deželah pa izbirni predmet), v nekaterih drugih pa raste zanimanje zanj. To je tudi primer Italije, kjer bo v letošnjem šolskem letu ministrstvo za izobraževanje skupaj z Italijansko šahovsko zvezo vodilo projekt spodbujanja šaha v šoli, ki je namenjen dijakom nižjih in višjih srednjih šol in bo obsegal tako izobraževanje oz. usposabljanje šolnikov (ki bo veljalo tudi kot izpopolnjevanje, za kar bodo udeleženci prejeli določeno število kreditov), kot tudi nudenje gradiva in pomoči dijakom, da preko posebnega spletnega mesta igrajo partije z vrstniki.

Ali so oz. bodo k projektu pristopile tudi slovenske šole, ni znano, če pa bodo, bodo startale z dobrega izhodišča, saj se na naših šolah že dalj časa goji šah v okviru dodatne vzgojno-izobraževalne ponudbe, ki jo prirejajo bodisi šole same ali združenja staršev. Nekateri srednje šole tudi redno nastopajo na pokrajinskih in deželnih šahovskih prvenstvih, kjer so pravzaprav v večini, pravi Marko Oblak, profesor na Tehniškem zavodu Žige Zoisa in ena od »duš« šahovske dejavnosti na slovenskih šolah. Vsekakor šah ni kurikularna dejavnost, ker je usposobljenih inštruktorjev malo; tudi dijakov, ki se s šahom ukvarjajo kot s športno disciplino, ni veliko, kvečjemu kakih 10-15, ti pa dosegajo lepe rezultate. Med dijaki slovenskih šol na Tržaškem sta že dva prvokategorijna, Matej Gruden in Elia Riccobon, na Goriškem pa je to kategorijo že dosegel dijak doberdobske srednje šole Saša Kobal.

Drugo plat šahovske dejavnosti na naših šolah pa sestavljajo po Oblakovih besedah vsi tisti, ki se tej dejavnosti posvečajo samo v okviru šolskih krožkov. Nekateri izmed njih samo sledijo tečaju, drugi pa tudi tekmujejo na šolskih tur-

Šah pri učencih in dijakih izboljša koncentracijo, kar se pozna tudi pri učnem uspehu

ARHIV

nirjih in prvenstvih. Tudi pri njih pa ima šah vsekakor pomembno vlogo, saj, kot pravi Oblak, precej pomaga učencem v njihovem razvoju. Po mnenju profesorja zavoda Zoisa učenci in dijaki z igranjem šaha razvijajo različne spretnosti in kompetence: logično razmišljanje, obvladovanje položaja, vnaprejšnje načr-

tovanje, a tudi obvladovanje stresa v kritičnih situacijah in primerna uporaba časa, ko je le-ta omejen - to mu bo pomagalo, ko bo moral npr. pisati šolsko nalogo. Prav tako se z igranjem šaha nauči razmišljati kot zmagovalec (angl. winner) in ne kot zguba (angl. loser). Obenem se nauči tudi izgubiti, saj če zmagas, se

boš trudil nadaljevati, če pa izgubiš, se boš potrudil, da boš prihodnjič opravil bolje, pravi Oblak, ki opozarja tudi na pomen socializacije.

Pri učencih oz. dijakih, ki igrajo šah, se nenazadnje tudi pozna, da so zmožni večje koncentracije in to v obdobju, kjer je pomanjkanje koncentracije eden od velikih problemov današnjih generacij. Dijaki v razredu imajo vedno večje težave pri koncentraciji, ni so dovolj zbrani in ne sledijo razlagi. Tisti, ki igrajo šah, pa običajno izboljšajo sposobnost koncentracije, pravi Oblak, ki se je tudi sam srečal s primeri dijakov, ki so igrali šah in posledično izboljšali svoj šolski uspeh. Zato ta dejavnost večkrat pripomore tudi k pridobivanju boljših ocen v šoli. Po Oblakovih besedah bi se dalo veliko narediti tudi npr. na področju prisotnosti hujših motenj, kot sta npr. avtizem ali introvertiranost, kjer bi dijak s pomočjo šahovske dejavnosti pridobil na samozavesti.

Ivan Žerjal

ŠOLSTVO - Nižja srednja šola sv. Cirila in Metoda

Dijaki o kulturni dediščini

V gosteh so imeli zgodovinarico Mirko Čok - Predvajanje filma Mladinski dom, ki so ga sami posneli s pomočjo mentorjev

Na svetoivanski Nižji srednji šoli sv. Cirila in Metoda so pred dnevi gostili zgodovinarico in predsednico pokrajinske komisije za enake možnosti Mirko Čok, avtorico priročnika Kameno morje za nižje srednje šole ter se z njo pogovarjali o kulturni dediščini in varstvu spomenikov.

Dediščina nas opredeljuje kot družbeno bitja, povezuje nas z drugimi pripadniki naše skupnosti, po drugi strani pa izključuje tiste, ki to niso. Ko gre za dediščino in odnos do nje, imajo zagotovo veliko vlogo vzgoja, šola in okolje, v katero smo vpeti in v katerem odrščamo. Otroci, ki odrščajo, bodo hipotetično od staršev, učiteljev in profesorjev prevzeli dejavno vlogo pri upravljanju z dediščino in pri njenem ohranjanju. Kot se je pokazalo tudi na šoli, učenci prvega, drugega in tretjega razreda (ker živijo v neposrednem stiku z njo ter so vpeti v izobraževanje), so po-

Mirka Čok na nižji srednji šoli sv. Cirila in Metoda

stavljani prav v jedro procesa oblikovanja družbeno konstruiranih pomenov, ki jih pripisujemo dediščini.

Dijake je zanimalo, kako srednješolci vidijo, doživljajo in razumejo dediščino v svojem neposrednem okolju, ter kakšne pomene ji pripisujejo. Zato so v pomoč povabili Mirko Čok. Ob tem so ji

predvajali film Mladinski dom v lastni režiji učencev prvega razreda nižje srednje šole sv. Cirila in Metoda ter mentorjev Pina Rudeža, Sanje Širec in Silvije di Marino. Film je virtualni sprehod po Mladinskem domu, kakršnega si želijo svetoivanski otroci in mladina. Je projekt o prenovitvi nekdanjega Narodnega doma pri Sv. Ivanu in veri v prihodnost. Dijaki so s pomočjo projekta odkrivali preteklost svojega okolja, se soočili z 2. svetovno vojno, razvijali strpnost, odgovornost in spoštljiv odnos do drugačnosti ter razmišljali o svoji domovini in narodni zavesti. Tako so mla-

di začeli na domovino gledati drugače kot le na kraj, kjer po naključju živijo. Dijaki menijo, da se lepa prihodnost gradi na poznavanju preteklosti in da so v šolstvu soodgovorni za razvijanje domoljubne in državljanske vzgoje prihodnjih rodov.

Do večjega obrata v odnosu do vloge otrok v etnoloških in antropoloških raziskavah je prišlo šele po 70 letih 20. stoletja. Na dojetje otrok v različnih vedah in političnih diskurzih je vplivalo sprejetje Konvencije o otrokovih pravicah leta 1989. Ta konvencija otroke obravnava kot državljane s pravicami, ne pa zgolj kot nezrela bitja. Med drugim določa tudi pravico otrok, da izrazijo svoje mnenje in da sodelujejo pri odločitvah, ki so zanje pomembne. Konvencija je vplivala tudi na odnos do otrok v raziskavah različnih disciplin, posebno v vedno večjem poudarjanju pogledov otrok in njihove aktivne soudeležbe. Projekt o Mladinskem domu je več kot soudeležba, je poudarila Mirka Čok in pohvalila učence ter jih spodbudila za nadaljnje pobude in cilje pri ohranjanju kulturne dediščine njihovega okolja.

PESEK - Prijetno snidenje nekdanjih sošolcev z liceja Prešeren

Matura pol stoletja kasneje

Začeli so v Ul. Lazzaretto Vecchio, leta 1965 pa kot prvi maturirali v novi šoli pri Sv. Ivanu

Nekdanji sošolci in sošolke v prostorih gostilne Bak

Pol stoletja je res zavirljivo obdobje, še bolj zavirljivo pa je dejstvo, da se petdeset let kasneje nekdanji sošolci in sošolke zberejo, da bi skupaj proslavili svojo matura. V prejšnjih dneh so to storili nekdanji dijaki znanstve-

nega liceja Prešeren; v gostilni Bak na Pesku se jih je zbralo dvanajst. Skupaj so obujali spomine na dijaška leta, nekdanje profesorje in odsotne sošolce. Spomin je poletel v Ulico Lazzaretto Vecchio na tržaškem nabrežju, kjer se

je njihova višješolska kariera začela, a tudi k Svetemu Ivanu, saj se je medtem licej preselil v novo stavbo na Lonjerski cesti. Ravno njihov razred je leta 1965 kot prvi maturiral v novih šolskih prostorih.

ZDRUŽENJE AEIT Natečaj za višješolce

Italijansko združenje za elektrotehniko, elektroniko, avtomatizacijo, informatiko in telekomunikacijo (AEIT) je s podporo Fundacije CRT razpisalo natečaj za dijake zadnjega letnika višjih srednjih šol (tako tehničnih zavodov kot licejev) v Furlaniji Juljski krajini z naslovom *Predstavi svojo temo 2.0*.

Sodelujoči dijaki - organizatorji so izrecno poudarili tudi sodelovanje slovenskih višjih srednjih šol - bodo imeli priložnost poglobiti tehnično-znanstveno temo, ki jih zanima, tri najboljša dela pa bodo prejela denarne nagrade v znesku tisoč, 600 in 400 evrov. Deželna sekcija združenja AEIT ob tej priložnosti ponuja tudi brezplačno včlanjevanje za leto 2016. Prijave zbirajo do 23. decembra, besedilo razpisa in ostale informacije pa so na voljo na spletni strani deželne sekcije združenja AEIT <http://aeit.units.it> oz. na spletni strani Deželne šolskega urada za FJK www.scuola.fvg.it.

NAJDI NAS NA FACEBOOKU
PrimorskiD

slovensko stalno gledališče SEZONA 2015/16

Lot Vekemans
ISMENA, NJENA SESTRA
režiser Igor Pison

DANES, 10. decembra, ob 20.30
v petek, 11. decembra, ob 20.30
v soboto, 12. decembra, ob 19.00

v Klubskem prostoru
z italijanskimi nadnapisi

zaradi omejenega števila sedežev je rezervacija obvezna!

BLAGAJNA SSG:
od ponedeljka do petka 10.00-15.00
040 2452616
www.teaterssg.com

slovensko stalno gledališče SEZONA 2015/16

Slovensko stalno gledališče,
Kulturno društvo Raz/seljani,
Glasbena Matica
v sodelovanju s Primorskimi dnevniki in Slofest-om

Sabrina Morena, Martina Kafol,
Martin Lissiac, Daniel Dan Malalan

KAKO POSTATI SLOVENC
V 50 MINUTAH

režiserka: Sabrina Morena
igra: Daniel Dan Malalan
Boštjan Zavnik - harmonika

danes, 10. decembra, ob 20.00
v Kulturnem domu A. Sirka v Križu
s sodelovanjem SKD Vesna

www.teaterssg.com

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE - Na kavi s knjigo Darovi minevanja Mance Košir

Lepota bivanja je v tem, da si človek dovoli biti ranljiv

Na včerajšnji literarni matineji v Tržaškem knjižnem središču se je govorilo o temah, pred katerimi si večina zatiska oči. O družini, ljubezni, smrti, strahovih, staranju in zdravju je govorila Manca Košir, pisateljica, televizijska voditeljica, nekdanja predavateljica novinarstva in še bi lahko naštevali. Vitalna in energije polna gostja je v družbi urednika na Radiu Slovenija in nekdanjega člana umetniškega jedra SSG Janka Petrovca predstavila svojo zadnjo knjigo Darovi minevanja, ki je izšla pri založbi Mladinske knjige. Knjiga dopisovanj obravnava teme, kot so minevanje, umiranje, majhne in velike smrti. Težke teme torej, ki pa v pogovoru z Manco Košir postanejo skorajda lažerne in običajne. Po mnenju gostje človeko srce lahko bije zdravo in človek je lahko celovit in zadovoljen le, če si upa pogledati resnici v oči.

Odlično obiskano srečanje Na kavi s knjigo smo včeraj zapustili bogatejši za novo spoznanje, in sicer, da je treba pogledati vase in kaj spremeniti. Povezovalce srečanja je iz Mance potegnil najbolj intimne zgodbe, ki jih je treba, tako meni Koširjeva, deliti z drugimi. Čeprav samorefleksija in delo na sebi pri njej trajata že tri desetletja, nikoli ni prepozno začeti z iskanjem notranjega ravnovesja. V pogovoru je gostja večkrat ponovila, da je o teh temah začela razmišljati, ko je prišla v Kristusova leta in je bila noseča z drugo hčerjo. Od takrat je Manca prehodila dolgo pot. Deset let je kot prostovoljka dejavna tudi v slovenskem društvu Hospic, kjer spremlja umirajoče. Kot je poudarila na včerajšnji matineji, je zavedanje dragocenosti življenja najgloblje ob spoznanju naše končnosti, gledanju smrti v obraz. Strahu pred smrtjo ali boleznijo se moramo znebiti, lahko tudi s tapkanjem, je dejala gostja, ki je med publiko pozdravila Barbaro Žetko, avtorico knjige o tapkanju, ki jo je s spremno besedo oplemenitila tudi Manca Košir.

Koširjeva tudi meni, da je lepota bivanja v tem, da si človek dovoli biti ranljiv. Knjiga Darovi minevanja je zato zdravilna. To je za njo že 18. knjiga, a z nobeno se ni namučila kot s to. O bolečini, trpljenju, krških in ranljivih življenjskih poteh si je avtorica dopisovala s sedmimi dopisovalci. V pismih so se razgalili in izpostavili prevajalka in tolmačka Ksenija Malia Leban, psihoterapevt Janko Bohak, zdravnica paliativne medicine Urška Lunder, magister teologije Karel Gržan, terapevtka integrativne medicine Jasna Stošič in raziskovalka ženskih veščin Ana Drevnšek. O svoji globoki intimni izkušnji pa je spregovorila tudi učiteljica joge Tina Košir Mazi, sicer hči Mance Košir, ki je mami pisala mila in globoko čuteča pisma. Po besedah avtorice knjige vsa ta pisma o smrti v ljudeh prebudijo ljubezen do življenja, saj rojevajo upanje, da je možno prebroditi težke preizkušnje in se osvoboditi strahu pred smrtjo.

Sanela Čoralič

Jackson Pollock v Palači Gopčević

V Palači Gopčević bodo danes ob 19. uri odprli razstavo Dinner with Jackson Pollock: recepti, umetnost in narava. Omogočilo jo je sodelovanje med ameriško diplomatsko misijo v Italiji in Občino Trst.

Janko Petrovec zagledan v Manco Košir

FOTODAMJ@N

ROSSETTI - 15. decembra

Bobby Solo na Tržaški popevki

Znani italijanski pevec Bobby Solo bo častni gost 37. festivala Tržaške popevke, ki bo potekal 15. decembra v gledališču Rossetti. Ob popevkah v tržaškem narečju pa bo večer posvečen Angelu Cecchelinu, velikemu protagonistu tržaškega narečnega varietaja. Njegove popevke in skladbe bo na oder osrednjega tržaškega gledališča ponel Alessio Colautti, medtem ko bo Cecchelinov sin Livio predstavil venček znanih tržaških pesmi. Njemu bodo letos podelili nagrado tržaškosti, ki sta jo bila že prejela Lelio Luttazzi (leta 2008) in Teddy Reno (2009).

Nadalje je predviden tudi nastop mlade miljske pevke Ileana Pipitone, ki je letos zmagala na 12. festivalu miljske popevke in na 12. festivalu popevke Furlanije Julijske krajine. Njej bodo organizatorji podelili meddeželno nagrado narečna popevka treh Benečij.

Glavno besedo (oziroma glas) pa bodo imele skladbe, ki se bodo potegovala za naslov najboljšie tržaške narečne popevke. Teh bo »kakih petnajst«, kot je bilo omenjeno na včerajšnji predstavitveni tiskovni konferenci. Ocenili jih bosta žirija občinstva in strokovna žirija. Prve tri uvrščene

Bobby Solo

BUMBACA

popevke bodo sodelovale na 13. festivalu popevke Furlanije Julijske krajine.

Prireditelji bodo letos posvetili posebno pozornost priletnim občanom. Ti bodo imeli poseben popust: vstopnica bo stala le 1 evro.

ROSSETTI - Od danes do sobote

Drama Enigma z Ottavio Piccolo

Alternativni mali sceni posvečeni abonmamski niz Rossettijevega gledališča se tokrat seli v dvorano Miela na tržaškem nabrežju, kjer bo od drevi do sobote, 12. decembra, na sporedu drama Enigma – Niente significa mai una cosa sola sodobnega italijanskega avtorja Stefana Massinija, v kateri nastopata Ottavia Piccolo in Silvano Piccardi.

Stefano Massimi je uveljavljen avtor in gledališčnik; od smrti Luca Ronconija lani vodi milanski Piccolo Teatro, še prej je uprizoril veliko svojih besedil: z Ottavio Piccolo je, denimo, postavil že dve predstavi, ki sta zbudili precej zanimanja, in sicer Processo a Dio ter 7 minuti, obe sta bili na sporedu tudi v Rossettijevem gledališču v Trstu, medtem ko je v Contradinem gledališču gostovala globoko sporočilna monodrama African Re-

Ottavia Piccolo in Silvano Piccardi

quiem o umoru Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina. Tudi v Enigmi se Massini loti aktualne teme, padca berlinskega zidu, ki je v ozadju dogajanja med moškimi in žensko dvajset let po zgodovinskem dogodku.

Roman 1943, Trieste la Piccola Berlino

V kavarni San Marco so konec tedna predstavili zadnji roman Gazielle Casini Nicosanti 1943, Trieste la Piccola Berlino. O delu je ob avtorici spregovoril izvedenec za krajevno zgodovino Marco Simic. V tem četrtem romanu pisateljice Gazielle Casini Nicosanti se prepletajo zgodovina, ljubezen in skrivnost, kot je napisano na platnici. Mlad par v stanovanju v Ul. F. Severo, ki ga je bil podedoval od stare tete, skrivnostno najde sedem slik ...

Knjigo sta predstavila Marco Simic in Gaziella Casini Nicosanti

FOTODAMJ@N

Boljunec: koncert društva Pontes-Mostovi

Srbsko kulturno društvo Pontes-Mostovi prireja v soboto v gledališču France Prešeren v Boljuncu ob 19. uri tradicionalni Miklavžev koncert. Poleg folklornih skupin društva Pontes-Mostovi bodo nastopili še KUD Jelek iz Arzignana, mladinski zbor tržaške srbskopравoslavne skupnosti in otroci srbske šole Jovana Miletića.

PRODAJNA RAZSTAVA - Ob tridesetletnici smrti tržaškega likovnika

Unikatne in neponovljive grafike Avgusta Černigoja

Na razstavi v tržaški galeriji Cartesius na ogled 25 del manjšega formata

TRST - V galeriji Cartesius si lahko do 23. decembra ogledamo Hommage Avgustu Černigoju, prodajno razstavo petindvajsetih del manjšega formata, ki želi obeležiti tridesetletnico smrti tega edinstvenega predstavnika slovenske avantgarde. Izbor zaobjema ustvarjalno obdobje med letom 1959 in koncem sedemdesetih let, večinoma gre za grafike, predvsem pa za visoke tiske in manjšo skico v tehniki kolaža. V to galerijo je, ko se je še nahajala pri Ljudskem vrtu, Avgust Černigoj pogostoma zahajal. Bila je v bližini njegovega ateljeja. Tu je tudi večkrat razstavljal.

Černigoj je v duhu avantgarde rad eksperimental, grafika je bila v tem smislu zelo primerno sredstvo, ki mu je dovoljevalo poseganje v različne faze nastajanja umetniškega odtisa. Naklad ni sam razmnoževal, saj je to preveč repetitivno delo za ustvarjalca, zato je umetnik poveril to nalogo galeriji Cartesius. Razstavljenega grafika pa je Černigoj sam tiskal in to storil nekoliko drugače. Dejansko gre za reprodukcije, gre pa obojem za unikatna in neponovljiva dela prav zaradi Černigojevih različnih posegov. Matrico je lahko premazal z več barvami, ki so se med valjanjem med sabo delno premešale in ustvarile tako na odtisu svojstvene, neponovljive barvne prehode. Isto matrico je včasih natisnil večkrat ter jo vsakič premazal z drugačno barvo in obrnil ali zamaknil. Pogostoma je naknadno posegel na odtis, naravnost s čopiči in akvareli.

Večinoma gre za abstraktne motive z

jasno geometrijsko strukturo in kleno kompozicijsko postavitvijo. Med vsemi grafikami pritegne našo pozornost kompozicija s preničnimi tipografskimi črkami. Ko je tiskarna Primorskega dnevnika prešla iz tipografije v bolj sodobne sisteme reprodukcije, je Avgust Černigoj prevzel odvržene mobilne črke ter z njimi sestavljal kompozicije ter asemblaže, upošteval je oblike posameznih črk kot grafične elemente ter jim z dekontekstualizacijo vdahnil novo življenje.

Černigoj je bil eklektik, predan ustvarjanju: umetnosti in uporabni umetnosti. Najbolj izrazito sled je pustil prav na področju grafike, ki je tudi po njegovi službi zaživela v Trstu. Številni nekdani njegovi dijaki so vzljubili grafični medij in nadaljevali po poti nenehnega ustvarjalnega razvijanja novih idej.

Razstava je na ogled od torka do sobote, med 10.30 in 12.30 ter 16.30 in 19.30. **Jasna Merku**

STALNO GLEDALIŠČE FJK - V uspešnem projektu nas

Prepričljivi Peter

TRST - Skorajda ne mine leto, ko gledališki svet ne bi na takšen ali drugačen način oživil izvirne zgodbe o dečku, ki noče odrasti. Zgodba o večni mladosti, prijateljstvu in zvestobi, ki jo pooseblja Peter Pan, je skoraj vedno zagotovilo za uspeh. Dokaz je tudi gledališče Rossetti, ki v dvorano Bartoli že nekaj dni vabi trume otrok, ki bi radi v pevski in plesni adaptaciji zgodbe spoznali, kako svoj čas na začaranem otoku Nije (Never Land) preživlja vodja izgubljenih dečkov Peter Pan. Muzikal, v katerem blestijo tržaški otroci in mladostniki med 6. in 18. letom starosti, ti se med letom kalijo v gledališkem krožku StarTsLab, bo navduševal do nedelje, 13. decembra, nekaj vstopnic pa je na razpolago le še za drevesno uprizoritev (ob 21. uri).

Tudi v preteklih dneh so bile uprizoritve muzikala že v naprej razprodane. Ogleдали smo si torkovo večerno ponovitev, na kateri nas je okrog 40 otrok očaralo s svojimi igralskimi veščinami in glasovi. V uri in 15 minut dolgi predstavi so nam z bogato scenografijo in kostumografijo, za kateri je zaslužen umetniški licej Nordio, postregli z glasbeno poslastico kantavtorja Edoarda Bennata. Analiziranje Bennatove glasbene zakladnice sploh ni potrebno, saj nas je že poslušanje pripeljalo do spoznanja, da gre za izredno kakovostna besedila, s katerimi se najmlajša publika zlahka poistoveti. Otroci so odlično zapeli skladbe iz njegovega albuma *Lisola che non c'è*, največji aplavz pa sta poželi skladba, po kateri je pomenov album, in skladba *Il rock di Capitano Uncino*. Prvo je zbor zapel tudi ob koncu predstave in s tem potrdil, da so v gledališki skupini izjemno nadarjeni pevci.

Kaj reči o igralcih in njihovih igralskih veščinah? Čisto vsi nastopajoči si zaslužijo pohvalo, v njihovi igri ni bilo nič amaterskega, zaradi naslovnih vlog pa so izstopali Peter Pan, zloglasni kapitan Kljuka, v katererega se je prelevilo dekle, deklica Wendy in mala Zvončica. Z uigrano igro, ki jo je režiral režiser in vodja projekta StarTsLab Luciano Pasini, so nastopajoči publiko (pa ne le najmlajšo) prepričljivo popeljali največji pustolovščini naproti, na kateri so se srečali z morskimi deklicami v rock verziji, Indijanci, vilami, krokodilom, pirati in glavnim zlikovcem, kapitanom Kljuko. Polna dvorana pa je na koncu z dolgim aplavzom nagradila delo in trud vseh ustvarjalcev muzikala. (sc)

Predstavo Peter Pan sooblikujejo udeleženci gledališkega krožka StarTsLab

V Divači Jan Cvitkovič in njegovo

V Muzej slovenskih filmskih igralcev v najnovejši film Jana Cvitkoviča. Ob 19.30 bo jali njegov Šiška Deluxe, grenko-sladko komedij, ki gledalca ne pusti ravnodušnega. Projektor z režiserjem in scenaristom Janom Cvitkovičem in scenaristom Janom Cvitkovičem ustvarjalno ekipo. Vstopnina 4€.

V Rimu »Cefuri raus! Feccia del Su

V sklopu rimskega knjižnega sejma *Più* danes ob 19. uri predstavili italijanski prevod Čefurji Raus! Roman Gorana Vojnoviča, ki s skih Fužinah, je v italijanščino prevedla Pat je izšla pri založbi Forum.

Akustični Garcia za sladokus

Ljubitelji puščavskih ritmov, pozor! Jutri no priložnost, da prisluhnete kralju puščavskega znanemu pevcu stoner glasbe. V kraju Arbi namreč nastopil John Garcia, lider bendov Unida, predvsem pa pionirjev stoner roka, ki velja za najboljšo stoner rok skupino vseh na odru spremlja kitarist Ehren Groban, je vski turneji, v sklopu katere predstavlja svoje nice v akustični verziji. Lani je namreč izdal tu njim bo ob 20.30 v lokalni Officina degli Angevec in kitarist Christian Hede Madsen s svoj projektom Bellhound Choirn. Vstopnice za na licu mesta, stanejo pa 15€. (rd)

T +386 (0)5 335 22 47
E blagajna@sng-ng.si
www.sng-ng.si

Premiera

Ivan Cankar **LEPA VIDA**

Igra o prebujanju duše

Koprodukcija s PG Kranj in SSG Trst

Cankarjevo zadnje dramsko delo prinaša zgodbo o neizpolnjenem hrepenenju.

Premiera
ČET, 10. 12., ob 20.00.

Ponovitve:
SRE, 9. 12.; PET, 11. 12.; ČET, 7. 1.; PET, 8. 1.; SOB, 9. 1.; ob 20.00. Veliki oder.

Rainer Werner Fassbinder **GRENKE SOLZE PETRE VON KANT**

Igra čustvenih manipulacij

Koprodukcija z Mini teatrom Ljubljana in MG Ptuj

Zgodbo o usodni ljubezni slavne modne oblikovalke do dekleta iz nižjega družbenega sloja je postavil na oder francoski režiser Arthur Nauzyciel.

SOB, 12. 12.; ČET, 17. 12.; SOB, 19. 12., SRE, 6. 1., ob 20.00. Mali oder.

Jera Ivanc **PREVARE**

Komedija

Gostuje Mestno gledališče ljubljansko

NED, 13. 12., ob 17.00. Veliki oder.

UGODNEJŠI PAKET 3 PREDSTAV

KJE SEM OSTALA? (predstava o demenci)
16. 12. 2015

HURA, NOSFERATU! (predstava o epilepsiji)
27. in 28. 1. 2016

SRCE NA DLANI (predstava o darovanju organov)
15. 4. 2016

Ob nakupu vstopnic za vse tri predstave za posamezno vstopnico odštejete le 10 €.

Nina Šorak, Urša Adamič **KJE SEM OSTALA?**

Igra o demenci

Gostuje KUD Transformator

Predstava s kancem hudomušnosti spregovori o demenci. Mati in sin se zaradi bolezni prilagajata na drugačen način življenja in ob tem skušata ohraniti ljubeč odnos.

SRE, 16. 12., ob 20.00. Mali oder.

SONORIA

Zvočna predstava – sonorično gledališče

Gostuje Hanna's atelje sonoričnih umetnosti

V predstavi se prepletajo zvok, svetloba, video in izraznost človeškega telesa.

TOR, 22. 12., ob 20.00. Mali oder.

Lope de Vega **NORCI IZ VALENCIJE**

Komedija o prekipevaločih strasteh

SRE, 23. 12., ob 20.00. Veliki oder.

Nebojša Pop Tasič **GOSPA BOVARY**

Satirična ganljivka po motivih romana Gustava Flauberta

Predstava je letos prejela dve Borštnikovi nagradi.

SRE, 30. 12., ob 20.00. SILVESTRSKA PREDSTAVA ČET, 31. 12., ob 21.00. Veliki oder.

ZA NAJMLAJŠE

Tomaž Lapajne **GREMO NA VLAK**

Gostuje Gledališče Unikat. Za otroke od 3 do 7 let.

SOB, 12. 12., ob 10.30 in 16.00.

GLEDALIŠKA IGRALNICA Vodi igralka Medea Novak.

Za otroke od 5 do 10 let. **SOB, 19. 12., ob 10.30.**

Miha Brajnik, Gorazd Žilavec

RDEČA KAPICA ZA ZNORET

Po predstavi obisk Dedka Mraza. Gostuje Zavod Komikus. Za otroke od 5 let naprej.

SOB, 19. 12., ob 16.00. PRAZNIČNI POPUST!

Lyman Frank Baum **ČAROVNIK IZ OZA**

Za otroke od 9 let naprej. **TOR, 22. 12., ob 17.00.**

PRAZNIČNI POPUST!

ZALOŽBA BELETRINA - Med novostmi tudi prevod romana Fulvia Tomizze

Zlo pride s severa

LJUBLJANA - V prostorih založbe Beletrina na Kersnikovi ulici je včeraj potekala tiskovna konferenca, na kateri so predstavili zadnje knjižne novosti letošnjega leta. Urednik zbirke Mitja Čander je poudaril, da so se tokrat odločili za prevode štirih pomembnih literarnih del, ki so izšla v okviru projekta *Zgodbe, ki lahko spremenijo svet*. Med njimi je tudi roman *Zlo pride s severa* istrskega pisatelja Fulvia Tomizze.

Na dogodku so predstavili *Burmanske dneve* izpod peresa Georja Orwella in roman *Citadela* Antoina de Saint-Exuperya. Avtor spremne besede filozof Mladen Dolar je poglobljeno predstavil roman Samuela Becketta z naslovom *Mercier in Camier*. Med drugim je opozoril, da čeprav gre za avtorjevo zgodnje delo, ki ga večina obravnava kot obrobno, naj bi prav *Mercier in Camier* moral veljati kot ključno delo pri razumevanju tudi kasnejšega Beckettovega pisanja. »Romana nikakor ne gre brati kot prvo stopnjo ali razvojno fazo misli Samuela Becketta,« je zbrano občinstvo še posvaril Dolar.

Roman *Zlo pride s severa* je pred-

Z včerajšnje predstavitev najnovjših del založbe Beletrina

ROŠA

stavila prevajalka Vera Troha. Poudarila je, da je pred desetletji prevod tega znamenitega dela Fulvia Tomizze v svoj knjižni program že uvrstila založba Lipa iz Kopra. Žal pa naj bi splet ne-

srečnih naključij, s smrtjo prevajalca in izgubo končne verzije prevoda botrovalo dejstvu, da omenjeni roman slovenskemu bralcu vse do danes ni bil na voljo. Vera Troha je med drugim dejala, da gre za kompleksen roman, za katerega naj bi Tomizza samo za zbiranje potrebnega zgodovinskega gradiva potreboval pet let, za pisanje pa še dodatni dve leti. Med drugim je opozorila na bivalenten odnos med osrednjim protagonistom romana škofom Petrom Pavlom Vergerijem in Primožem Trubarjem.

»Pred tridesetimi leti sem pisal spremno besedo prav za prevod tega romana v hrvaški jezik. Počaščen sem in

veliko čast mi je, da sem to delo lahko opravil tudi za slovensko izdajo,« so bile prve besede, ki jih je ljubljanskemu občinstvu namenil pisec spremne besede Milan Rakovac. Rakovac se je v nadaljevanju spustil v zgodovino Istre in osvetlil tiste pomembnejše mejnike, katerih dedič je bila ne nazadnje (tudi) reformacija. Med drugim je opozoril na v javnosti pogosto povsem neupravičeno spregledan vpliv Vergerija na delovanje Antuna Dalmate, Matije Vlačiča, kot tudi Primoža Trubarja. »Fulvio Tomizza je bil velik slovenski, hrvaški in italijanski pisec,« je ob koncu še dejal Rakovac.

Roša

stopa 40 otrok in mladih

er Pan

MLADINSKA REVIIJA

O vsem, kar nam pisani junaki Galeba posredujejo

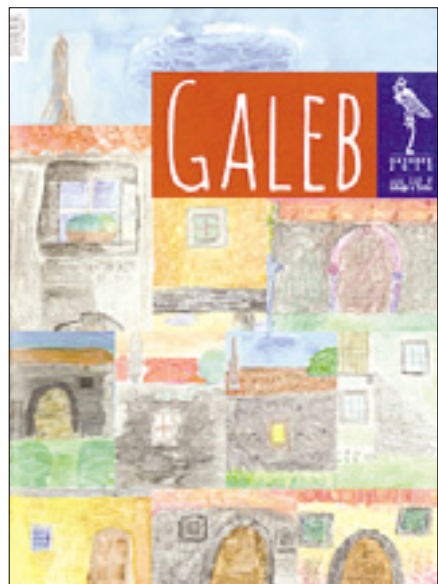
Prijateljstvo je nekaj res enkratnega. Pomaga nam vzljubiti našo svojskost in istočasno ceniti različnost bližnjega ter pri vsem tem premagati strahove, ki nas najbolj pestijo. To nam posredujejo marsikateri zgodbe oktobrske številke revije Galeb. Pripoved Erike Cunja o Čajniku in Bengalskemu belemu tigru tako malčkom kot tudi odraslim tenkočutno podari nasmeh iz dna srca. Junaka zgodbe se skupaj zavedata svoje krhkosti in kljub temu, da tiger ne cinglja kot čajnik in čajnik nima tigrove dlake, drug ob drugem izkusita, kaj pravzaprav pomeni sreča. Popolnoma različna med sabo sta si tudi mali deček Iztok in nevsakdanji možic z Lune, Lunček. Maja Furman opisuje, kako fantka navdajata nestrpnost in žalost, ker ga prijatelj za nekaj dni ne uspe obiskati. Ko končno skupaj ležita v postelji, skupaj odkrivata skrivnosti Rimske ceste. Ta nad njima sugestivno zaživi v ilustracijah Ivane Soban.

Zanimivih in poučnih zgodb tudi v tokratni številki priljubljene otroške in mladinske revije ne manjka. Veliko izmed teh so zgodbe v nadaljevanju, deset prebranih nadaljevanj pa velja kot ena knjiga za Bralno značko. Nov izziv dveh detektivov iz 4. razreda poteka v znamenju praznovanja Noči čarovnic oziroma Halloweena, ki med mlajšimi generacijami žanje vedno več navdušenja. Aspekte najbolj grozljive noči v letu je predstavil ilustrator Štefan Turk, Helena Jovanovič pa je tokrat Ediju in Jordanu zastavila nalogo, da odkrijeta, kam je izginil plastični okostnjak Jaka, ki ga v šoli uporabljajo kot pripomoček pri pouku. Bralci bodo lahko spoznali posebno vrsto škratov. Deklico Emo, glavno junakinjo pripovedi Darinke Kobal, sicer veliko bolj navdušujejo rudniški ali gozdni škratje, vendar pa potem uspe nekako sprejeti tudi nagajive novodobne tiskarske škrate. Ni kaj, v ilustracijah Žive Pahor resda učinkujejo nadvse simpatično.

Poleg zgodb so v oktobrskem Galebu na voljo pesmi, dopolnjevanke, igre, ustvarjalne vsebine in poglobitve v številne teme. Pisana je že sama naslovnica, ki jo sestavlja kolaž risb učencev 5. razreda Coš Pinko Tomažič iz Trebč. Kraški »portoni« s kamnitimi oboki in tople barve pročelij tradicionalnih hiš živahno vabijo k branju.

Oko ostane med listanjem revije Galeb očarano ujeto, saj te ilustracije popolnoma prevzamejo. Kar naprej bi gledal nočni prizor gozdnih živalic na hrastovih vejah Katerine Kalc, ki je ilustrirala zgodbo Pobečevčki. Zakaj pesem dreves zveni tako žalostno pa razkriva avtor Marko Gavriloski.

Tudi tokrat ponujajo sooblikovalci Galeba več praktičnih veščin, v katerih se lahko malčki sami preizkusijo. Klarisa M. Jovanovič ob uvajanju v svet ene izmed najbolj znanih staroslovenskih jedi, ponuja recept ječmenove kaše. Če pa bi raje spletili košarico za zrele rdeče jabolke in spoznali svet kvačkanja, so za to poskrbele avtorici Nina Kokelj in Sabina Alibegić ter ilustratorica Andreja Peklar. Kreativnosti se lahko prepustite tudi v rubriko Jasne Merku, ki predstavlja lik tržaškega slikarja Avrelija Lukežiča. Kot je zapisala, je bil Lukežič zelo čustven človek. Rad je imel prelivanje barv, zato je svoje risbe s flomastri pogosto predelal z mokrim čopičem. Bi še sami želeli ustvariti lavirano risbo? Če je odgovor pritrdilen, kar vzemite v roke oktobrsko številko Galeba, kjer boste poleg omenjenih vsebin, lahko prebrali še marsikaj pozornost vzbujajočega. (vpa)

v Šiška Deluxe

Divači prihaja nocoj do v dvorani predvamedijo o treh prijateljskih projekcijah bo sledil pogotkovičem in njegovo

ud via da qui«

libri più liberi bodo literarne uspešnice se dogaja na ljubljanzia Raveggi. Knjiga

ce

ri zvečer imate izredskega roka in najbolj zizzano pri Veroni bo Vista Chino, Hermat, to je skupine Kyuss, časov. Garcia, ki ga v teh dneh na evrop-najbolj znane uspešndi svoj prvenec. Pred nastopil danski peim novim glasbenim koncert lahko kupite

filmi@primorski.eu **GREMO V KINO**

Mon roi (Moj kralj)

Francija 2015
Režija: Maiwen
Igrajo: Vincent Cassel, Emmanuelle Bercot, Louis Garrel in Isild Le Besco
Ocena: ★★★★★

Tony spoznamo na smučanju, ko se spušča po progi in pade. Hudo si poškoduje koleno, kar jo za več tednov prisili, da se posveti rehabilitaciji. Iz Pariza se odpravi v zdravilišče na jug Francije in tam telovadi, plava, na novo krepki mišice in vezi. Ob fizioterapiji, ki je zelo zahtevna, se bori tudi s spomini in preteklostjo, ki jo v dolgih dneh okrevanja premeva in na novo podoživlja. Rehabilitacija kolena postane kmalu rehabilitacija srca in tako preko flashbackov spoznamo Georgio, zelo očarljivega moškega. On je gostinec in vodi trendi restavracijo v Parizu; ona pa odvetnica, ki dela v priznani pisarni. On vsaj navidez nima družine, ampak skupino zelo dobrih prijateljev, Tony pa ima očeta, brata in sestro, ki so ji vseskozi ob strani ... in še sreča, da jih ima.

Tako izvemo o Georgiu, predvsem pa o njenem srečanju in njuni ljubezni, s Tony skušamo razumeti, kje in kaj se je zataknilo. Nadaljevanje tega pa je film. Zgodba o psihološkem nasilju, ki ga Georgio izvaja z neverjetno lahkoto in ki je kljub nenehnemu iskanju ljubezni predvsem zelo zaljubljen v samega sebe in v svojo svobodo.

Mon roi ima to značilnost, da je povečini zelo všeč ženskam, a veliko manj moškim. Najbrž zato, ker deluje kot nekakšno ogledalo, v katerem se moški del občinstva ne mara zrcaliti; ženska publika pa ima seveda do vsega drugačen pristop.

Filmu se pozna, da ga je vodila ženska roka: Maiwen, devetintridesetletna francoska režiserka, ki je pred štirimi leti prepričala z delom Polisse. Tokrat se je lotila pripovedi o paru sredi štiridesetih let, oziroma, kot je sama obrazložila, zgodbe, ki jo je že dolgo nosila v sebi in se končno odločila, da jo ponudi tudi ostalim.

Emmanuelle Bercot je za interpretacijo prejela nagrado za najboljšo žensko vlogo. Georgio pa je mogoče do danes najboljša vloga Vincenta Cassella. (Iga)

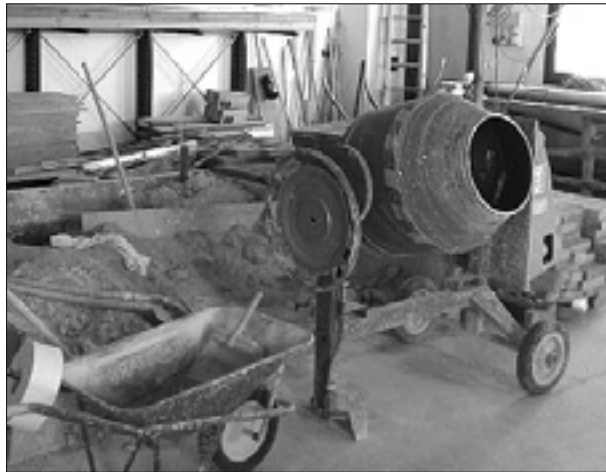

GORICA - Pred krizo je bilo mesečno zaposlenih 1800 delavcev, danes jih je okoli tisoč

Razpolovljeno gradbeništvo

»Pred krizo je bilo v goriški pokrajini mesečno zaposlenih 1800 gradbenih delavcev, zdaj jih je le med 900 in 1000. V zadnjih treh letih se je upad njihovega števila zaustavil; opažamo prve znake oživljanja gradbenega sektorja, čeprav bo za izhod iz kriznega stanja potrebnih od pet do deset let.« Kakšno je stanje gradbeniškega sektorja v goriški pokrajini, nam je včeraj razložil Fulvio Calligaris, predsednik ustanove Formedil, ki skrbi za usposabljanje gradbenih delavcev. Po njegovih besedah se kažejo prvi pozitivni učinki ukrepov, ki jih je sprejela država, da bi pomagala družinam pri nakupu prvega stanovanja in pri njegovem obnavljanju, hkrati je Calligaris prepričan, da bi morale pokrajina in ostale krajevne uprave več vlagati v javna dela.

»Približno 60 odstotkov gradbenih del je opravljenih v zasebnem sektorju, za 40 odstotkov pa poskrbijo javne uprave. Če izvzamemo turizem z Gradežem na čelu in tržiško ladjedelnico, je gradbeništvo izredno pomemben gospodarski sektor v goriški pokrajini in prispeva velik delež bruto domačega proizvoda. Vsak evro, vložen v gradbenem sektorju, moramo pomnožiti za desetkrat, da razumemo učinek gradbeništva na ekonomijo; ko gradimo hiše, dobijo delo tudi obrtniki, dobavitelji, trgovci,« poudarja pomen gradbeništva Calligaris; njegove besede potrjuje Giulia Castellani, direktorica ustanove Formedil in odbora CPT (Comitato paritetico territoriale per la prevenzione infortuni, l'igiene e la sicurezza sul lavoro), ki je odgovoren za preprečevanje nesreč v gradbeništvu. Obema ustanovama s sedežem v obrtni coni ob koncu Svetogorske ulice je treba dodati še zavod Cassa edile, ki zagotavlja socialne storitve delavcem v gradbenem sektorju. »Pred krizo je skupni letni dohodek vseh delavcev iz goriške pokrajine znašal 17 milijonov evrov; danes znaša približno deset milijonov,« pravi Castellani in pojasnjuje, da zavod Cassa edile dvakrat letno izplačuje gradbenim delavcem dodatek. »Gradbena podjetja predvidene zneske nakažejo nam, mi pa jih zatejemo dvakrat letno izplačamo delavcem. Zavod krije tudi zdravstvene stroške delavcev in njihovim otrokom zagotavlja študentske stipendije,« dodaja. Tudi sami so imeli kar nekaj težav ob zaključku gradnje nakupovalnega središča Tiare v Vilešu. Nepremičninska družba Arco ni poravnavala vseh obveznosti do svojih podizvajalcev, tako da se je veliko gradbenih podjetij znašlo v krizi. Nekatera so propadla. Med njimi jih je tudi nekaj iz goriške pokrajine, največ pa iz Veneta in Bresciana. »Zavod Cassa edile je vključen v več stečajnih postopkih, saj terjamo denar, ki ga je v obliki dodatkov treba izplačati delavcem,« poudarja Giulia Castellani. (dr)

GORICA - Zidarski poklic Mlad arhitekt se težje zaposli

Med mladimi iz goriške pokrajine ni velikega zanimanja za zaposlitev v gradbenem sektorju. »Polovico delavcev predstavljajo tuji državljani, čeprav je v gradbenem sektorju kar nekaj možnosti za zaposlitev. Še zlasti v današnjih časih, ko pričakujemo čim prejšnji konec splošne gospodarske krize. Dogaja se, da je veliko težje priti do zaposlitve mlademu arhitektu kot kvalificiranemu delavcu. V gradbeništvu je veliko priložnosti - od restavriranja starih poslopij in pleskarskih del do nameščanja mavčnih plošč in izolacij,« poudarja Fulvio Calligaris, predsednik ustanove Formedil, ki skrbi za izobraževanje in usposabljanje gradbenih delavcev.

Na sedežu Formedila v obrtni coni ob koncu Svetogorske ulice izobražujejo in usposabljujejo gradbene delavce

FOTO D.R.

»Formedil prireja šestnajsturne tečaje, ki so osnova za opravljanje zidarskega poklica. Poleg tega ponujamo tudi specifična usposabljanja, ki trajajo tisoč ur. Na žalost na Goriškem nimamo poklicnega zavoda, ki bi omogočal triletno izobraževanje gradbenih delavcev takoj po nižji srednji šoli. Tovrstna zavoda sicer delujeta v Trstu in Vidmu,« pravi Calligaris in pojasnjuje, da na tečajih in usposabljanjih goriškega zavoda Formedil letno naštejejo okrog tisoč vpisanih. Med njimi je malo mladih, okrog petdeset odstotkov gradbenih delavcev pa predstavljajo tuji državljani.

Zavod Formedil pri svojih tečajih posebno pozornost posveča varnosti. V zadnjih časih je prišlo do novosti glede gradbenih del nad dvema metroma od tal. Gradbeni delavci bodo morali biti po novem vedno zavarovani, na primer pripeti z varovalno vrvjo. »To bo preprečilo cel kup nesreč; ravno pred nekaj dnevi je v Gradežu s strehe padel možki, ki je popravil anteno. Ko bi bil primerno zavarovan, bi se ne zgodilo nič hudega,« poudarja Calligaris. Da bi gradbena podjetja seznanili z novostjo, prireja javno srečanje, ki bo jutri med 15. in 18. uro na sedežu Formedila v obrtni coni ob koncu Svetogorske ulice. Poleg Calligarisa bodo spregovorili inženir Giacomo Bartelloni, direktorica Formedila Giulia Castellani in inženir Paolo Manca. (dr)

EDILTROPHY Gradbena delavca zmagala v Bologni

Gradbena delavca, ki sta se izpopolnjevala pri goriški ustanovi Formedil, sta osvojila prvo mesto na oktoberskem tekmovanju Ediltrophy v Bologni. »Zmagali smo nagrado na področju varnosti in kakovosti, ki je bila namenjena mladim. Našo ekipo sta sestavljala obrtnik Leonardo Bulfone in Thaqi Nuh, uslužbenec gradbenega podjetja Goni,« pojasnjuje direktorica Formedila Giulia Castellani. Tovrstna tekmovanja prireajo vsako leto v drugem kraju po Italiji, nanj se uvrstijo ekipe, ki osvojijo prvo mesto na deželni ravni. Letošnjega tekmovanja se je udeležilo devet ekip, ki so jih sestavljali zidarski mojstri, in enajst ekip, v katerih so bili mladi.

GORICA - Izbrali sedem tehnikov

Za večjo varnost

Obiskovali bodo gradbišča in preverjali upoštevanje varnostnih predpisov

Da bi bila varnost gradbenih delavcev povsem zagotovljena, bodo z januarjem gradbišča na območju goriške pokrajine obiskovali tehniki odbora CPT - »Comitato paritetico territoriale per la prevenzione infortuni, l'igiene e la sicurezza sul lavoro«, ki je odgovoren za preprečevanje nesreč v gradbeništvu. »Novembra smo se dogovorili s sedmimi tehnikami, ki bodo obiskovali gradbišča in preverjali, ali odgovarjajo varnostnim predpisom. Z nasveti jim bodo pomagali, da izboljšajo varnostne razmere; po prvem obisku se bodo še enkrat vrnili in preverili, ali

so bila njihova priporočila upoštevana. Seveda naša dejavnost ne nadomešča kontrol, ki jih izvajajo pristojne ustanove, vsekakor pa je izredno pomembno, da gradbenim podjetjem pomagamo pri spoštovanju predpisov, še preden bi prišlo do njihovih kršitev in nesreč,« pravi direktorica odbora CPT Giulia Castellani.

Tehniki bodo obiskovali gradbena podjetja, ki so povezana z zavodom Cassa edile, njihovi obiski bodo brezplačni. Dejavnost tehnikov bo koordiniral Maurizio Quaglia iz odbora CPT.

NOVA GORICA - Na delu je torbičar

V zadnjih dneh napadene tri ženske

S pretvarjanjem, da potrebuje pomoč, je neznanec pridobil pozornost mimoidoče 59-letne ženske. Ko se mu je ta v podhodu ene od garažnih hiš v Gradnikovi ulici v Novi Gorici približala, da bi mu pomagala, je možki sunkovito skočil, ji iz rok iztrgal torbico in stekel proti centru mesta.

To pa ni bil edini tovrstni dogodek, o katerem je bila novogoriška policija obveščena v ponedeljek zvečer. Dobro uro za tem, okrog 20.20, je neznanec skušal na Kidričevi ulici iz rok 22-letnice iztrgati torbico in nakupovalno vrečko, a mu to ni uspelo. Možki je po dejanju zbežal čez park ob novogoriški avtobusni postaji. V obeh primerih sta priči napadalca opisali kot možkega visoke postave v temnih oblačilih, čez

glavo je imel poveznjeno kapuco.

Policisti napadalca včeraj še niso sledili, ne izključujejo pa povezanosti teh dveh dogodkov s tistim, ki se je zgodil prejšnji teden v sredo, ko je na Kidričevi ulici neznanec z nožem v roki pristopil do 43-letne ženske in jo odrinil, da je padla na tla. Pri tem ji je iz rok iztrgal torbico z dokumenti, gotovino in mobilnim telefonom. Možki je stekel v smeri Ulice Gradnikove brigade, za njim pa so se pognali tudi ženska in dva naključna občana. Storičica sicer niso uspeli ujeti, je pa ta med begom odvrgl plen in nato izginil neznan kam.

Morebitne očitvice vseh treh dogodkov pozivajo, naj pokličejo na novogoriško policijo. (km)

GORICA - Umberto Parisi je imel osemdeset let

Usodno prečkanje

V torek zvečer ga je na križišču pri Rdeči hiši zbil avtomobil s slovensko registracijo

Reševalci na kraju nesreče BUMBACA

Pri Rdeči hiši v Gorici se je torek zvečer zgodila prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje osemdesetletni Gorican Umberto Parisi.

Do nesreče je prišlo okrog 19. ure nedaleč od križišča med ulicama Kugy in Alviano, kjer naj bi možki prečkal cesto, vendar ni še pojasnjeno, ali je to storil na prehodu za pešce ali kje drugje. Moškega je zadel avtomobil tipa Audi A6, ki ga je upravljal 49-letni slovenski državljani M.K. iz Šempetra-Vrtojbe. Osemdesetletnik je po trčenju padel na tla in se močno udaril v glavo. Na kraj so prihitali reševalci iz službe 118, ki so poškodovancu nudili prvo pomoč kar na prizorišču nesreče. Moškega so na-

to odpeljali z rešilcem v videmsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje v oddelku za intenzivno nego. Kljub prizadevanju zdravnikov, da bi mu rešili življenje, so bile telesne poškodbe - zlasti zaradi udarca v glavo - prehude. Umrli je okrog 23. ure. Nesreči naj bi botrovala slabša vidljivost zaradi goste megle, ki je kar nekaj težav povzročila tudi prometnim policistom med ugotavljanjem dinamike trčenja.

V torek zvečer je do nesreče prišlo tudi na avtocesti A34, nekaj metrov pred štandreškim križiščem. Voznik avtomobila Opel corsa je izgubil nadzor na vozilu in trčil v obcestno ograjo; k sreči jo je odnesel brez hujših posledic.

GORICA - Med Andrejevim sejmom

Raštel potrdil svoj razvojni potencial

Praznično osvetljeni Raštel (levo) in očarljivi notranji dvor Hiše Ungerspach (zgoraj)

FOTO AV.

Avgusta smo pisali o krizi Raštela, saj smo v nekdanji izredno živahni ulici našli 26 zaprtih in 22 odprtih trgovin. Raštel je nato oživel med septembrskimi Okusi na meji in v prejšnjih dneh svoj razvojni potencial potrdil med Andrejevim sejmom.

Z odprtjem nekaterih trgovin, ki že dalj časa samevajo, v obliki eno-gastro-nomskih kottičkov so se enkrat zadeli v polno. Za omenjeno formulo so se odločili že med septembrskimi Okusi na meji, ko je Gorico preplavilo pravo morje obiskovalcev, zaradi česar je takratni uspeh nepovnljiv v normalnih razmerah.

Med petkom in torkom smo po Raštelu opazili predvsem Goričane in domačine; v veselje vzdruhujo so se zadrževali v devetih začasnih lokalih, ki so svoja vrata odprli sočasno s prisotnostjo Andrejevih stojnic. Ponekod so si obiskovalci privoščili polenovko, piščanca na žaru ali kako drugo domačo jed; izbirali so tudi med dimljenim in goriškim domačim pivom. Naj-

večjega uspeha so bila deležna krajevna vina, ki so jih točili v raznih krajih. Pestra izbira je bila na voljo v nekdanji trgovini Larise, kar nekaj ljudi je obiskalo tudi Hišo Simon Volker Von Ungerspach, kjer je združenje Autoktona priredilo štiridnevno po-

Občina si prizadeva, da bi za oživitev stare mestne ulice pridobila deželni denar, toda nujno potreben je doprinos zasebnikov

kušno vin; na njej je sodelovalo šestnajst vinarov iz Brd, iz Vipavske doline in s Krasa, ki so se jim pridružile še tri vinoteke. Srednjeveška stavba iz leta 1441 je dobesedno očarljiva in nima česa zavdati najlepšim palačam, ki jih najdemo v evropskih prestolnicah, upati je seveda tre-

ba, da bodo njihov potencial še izkoristili v bližnji prihodnosti.

Med Andrejevim sejmom je ponovno zaživela tudi Hiša Zoran oz. Hiša Mischou, v kateri ni zmanjkalo glasbe; za nekoliko bolj »disko« vzdruhuje so poskrbeli upravitelji lokala Fabrika v Novi Gorici, ki so zasedli prostore nekdanje trgovine Krainer. Ponovno smo v Raštelu opazili člane solkanskega konzorcija za zaščito zapuščenih vinogradov, slovenski ponudniki v omenjenih lokalih so poskrbeli za popolnoma dvojezično oglaševanje.

Kaj pa lahko pričakujemo v Raštelu, potem ko se je Andrejevo praznovanje zaključilo? Nekaj začasnih lokalov bo v prihodnjih tednih še naprej obratovalo ob vikendih v okviru Goriškega decembra 2015. Podžupan Roberto Sartori je prejšnji teden tudi napovedal, da si občinska uprava prizadeva za pridobitev dodatnih deželnih prispevkov za oživitev Raštela. Zavedati se pa je treba, da so številne nekdanje trgovine potrebne korenitih obnovitvenih del, saj drugače ne odgovarjajo predpisom. Stara goriška ulica ima torej velik razvojni potencial, vendar potrebuje naložbe in podjetnike, ki vanjo verjamejo. Drugače tvegamo, da bodo lepo razsvetljene izložbe na ogled le par dni na leto in da bomo zaradi tega jamrali o novi izgubljeni priložnosti.

Albert Voncina

GORICA - Otroški in mladinski zbori

Mala Cecilijanka, »na odru prepeva naš edini zaklad«

Otroški zborček med nastopom (zgoraj), Dario Bertinazzi (spodaj) BUMBACA

Radoživost otrok in mladih, ki so v nedeljo prepevali na odru Male Cecilijanke v Kulturnem centru Lojze Bratuž, je bila nalezljiva, kar je publika izkazovala z glasnim ploskanjem po koncu vsakega nastopa. V dvorani je bilo vseskozi veselo in praznično.

Uvodoma je napovedovalka Karin Vižintin pozdravila prisotne, med njimi še posebej Daria Bertinazzija, predsednika goriškega Združenja cerkvenih zborov, Franco Padovan, predsednico Zveze slovenske katoliške prosvete in Sveta slovenskih organizacij za Goriško, ter Marka Tavčarja, predsednika tržaške Zveze cerkvenih pevskih zborov. Občinstvo je nagovoril Bertinazzi v imenu organizatorja tradicionalne decembrske pevske revije. »Kakšen smisel imata danes besedi "tradicionalen" in "vsakoleten"?« se je vprašal: »V globaliziranem svetu, kjer se z dotikom tipke znajdemo na drugi strani sveta in z domačega kavča gledamo, kaj počnejo ljudje v Novi Zelandiji, Avstraliji ali Ameriki, je postala tradicija skoraj greh. Danes je pomembna le sedanjost, trenutek. Kar je bilo nekoč tradicionalno, je postalo projektno, kratkotrajno. Ni več pomemben pogled v prihodnost - prihodnost naše skupnosti. Ta se ni ohranila do danes, ker je živela za sedanjost, temveč

ker je gledala v prihodnost s tem, da je vzgajala svojo mladino k pripadnosti narodu, k vrednotam krščanstva in k odgovornosti posameznika do kraja, kjer živi, do društva, župnije in skupnosti, ki ji pripada. Mladi, ki bodo danes stopili na oder, so edini zaklad, ki ga imamo,« je opozoril govornik in pozval: »Dajmo jim možnost, da v naši skupnosti dorastejo, naučimo jih odgovornosti do našega slovenskega bogastva.«

Na odru pred nabito polno dvorano - za vse ni bilo dovolj sedežev - je nato zapelo dvanajst otroških in mladinskih zborov iz Goriške.

GORICA - Pod lipami David Bandelj

Od jezika do šole

Med mladimi so dnevnik nadomestila družbena omrežja - Je spakedranščina sprejemljiva?

Goriški pisec in pesnik David Bandelj, sicer pa šolnik in vzgojitelj, je prejšnji četrtek gostoval na Srečanju pod lipami v dinamičnem pogovoru s filologinjo Jadranko Cergol, zaposleno na koprski univerzi. Skupaj sta se predstavili publiko več kot tridesetih poslušalcev s tremi Bandeljevimi deli. Dve monografiji je končal pisati leta 2008 in

2010, tretje delo pa je izšlo lani.

Najprej sta spregovorila o predelani in skrajšani diplomski nalogi, v kateri se je bil avtor posvetil dnevniški literaturi na Slovenskem ter v Evropi in svetu. Sam ne piše dnevnika, saj je službeno in družinsko preobremenjen; ne more žrtvovati tudi nočnega spanja, da bi si zapisoval doživljanja ali še vedno bral svetovne ustvarjalce, kot je bilo v obdobju študija na višji srednji šoli in na vseučilišču. Omenil je dnevnik Alojza Rebule, politično varianto Edvarda Kocbeka, dnevnik slovenskih vojakov med prvo svetovno vojno, ki so ga prevzeli zaradi tragičnega prehajanja od navdušenja do razočaranja, nadalje psihoanalitično in realno Bartolovo dnevniško varian-to ter dopisno obliko Ane Frank, ki si je sogovornico izmislila.

Danes prevladuje med mladimi do trideset let nova, posebna oblika beleženja vsakodnevnega dogajanja, ki poteka preko elektronskih družbenih omrežij. Več kot v preteklosti se zaradi tega sprašujemo, koliko je v dnevniških zapiskih realnega in koliko izmišljenega.

Jadranka Cergol in David Bandelj na srečanju v centru Bratuž

FOTO LK.

Druga publikacija zaobjema članke iz različnih obdobij, v katerih se avtor sooča s številnimi publicisti različnih manjšinskih okolij. Največ sta se sogovornika v tej točki posvetila zamejskim piscem kratke proze in daljših besedil, ki pišejo najprej v manjšinskem jeziku, nato pa preidejo s prevodom ali povsem izvorno v jezik večinskega naroda. Velja tudi obratno. Ne gre le za Primorsko. Pravzaprav je na Koroškem pojav starejši in izrazitejši. V Italiji se slovenski pisci bolj poistovetijo s slovenščino v primerjavi z italijanščino, ni pa enako na Koroškem v zvezi z nemščino. Zanimivo je, da ne poznamo prehajanja na drugi jezik med Italijani v Istri. Gre za večkulturnost oziroma medkulturnost ali za asimilacijo zaradi ob-

jektivnih političnih silnic? Pogosto gre enostavneje za tržno vprašanje: slovenski jezik številčno utesnjuje naklado in prodajo. Lepše se sliši, da gre za evropeizacijo, a kaj ko na njen račun postaja slovenščina vse bolj obrobna. Podobno zveni, ko si postavimo vprašanje o časovni prednosti kokoši ali jajca in obratno.

Z jezika je pogovor zdrsnil na šolo in oblikovanje identitete, ki je najpogosteje zelo zapleten pojav. Naj bo slovenska šola v Italiji zgolj jezikovno ali tudi »narodno« vprašanje? Naj bo le jezikovno izobraževalna ali tudi narodno vzgojna? Drugo inačico najpogosteje pogojuje stopnja znanja in razširjenosti slovenskega jezika: če se je potrebno v prvih razredih posvečati šele začet-

nemu besednemu zakladu, je pojavnost zavesti še precej daleč. Nadaljnji dvom: naj damo prednost osrednjemu slovstvu ali manjšinsko obrobni, ki nam je bližje? Sistematizacija v tem smislu je še daleč, vsekakor pa naj prevladuje splošna slovenska literatura zaradi povezave z vsem slovenskim prostorom.

Tretji sklop pogovora se je usmeril v zbirko peščice pesmi, ki jih je Bandelj objavil tudi v italijanskem prevodu na spodbudo iz italijanskega okolja. Prijatelj Giovanni Fierro mu je posredoval zamisel o nekakšnih goriških pesniških razglednicah. Pet utrinkov je prevedla Jolka Milič, opremljeni pa so s posnetki goriških pejsažev. Fierro ni teš č na področju dvojezičnega izdajanja; pred leti je s podpisanim oblikoval in izdal zbirko z naslovom *Prepletanja - Intrecci*.

Publika se je na izvajanja živahno in številčno odzivala s stališči, dvomi, vprašanji in domnevmami. Naj bi se res sprijaznili z opuščanjem dvojine in celo srednjega spola? Naj bi res doživljali vnašanje nemogočih tujk kot razvoj jezika? Naj sprejmemo spakedranščino na Facebooku z razlago, da gre za narečje? Pred nekaj desetletji so podpisane hoteli prepričati, da sodi stavek »Paširaj balu, da ju cbnem u portu« v doberdobsko narečje. Ta teden sta dva ta trenutek med najodmevnejšimi zamejskimi tekmovalci med TV pogovorom dejala: »Hočem prestopiti k bolj impenjativni ekipi« oziroma »Bom ostala v ambitu iste panoge.« Aleluja. (ar)

NOCOJ POD LIPAMI Zadržno bančništvo

Nocojsnje Srečanje pod lipami bo potekalo na temo zamejskega združnega bančništva. Organizatorja - Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič - bosta z začetkom ob 20. uri gostila predsednika Zadržne banke Doberdob in Sovodnje Roberta Devetto ter predsednika Zadržne kraške banke Adriana Kovačiča. Soočanje v komorni dvorani centra Bratuž bo vodil Julijan Čavdek.

GORIŠKA - Centralna čistilna naprava

Koren ne bo še čist

Torkovo odprtje centralne čistilne naprave v Vrtojbi so poleg slovenske ministric za okolje in prostor Irene Majcen pospremili tudi številni predstavniki lokalne politike in gospodarstva ter predstavniki oblasti iz sosednjega goriškega prostora: poleg predsednika goriške pokrajine Enrica Gherghette sta se slovesnosti udeležila še podpredsednica Mara Černic in goriški občinski odbornik Francesco Del Sordi, ki so odprtje čistilne naprave pozdravili kot pomembno pridobitev. Dejstvo, da so se novogoriške (pa tudi šempetrške, mirenske ...) odplake izlivala neposredno v čezmejne vodotoke, je namreč dolga desetletja predstavljalo kamen spotike v slovensko-italijanskih odnosih.

Če čistilna naprava ne bi bila pravčasno zgrajena, ne bi bili ogroženi le evropski milijoni - od skupne vrednosti 41 milijonov evrov, je bilo 28,7 milijona evrov sredstev iz Kohezijskega sklada EU, država je prispevala 5, sodelujoče občine pa 7,5 milijonov evrov -, v zraku so resno visele sankcije s strani Bruslja zaradi nedoseganja ciljev na mednarodni reki in poslabševanja stanja ter zahtevke plačila stroškov zaradi čiščenja posledic onesnaženja in degradacije okolja ob Soči, ki ga je v višini milijona evrov Sloveniji izstavila Italija.

ITALIJA ZAHTEVA MILLJON EVROV

»Ves čas smo si prizadevali, da do tega z italijanske strani ne bi prišlo. Pa vendar zaradi zakasnitev in vsega, kar je bilo povezanega s tem, so Italijani ta zahtevek potem materializirali,« je za Primorski dnevnik v torko povedal Mitja Bricelj, predsednik slovensko-italijanske stalne komisije za vodno gospodarstvo. »Globoko upam, da smo z današnjo otvoritvijo dokazali resnost slovenske strani za ureditev problema in nadgraditev standardov, ki so sedaj boljši kot kdajkoli tudi na italijanski strani in da je to naš

vložek v resnost pristopa za ravnanje z vodnimi viri, ki so čezmejni in da bo italijanska stran to vzela na znanje,« pristavlja Bricelj, ki je optimističen tudi glede razpleta »bruselskih« groženj: »Prepričan sem, da je zadeva sedaj zaključena in da so ti standardi doseženi. Upam, da jih bomo tako ali drugače nadgradili z ureditvami, ki bodo omogočale migracijo ribjih vrst. Tukaj pa so na potezi italijanski kolegi zaradi jezov, ki so dolvodno na Soči, gorvodno pa tudi mi. Čaka nas še precej dela. Bistveno pa je, da se je z odprtjem čistilne naprave onesnaženje občutno zmanjšalo.«

V KOREN SE VEDNO GORIŠKE ODPLAKE

Ko bo centralna čistilna naprava Nova Gorica delala na polno - to naj bi se uresničilo okoli božiča -, bodo Koren, Vrtojba, Vipava na slovenski strani čisti, zagotavljajo pristojni iz novogoriškega podjetja Vodovodi in kanalizacija, ki upravlja z napravo. Da bo Koren tudi v celoti čist, pa mora ukrepati še goriška občina. Po besedah Mारे Černic na italijanski strani Koren onesnažuje okrog 170 gospodinjstev, ki niso priključena na kanalizacijski sistem, torej se njihove odplake iztekajo neposredno v potok. »Obstaja večji projekt, za katerega ima občina Gorica že dlje časa - neke med 10 in 15 let - ustavljena finančna sredstva v višini 25 milijonov evrov. Gre za večji projekt izgradnje nove kanalizacije in za poseg v urbano okolje mesta Gorica. Upam, da se bo občina Gorica projekta čim prej lotila, v tem trenutku je narejena samo projektna dokumentacija,« je za Primorski dnevnik povedala Černičeva in torkovo odprtje čistilne naprave v Vrtojbi komentirala z besedami: »Odprtje sprejemamo z velikim zadovoljstvom in zaupanjem v prihodnost. Sedaj imamo dodatno spodbudo, da peljemo naprej naše projekte, kajti kateri koli okoljski projekti, ne glede na kateri strani so, pri-

Ministrica si ogleduje objekte (zgoraj), Gherghetta je bil med govorniki (levo) KM.

Pričakujejo tudi čistejšo Vipavo

Odprtja centralne čistilne naprave s 50.500 populacijskimi enotami, o kateri se na Goriškem govori že štiri desetletja, so se razveselili tudi župani Nove Gorice, Mirna-Kostanjevica in Šempetra-Vrtojbe. Za potrebo investicije se je v teh občinah zgradilo skupno skoraj 19 kilometrov nove kanalizacije, 12 črpališč, 27 razbremenilnih bazenov in štirje zadrževalni bazeni in centralna čistilna naprava. »Ta bo prispevala tudi k manjši poplavni ogroženosti obeh Goric, vodotoki, ki so bili močno poškodovani zaradi onesnaženja, pa bodo v nekaj letih postali lahko tudi turistično zanimivi,« je poudarila ministrica Irena Majcen.

»Gre za največjo investicijo zahodno od Ljubljane, ki bo imela pozitivne učinke tudi na čezmejno sodelovanje z občino Gorica,« je dejal novogoriški župan Matej Arčon in dodal, da je ena od dodanih vrednosti projekta izpeljava kanalizacijskega voda med Sveto Goro in Grgarjem. »Ujeli smo zadnji vlak, v naslednji evropski perspektivi sredstev za takšne projekte ne bo več,« je opozoril Milan Turk, župan šempetrsko-vrtojbenske občine; ta je skoraj v celoti priključena na kanalizacijsko omrežje, ki se steka v čistilno napravo. Po celotni dolžini občine poteka glavni kanalizacijski vod iz Nove Gorice

proti Vrtojbi. V občini so med drugim pridobili slabih 7 kilometrov na novo zgrajene fekalne kanalizacije. Štirje objekti čistilne naprave stojijo na meji med občinama Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica: servisni objekt je v Vrtojbi, ostali trije, kjer poteka mehansko čiščenje in dehidracija blata, pa v Mirnu. Mirenski župan Mauricij Humar pravi: »Miren, Orehovlje in del Vrtoča so sedaj priključeni na to čistilno napravo, imamo pa še majhno čistilno napravo v Biljah. Z leti naj bi se na centralni objekt priključila tudi ta.« V Mirnu in Orehovljah so pridobili 10,5 kilometrov na novo izgrajene kanalizacije, nekaj nad 5 kilometrov obnovljenega vodovoda ter nov most v središču Mirna, kjer Vipavo prečka tlačni vod. »V Mirnu in Orehovljah pričakujemo bistveno čistejšo Vipavo. Vrtojba je bila tako rekoč odprt fekalni kanal,« spominja župan. Z vzpostavitvijo pogojev za čistejšo Vipavo si župani okoliških občin (Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina, Vipava, Renče-Vogrsko in Sovodnje) obetajo revitalizacijo reke ter ožvitev turizma ob njej. V ta namen so občine ustanovile Svet za Vipavo in projektno skupino, ki bo pripravila načrt. (km)

spevajo za celoten teritorij.«

»Tudi mi bomo opravili svoj del, da bo sta Koren in Soča postala čista in zdrava,« je na otvoritveni slovesnosti zagotovil Gherghetta in dodal: »Pozorno smo sledili dvema večjima projektoma v Sloveniji: izgradnji hitre ceste Razdrto-Vipava in projektu čistilne naprave. V čast mi je, da sem bil prisoten na obeh pomembnih odprtjih. Vsak vaš uspeh je pomemben rezultat tudi za naše okolje in si ga malce prisvajamo tudi mi, čeprav je seveda čisto vaš.«

SKUPAJ ZA ODVODNJAVANJE

Na slovenski strani se obeta še nekaj posegov v povezavi z ureditvijo odvodnjevanja meteornih voda. V kratkem se bodo

tega lotili v šempetrski bolnišnici. Na to temo je bilo doslej veliko govora tudi v novogoriški mestni občini. Kot kaže, bodo tam odvodnjevanje meteornih voda v zahodnem delu mesta urejali v sodelovanju s sosedi. »Kar se tiče odvajanja meteornih voda, bo zanimiv projekt, ki bo v glavnini izveden v Gorici po Škabrijelovi ulici. Tam se tudi medresorna komisija našega ministrstva in Furlanije Julijske krajine dogovarjata, da bi en kanal potegnili vse do križišča med Erjavčevu in Prvomajsko ulico. S tem bi del Nove Gorice razbremenili meteornih voda ter omogočili razvoj in poselitev prostora, ki bo kasneje namenjen za kampus univerze,« pojasnjuje novogoriški župan Matej Arčon.

Katja Munih

GORICA - Prebežniki

Župan sprašuje, kdo laže

»Nekdo očitno laže,« polemično trdi goriški župan Ettore Romoli. Čeprav prihaja v zadnjem obdobju v Gorico nižje število prebežnikov, so z njimi povezane polemike še vedno na dnevnem redu. V središču pozornosti je tokrat resnično število prosilcev za azil, ki naj bi se trenutno nahajali v Gorici, saj podatki prefekture, s katerimi razpolaga župan, še zdaleč ne sovpadajo s številkami, ki jih navajajo združenja prostovoljcev.

»S prefekture so nam danes sporočili (včeraj op.av.), da je v Gorici v tem trenutku 153 prosilcev za azil, od katerih jih je 123 nastanjenih v domu Nazareno. Le 30 naj bi jih torej bilo izven konvencije, kar pomeni, da zanje ni poskrbljeno v uradnih objektih. Dom Faidutti naj bi bil po mojih podatkih prazen, kar naj bi veljalo tudi za bivalne kontejnerje, ki so jih Zdravniki brez meja namestili na dvorišču nekdanjega središča San Giuseppe v Podturnu. Na današnjem srečanju z Zdravniki brez meja pa so nam njihovi predstavniki povedali, da je včeraj (predvčerajšnjim op.av.) v šotorih pri Madonini prespalo kar 80 beguncev,« je včeraj povedal župan Ettore Romoli in izstrelil strupeno puščico proti prostovoljnemu združenju, ki pomagajo prosilcem za azil. »Ali laže prefektura ali prostovoljci; ali pa prebežniki prespijo tam, kjer jim najbolj ugaja, kjer imajo prijatelje. V Gorici beležimo v teh dneh najnižje število beguncev v zadnjih mesecih, tako da je stanje skorajda normalno oz. človeško. Ne bi rad, da bi zdaj kdo brezupno iskal nove begunce, tako da bi z njimi opravičil svojo prisotnost in denarna sredstva, ki jih je vložil v sprejemanje prebežnikov,« zaključuje Ettore Romoli.

Na številke, ki jih navaja goriški župan, odgovarja direktor nadškofijske Karitas Paolo Zuttion. »Prostovoljci mi potrjujejo, da je 70 beguncev včeraj (predvčerajšnjim op.av.) prespalo v šotorih pri Madonini, 10 pa v domu Faidutti. Danes (včeraj op.av.) pa so nastanili 28 prosilcev za azil v dom Nazareno,« pojasnjuje Zuttion. Torej kdo laže?

Včerajšnji odziv Yannicka Julliota, ki je odgovoren za goriško ekipo Zdravnikov brez meja, je diplomatski in hkrati enostaven. »Za natančne številke je treba vprašati Karitasove prostovoljce. Župan razpolaga s številkami, ki mu jih posreduje prefektura, glede razlike v navedenih podatkih pa je najverjetneje treba upoštevati prebežnike, ki niso še uredili potrebne dokumentacije za vložitev prošnje za azil,« pravi Julliot. (av)

GORICA

»Solidarno mesto«

Solidarnostne nabirke hrane, ki so jih člani goriškega Leo Cluba - mladinskega odseka združenja Lions Club Gorizia Host - izvedli v raznih goriških veblagovnicah, so bile uspešne. Z materialno pomočjo, ki so jo nabrali, so pomagali enajstim goriškim družinam v stiski. Tem so člani Leo Cluba darovali tudi nekatera lastna oblačila. Solidarnostno akcijo je izpeljalo tudi goriško združenje Gusto e cultura, ki je zbralo 1.000 evrov, s katerimi bodo denarno pomagali trem družinam v stiski. »Te pobude dokazujejo, da je Gorica solidarno in gostoljubno mesto. Med nami je veliko dobrosrčnih ljudi, ki ne iščejo medijske pozornosti in skrbijo tudi za domače družine v stiski, ne pa zgolj za prebežnike,« pravi občinska odbornica Silvana Romano. (av)

PEVMA-RUPA - 83-letna Marica Bensa Kosič

Zadnje slovo s pesmijo

Skupaj z možem Andrejem sta uspešno razvijala trgovsko dejavnost v mestu - Bila je stebel pevskih zborov

S pogrebno mašo v cerkvi v Pevmi in s pokopom na pokopališču v Rupi so se včeraj družina, sorodniki, prijatelji in znanci poslovili od Marije - Marice Bensa, poročene Kosič, ki je umrla v ponedeljek na svojem domu na goriški Livadi. Tam je živel z možem Andrejem Kosičem, znanim trgovcem in likovnim ustvarjalcem. Za 83-letno Marico je bila usodna dolgoletna bolezen, ki jo je pred skoraj desetimi leti priklenila na voziček.

Pokojnica je izhajala iz znane družine Bensa z Oslavja, ki jo domačini nazivajo Pri F'k'vih. Bila je prvorojenka Valentina Bense z Oslavja in Romane Colja iz Cerovega v Brdih. Za njo so se starše-

ma rodili še tri hčere in sin. Družina je bila z dušo in telesom predana zborovski petju, kar velja še danes. Med pevce se je v mladih letih vključila tudi Marica, ki je bila s svojim zametnim altom stebel zborov, v katerih je pela. Petju se je posvečala, dokler ji tega ni preprečila bolezen. Rada je imela tudi cvetje in tako izkazovala ljubezen do narave.

Z Andrejem Kosičem je stopila v zakon leta 1959. Mladoporočnica sta najprej živela v Pevmi, v hiši na začetku vasi, ki ji domačini pravijo Kina, nato sta si nov dom uredila na Livadi. Skupaj z možem sta uspešno razvijala trgovsko dejavnost v mestu, začenši s priznano trgo-

vino z obutvijo na začetku Raštela; nad trgovino je mož uredil likovno galerijo.

Zakonca Andrej in Marica sta na svet dala pet otrok - Tatjana, Mirjam, Aleksandro, Benedikta - Benja in Simona. Vsi so šli po sledeh staršev in prispevali k razvoju trgovin Kosičevih v Gorici. Poleg moža, hčera in sinov bodo pokojnico pogrešali vnuki Diana, Marko, Matija, Veronika, Valentina, Tadej, Mitja, Peter in David. Za njo žalujejo še sestre Jelka in Danica ter brat Silvan z družinami. Pogrešali pa jo bodo tudi številni Oslavci in Pevmci, prijatelji in znanci, saj je bila Marica oseba visokih moralnih vrednot in priljubljena zaradi svojega lepega

Marica Bensa Kosič

značaja. K zadnjemu počitku so jo položili v družinsko grobnico Kosičevih v Rupi. V pevski cerkvi in nato na rupenskem pokopališču so ji v slovo zapeli njeni nekdanji sopevci in ji tudi tako izrazili hvaležnost za njeno predanost zborovskemu petju in slovenski pesmi. (vip)

GORICA - Dijaški dom Učenci bodo »zamijavkali«

V Dijaškem domu tudi letos pripravljajo tradicionalno novoletno prireditev. Po lanskem uspehu s predstavo *Zvezdica zaspanka* so navdih za letošnjo uprizoritev našli v risanem filmu Walta Disneya iz leta 1970. Na odru goriškega Kulturnega doma se bodo tako predstavili s gledališko-plesno predstavo *Mačke iz visoke družbe* (*Gli Aristogatti*).

Poleg domačih nalog, ki so poglavito opravilo učencev Dijaškega doma, se v popoldanskem času vrsti kar nekaj dodatnih dejavnosti. Tečajji jezиков, plesa, petja in gledališča ter ustvarjalne dejavnosti. Vse skupaj so v Dijaškem domu ponovno združili v odsko uprizoritev in vanjo vključili vse osnovnošolske otroke. Nekateri sodelujejo v gledališkem, drugi v plesnem in tretji v pev-

Prizor z lanske božične predstave

FOTO D.D.

skem sklopu. Na letošnji prireditvi se bo predstavila tudi vokalna skupina, ki jo vodi Damjana Golavšek. Slednja je poskrbela za glasbeno vsebino predstave s priredbo in prevodom nekaterih pesmi ter pridno pripravila najmlajše pevke zvezde. Za plesne koreografije sta poskrbeli Danjela Simčič in Martina Grmek, scenarij in režijo je pripravila Andreja Benedetič. Kostume in scenografijo so pripravili otroci pod vodstvom

zvojiteljic Jane Žigon in Jane Fortuna. Na novoletni prireditvi se bodo predstavili tudi predšolski otroci, ki obiskujejo ludoteko Pika Nogavička, in otroci, ki obiskujejo tečaj angleščine pod mentorstvom zvojiteljic Damjane Mavrič. Ta pisana paleta dejavnosti se bo jutri, 11. decembra, ob 18. uri na odru Kulturnega doma združila v čudovito sliko in obiskovalce hudomušno popejljal v letošnje praznično obdobje.

Trije koncerti Bodeče Neže

Dekliška vokalna skupina Bodeča Neža pripravlja tri božične koncerte z gostujočim dirigentom Mirkom Ferlanom. Dekleta so si z naslovom »Čar Božične Noči« zamislila preplet božičnih napevov različnih avtorjev in različnih krajev. Raznolik program sega od renesanse do našega časa, od ljudskih do avtorskih skladb in pesmi v različnih jezikih. Zbor bo spremljala pianistka Eva Dolinšek, pevke so pripravile tudi sklop pesmi s

tolkalcem Patrickom Quaggiatom in basistom Davidom Šuligojem, s katerima sodelujejo pri projektu. Prvi koncert bo že jutri, 11. decembra, ob 20.45 v palači Attems Petzenstein v Gorici. Naslednji koncert bo v nedeljo, 13. decembra, ob 20. uri v dvorani cerkve Kristusa Odrašenika v Novi Gorici. Dekleta bodo v nedeljo, 10. januarja, ob 16.30 nastopila še v cerkvi svetih Mohorja in Fortunata v Rojanu pri Trstu.

Skrajšali čakalno listo

Goriška pokrajinska davčna komisija je letos prejela 185 pritožb. Ker je od začetka leta izrekla 350 razsodb, se je čakalna lista občutno skrajšala. Komisija je med 350 obravnavami primeri sprejela 174 pritožb, trinajst je bilo dogovorov. Predsednik komisije Raffaele Tito pravi, da so v dveh letih čakalno listo skoraj razpolovili: leta 2013 je na obravnavo čakalo okrog 500 pritožb, letos jih čaka 270.

Bredjev slovar ob kavi

V Katoliški knjigarni v Gorici bo danes ob 10. uri prof. Marijan Breclj ob kavi Primo Aroma predstavil svoj Brazilsko-slovenski slovar.

Dve zaposlitvi

V okviru projektov za socialno delo bo pokrajina za obdobje 48 tednov zaposlila dva uslužbenca, ki bosta opravljala uradniško delo. Prošnje sprejemajo v uradu za delo v Ulici Alfieri v Gorici do 23. decembra.

Bellavitejev Kras

V knjigarni Leg na Verdijevem korzu v Gorici bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo »Il Carso« avtorjev Andree Bellaviteja in Massima Crivellarija. Prisoten bo pesnik Ciril Zlobec. Jutri ob 18. uri bodo knjigo predstavili v knjigarni Ubik v Trzinu.

V Gradišču o teranu

V palači Monte di Pietà v Gradišču bodo danes ob 18. uri predstavili dvojezično knjigo o teranu, ki jo je napisal Friderik Vodopivec. Predstavitve prirejajo v okviru festivala Noe.

Pomoč pri zaposlitvi

V župnijski dvorani v Podturnu bodo danes ob 17.45 predstavili projekt »Scintilla e mattone«, v okviru katerega nudijo pomoč pri iskanju zaposlitve; več informacij je na voljo na strani www.scintillaemattone.it.

IAL odpira vrata

Zavod IAL v Ulici Vittorio veneto 174 v Gorici odpira vrata bodočim dijakom in staršem danes med 14.30 in 18.30. Delili bodo informacije o tečajih za estetiksko in frizerja.

Ljubezenski napoj

V župnijski dvorani v Moraru bo drevi ob 20.30 Claudio Dornik govoril o Donizettijevi operi Ljubezenski napoj, ki je vključena v letošnjo sezono tržaškega gledališča Verdi.

Prispevek za električno kolo in skuter

Goriška občinska uprava daje na razpolago 20.000 evrov svojim občanom za nakup električnega kolesa, mopeda ali skuterja. »Gre za prispevek ekološke narave, za katerega bodo lahko zaprosili vsi posamezniki s stalnim prebivališčem v goriški občini,« pojasnjuje odbornik Francesco Del Sordi. Občina je včeraj objavila obrazec na svoji spletni strani, prošnjo bo mogoče vložiti do 31. maja 2016. Občina bo nato prispevala do največ 400 evrov za nakup električnega kolesa in do 600 evrov za nabavo električnega skuterja; prispevek ne sme presežati polovične vrednosti novega vozila. Ob nakupu električnega skuterja je treba priložiti potrdilo o uničenju ali razgradnji motornega vozila kategorij Euro0 in Euro1. »Če bo do konca naslednjega leta Gorica bogatejša za 50 električnih vozil, bo to zagotovo odličen rezultat,« poudarja Francesco Del Sordi. (av)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU
DI MARINO, Ul. Bersaglieri 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, Ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 20.00 »Belle & Sebastien - L'avventura continua«; 21.45 »Heart of the sea - Le origini di Moby Dick«.

Dvorana 2: 20.15 »Cavalleria rusticana / Pagliacci« iz Royal Opera House v Londonu.

Dvorana 3: 17.40 - 20.00 »Accademia Carrara - Il museo riscoperto« (»Arte al Kinemax«); 21.30 »Dio esiste e vive a Bruxelles«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 20.15 »Cavalleria rusticana / Pagliacci« iz Royal Opera House v Londonu.

Dvorana 2: 17.15 - 20.00 - 22.15 »Heart of the sea - Le origini di Moby Dick«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.15 - 22.00 »Il professor Cenerentolo«.

Dvorana 4: 17.00 - 20.10 - 22.10 »Belle & Sebastien - L'avventura continua«.

Dvorana 5: 17.30 »Il viaggio di Arlo«; 19.50 - 22.00 »Chiamatemi Francesco - Il papa della gente«.

Danes praznuje svoj 90. rojstni dan naša draga mama in nona

Darinka

Iz srca ji čestitamo vsi domači

Izleti

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ DOBERDOBA prireja 12. decembra dvodnevni izlet z avtobusom v Zagreb in Samobor z ogledom božičnih tržnic; vpisovanje v trgovini jestvin v Doberdobo, Rimska ul. 36. Tel. št. 0481-78036.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško prireja silvestrovanje v torek, 29. decembra, v kraju Corno di Rosazzo. Vpisujejo po tel. 0481-884156 (Andrej E.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.).

SEKCIJA VZPI-ANPI Dol-Jamlje vabi na Praznik včlanjevanja v soboto, 19. decembra, ob 16. uri na sedežu v večnamenskem centru v Jamljah.

ALCI obveščata, da bo v soboto, 12. decembra, od 15. do 18. ure novembrska delavnica Družinskih postavitev. Prijave: marisa@zskd.eu, tel. 0481-531495 (pon. - pet. 9.00-13.00), ali SMS na tel. 327-0340677.

SKRD A. PAGLAVEC sklicuje redni občni zbor v sredo, 16. decembra 2015, ob 19. uri v prvem in ob 19.30 v drugem sklicu na društvenem sedežu v Podgori.

Mali oglasi

BOŽIČNA DREVESCA prodaja Srečko Tomsic v Sovodnjah (tel. 0481-883020, 347-1216398).

Razstave

ZDRUŽENJE PROLOGO vabi na odprte razstave slikarja in kiparja Paola Figarja v soboto, 12. decembra, ob 18. uri na sedežu v Ul. Ascoli v Gorici.

»**FRANCO DUGO - I COLORI DELL'ARIA**« je naslov razstave, ki jo bodo odprli v galeriji studiofaganel na Drev. XXIV maggio 15/c v Gorici v petek, 11. decembra, ob 18. uri; predstavil jo bo Saša Quinzi.

V PALAČI ATTEMS PETZENSTEIN v Gorici bo danes, 10. decembra, ob 18. uri, brezplačen voden ogled razstave »Dugo - Dipingere il silenzio«; vodil bo Saša Quinzi, vstop proti plačilu.

Gledališče

»**ŠTANDREŽ 2015 - ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN**« v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu v organizaciji PD Štandrež: 13. decembra ob 17. uri »Sleparja v krilu« (Ken Ludwig), nastopa KUD Dolomiti - Dobrova; prodaja vstopnic pri blagajni eno uro pred predstavo.

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI bo danes, 10. decembra, ob 21. uri poklon italijanskemu kantavtorju Luciu Dalli, nastopil bo pevec Ron. Več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

V SLOVENSLEM NARODNEM GLEDALIŠČU v Novi Gorici: 10. in 11. decembra ob 20. uri »Lepa Vida«; informacije po tel. 003865-3352247 ali na blagajna@sng-ng.si.

Koncerti

V TRŽIČU: v lokalu Il Carso in Corso na Korzu del Popolo 11 koncert iz niza Jazz in Progress: danes, 10. 12., ob 21. uri duo Daniele D'Agaro, Blaz Jurjevcic; info. in rezervacije po tel. 0481-46861.

»**VEČERNI KONCERTI**« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: 11. 12. ob 20.45 koncert Edith Piaf Quartet z naslovom »Edith mon amour«; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Goricit.

Prireditve

AŠKD KREMENJAK prireja v soboto, 12. decembra, ob 20. uri v večnamenskem centru v Jamljah, Prvomajska 20, tradicionalno božičnico.

BOŽIČNE LUČI V PARKU CORONINI v Gorici bodo prižgali v petek, 11. decembra, ob 17.30. Nastopil bo otroški pevski zbor Emil Komel. V bivši

konjušnici bodo na ogled jaslice, ki jih je izdelal kipar Giorgio Burgnich.

KD BRIŠKI GRIČ vabi na 70. obletnico delovanja v soboto, 12. 12., ob 20. uri v dvorani na Bukovju v Števerjanu. Nastopajo mali Briški slavčki, Oder mladih, Aldo Rupel in Vokalna skupina Sraka.

SKRD JEZERO vabi v društvene prostore v Doberdobo na praznično pravljičico »Zvezdica in Terezka« v soboto, 12. decembra, ob 15.30. Pravljičico bo pripovedovala Martina Šolc. Sledila bo ustvarjalna delavnica.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.30, Luigia Zuccaro vd. Cumin iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah ob 10.40 in na glavno pokopališče; 11.00, Albina Pahor vd. Skarabot iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ane, sledila bo upepelitev; 12.00, Elisabetta Balestrieri por. Paulini iz splošne bolnišnice, sledila bo upepelitev. **DANES V VILEŠU:** 14.00, Gabriella Banello por. Sdrigotti (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Elvira Devetak

Pogreb bo na Vrhu v soboto, 12. decembra ob 14. uri. Uro prej bo žara v vrhovski cerkvi.

Vrh, 10. decembra 2015

Po dolgi bolezni nas je tiho zapustila naša draga žena, mama in babica

Marija Bensa por. Kosič

Žalostno vest sporočajo

mož Andrej, otroci Mirjam, Tatjana, Aleksandra, Benedikt in Simon z družinami, sestri Jelka in Danica, brat Silvan in ostali sorodniki

Vnuki Diana, Marko, Matija, Veronika, Tadej, Valentina, Mitja, Peter in David se bodo none hvaležno spominjali.

Pogreb je bil v sredo, 9. decembra v cerkvi sv. Silvestra v Pevmi. Sledil je pokop na pokopališču v Rupi.

Ob nenadni izgubi drage gospe Marice, izrekamo prijatelju Andreju, otrokom in vsej prizadeti družini, najgloblje sožalje.

Aleksander in Luisa Rustja

GLOSA

Bodeče žice ne bodo ubijale samo nedolžnih srn ob Kolpi

JOŽE PIRJEVEC

Prijatelj Božo Flajšman, tajnik društva Alternativna akademija, katere član sem, mi je 6. decembra poslal po spletu štiri fotografije, ki so me presunile. Na njih je videti bodečo žico, ki so jo postavile na meji s Hrvaško slovenske oblasti, da zajezijo njen nekontrolirani prehod s strani bližnjevzhodnih beguncev, pod njo pa prve žrtve: srne, ki so se zajele v njene peklenke zanke. Fotografije niso prijetne, kajti živali so močno razmesarjene, saj so jim jekleni trnji, ko so se skušale izviti iz njihovega prameža, zadali smrtno rano. Uboge živali so morale zelo trpeti, preden so poginile.

Tako za mailom z omenjenimi fotografijami je Božo poslal še drugega, v katerem prebivalci ob Kolpi protestirajo proti odločitvi slovenske vlade. Takole pišejo: »Tudi na naše konce (drugače tako pozabljeni od države) so se spomnili tisti, ki nas želijo »zavarovati« z žico. Ne kakršno koli. Žico z »rezili«, ki ne samo da nas bo dodatno ogradila od sosednjega hrvaškega brega (s katerim živimo v velikem sožitju), temveč je tudi nevarna! Nevarna za ljudi, nevarna za živali. In ravno živalski svet je v naši dolini najštevilnejši! Pisana paleta divjadi dnevno prehaja Kolpo, se ob njej pase in napaja. Redki kmetje še obdelujejo obkolpske njive in travnike ter pasejo živino. Tudi njihova dejavnost bo okrnjena! Slabo razvit turizem bo z žico dobil strel v obe koleni. Domača društva (Predvsem TŠD Kostel), ki so ena od najbolj dejavnih in entuziastičnih v državi, bodo morala svoje delovanje okrniti in prilagoditi žici. Želimo samo pravico, da v demokratični ureditvi na glas povemo svoje mnenje! In pobudniki peticije smo PROTI žici in dodatnemu ograjevanju bregov Kolpe. Zaenkrat nismo še zasledili niti enega begunca na področju naše občine. Zaradi geografske značilnosti terena bo mogoče nekaj manjših skupin ljudi ilegalno prečkalo mejo tudi pri nas. Vendar so tudi oni samo ljudje. In obstajajo drugačni načini, da se te ljudi usmeri na mejne prehode. Žica ni rešitev. Oziroma je najslabša možna rešitev. Zato prosimo za vaš podpis in podporo!

Jaz sem podpisal. Prosim bralce, da storijo isto.

Politična nekultura, s katero se soočamo tudi v Sloveniji, čeprav je bilo naše glavno mesto v času NOB od italijanskega okupatorja tudi obkoljeno z bodečo žico, mi daje misliti, v kakšnem barbarskem času živimo. Očitno smo priče propadu civilizacij, kar nas bo drago stalo. Veliki sirski pesnik Adonis, ki živi v pariškem ekzilu, je pred kratkim v nekem intervjuju ugotavljal, da napoveduje vzpon fanatizma, kateremu smo priče, propad islama. Kajti vera in kultura, ki se ne znata posodobiti in kritično razviti, ampak sta zmožni odgovoriti na izzive časa samo z nasiljem ali s pasivno resignacijo, ne moreta imeti bodočnosti. Isto bi lahko rekli o ameriškem imperiju, ki se mi zdi v polnem razsulu. Družba, ki ne zna zaščititi pred lastnimi morilskimi državljanji svojih otrok in handicapiranih, ker si ne upa urediti in omejiti prodaje orožja, je zašla v slepo ulico. Da ne govorimo o njeni zunanji politiki zadnjih desetletij, ko se je na svetovni sceni obnašala kot znameniti Frankenstein v romanu angleške romantične pisateljice Mary Shally. Kot tisti »modernejši Prometej«, ki je skušal obuditi mrtveca, je hotela cepiti svoje vrednote in interese na stvarnosti, ki so ji bile tuje in jih ni poznala. Ustvarila je pošasti. Včeraj Al Khaído, danes Islamsko državo.

V tem razkroju bi bilo upati, da bo vsaj Evropa, izhajajoč iz svoje razsvetljenske dediščine, rekla pametno besedo in dala dober vzgled. Na žalost ni tako. Povsod se krepijo populizmi in neo-fašizmi, ki jih pogojuje brezglavi strah pred razmerami, za katere smo tudi sami soodgovorni. Palestina, Saudska Arabija, Iran, Irak, Sirija, Kurdistan, da ne govorimo o Libiji in Egiptu so v marsičem in na različne načine rezultat naše zgrešene politike v vzhodnem in južnem Sredozemlju. Če ne bomo znali odgovoriti na vprašanja, ki jih zastavljajo na ustvarjalni in prenoviteljski način, ampak se bomo zadovoljili samo z nasiljem in z bodečo žico, čaka tudi nas usoda ubogih srn ob Kolpi.

VREME OB KONCU TEDNA

Obsežno anticiklonsko območje tudi v prihodnjih dneh

DARKO BRADASSI

Anticiklon bo sredi prihodnjega tedna, če sodimo po zdajšnjih izgledih, morda kratkotrajno in delno popustil in naj bi naše kraje prešla vremenska fronta. Pogojnik ni odveč, kajti gre za dogajanje šele čez šest ali sedem dni in so vmesne spremembe vse prej kot nemogoče. Toda, da bi pričakovana fronta povzročila tisti preobrat, ki si ga mnogi obetajo in bi nas torej privedla v zimo, je bolj malo verjetno. Možnosti sta zaenkrat dve: ali bo šlo za kratkotrajno in še razmeroma toplo poslabšanje ali se ne bo v bistvu zgodilo nič posebnega. V vsakem primeru kaže bolj na muho enodnevnico kot na nekaj konkretnjšega. Zgleda, da bo šlo le za manjšo vrzel v obsežnem anticiklonem območju, ki vztraja že dalj časa in nas bo, kot kaže, vsaj v glavnem spremljalo tudi v bližnji prihodnosti, predvidoma vsaj do začetka zadnje tretjine meseca, ni izključeno pa, da lahko tudi čez praznike.

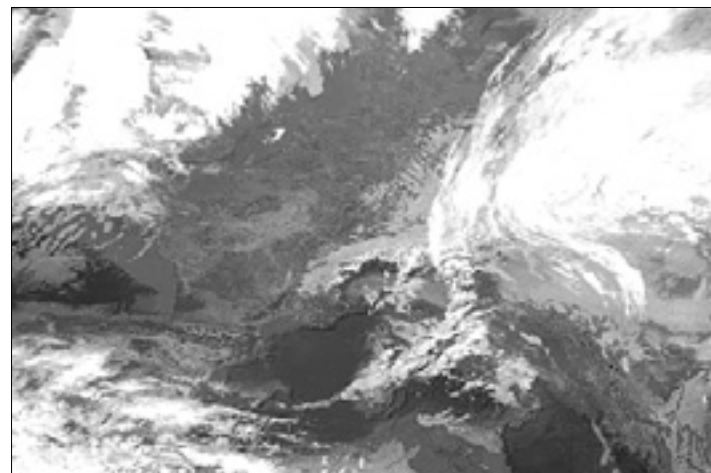
Zračni tlak se od preteklega četrta ni več spustil pod 1030 hektopaskalov. Gre za vrednost, ki bi jo stari analogni barometri prikazovali s skoraj vodoravnim kazalcem. V ponedeljek smo namerili zračni pritisk 1037,6 hektopaskalov, kar je letošnja najvišja vrednost. Anticiklon je vztrajen in neomajen. V višinah se še zadržuje nadpovprečno topel zrak, ki povzroča veliko stanovitnost in statičnost vremenske slike. Ničla se je tudi v tem tednu pogosto zadrževala na višini okrog 3000 metrov, v torek in včeraj pa se je ob prehodnem pronicanju nekoliko hladnejšega višinskega zraka vendarle nekoliko spustila, včeraj do višine malo nad 2000 metrov, kar je v tem času še vedno preveč, toda vseeno v mejah nekoliko večje normalnosti. Toda že danes ali jutri, ko se bo hladnejši višinski zrak oddaljil, se bo spet zvišala. Nočne temperature v gorah so se v zadnjih dneh vendarle, sicer komajda, spustile pod ledišče, medtem ko so bile

v preteklih dneh marsikje pozitivne.

Tudi temperature v nižinah so razmeroma visoke, če izvzamemo krajevne obrate. Ne gre za prihod mrzlega zraka, kolikor bolj za skromno in kratkotrajno sončno žarčenje, za vse bolj mrzla tla in za stagniranje hladnejšega in bolj vlažnega zraka v nižjih slojih. Zračna onesnaženost je zato bila v minulih dneh ob veliki stanovitnosti in skromni prevetritvi precejšnja, ponekod je zlasti koncentracija mikroprašnih delcev PM 10 tudi občasno presevala opozorilne vrednosti.

Na vrsti je manjša prevetritev. Ob odhodu oslabilene hladne vremenske fronte, ki se je premikala onstran Alpskega grebena, bodo vetrovi prehodno obrnili od severovzhoda. Prehodno bo pihala šibka burjica, kar bi moralo zadostovati, da bo za krajši čas marsikje nekaj več sončnega vremena in manj vlage. Razmerje med soncem in vlago pa se bo v prihodnjih dneh počasi spet spreminjalo. Vremenska slika bo od danes do nedelje stanovitna, zlasti danes in jutri bo več jasnine, nato se bo postopno spet povečal odstotek vlage in bo ozračje mestoma lahko zamegljeno ali megleno. Tudi v ponedeljek in torek ne pričakujemo bistvenih sprememb. Vremenska fronta sredi tedna pa bi morala prinesiti nekaj padavin.

Na sliki: onstran Alpskega grebena se je včeraj pomikala oslabilena vremenska fronta.

O NAŠEM TRENUTKU

Mednarodne koalicije v sovraštvu med narodi

ACE MERMOLJA

Po terorističnem atentatu v Parizu sem priznal, da o dogodku nimam kaj bistvenega dodati, a vseeno ne morem pisati o kaki domači zdravi. Priljubljen sem pisati o terorizmu. Posledično se je rodil bled članek, a ni bil edini v širši časopisni panorami. Ko zasuva medijško naselje z besedami, je večkrat meja med modrim in brezveznim skrajno tanka.

Trenutno imam kako idejo več. Države, ki imajo moč, da lahko posežejo na širši ravni, sli pa so na meji z arabskim svetom, se združujejo v nekakšno protiteroristično koalicijo. Mislim na Francijo, na ZDA, na Rusijo, na Nemčijo, na Veliko Britanjo in še na kako državo.

Značilnost te koalicije pa je skrajna medsebojna napetost. Skratka, ne vemo, če se bodo kje nad Sirjo zavezniška letala kar med sabo potolkla in pozabila na Daesh, kot pravijo načrtovani islamski državi Arabci. Napetosti dokazujejo dejstva. V tem smislu ima prav italijanski premier Renzi, ki je do sedanje koalicije previden ter opozarja, da sta najprej potrebni cilj in strategija. Teh trenutno ni.

Med Rusijo in ZDA, ki naj bi bila zaveznika, obstajajo bistvene poli-

tične in taktične razlike. Obama zahteva takojšnjo odstavitev Assada, ki nekako nadzoruje del Sirije in se bori proti Isisu in pristašem. Putin pa zagovarja Assada, na katerega dinastijo vežejo dolgotrajne vezi, ki segajo še v čase hladne vojne. Razlika ni od muh.

Spor med najmočnejšima skorajzaveznikoma ni torej obrobjen, ker se je v križne spore z vsoto težo, ki jo premore, vmešala Turčija s ponovno izvoljenim Erdoganom na čelu. ZDA podpirajo Erdogana in Turčijo. Evropska unija je odobrila visoko podporo Turčiji za reševanje begunske krize. Turčija s predsednikom na čelu pa se je zapletla v oster boj proti Putinu. Vojska je sestrelila rusko letalo, ki naj bi prekorajilo turško mejo (govor je o kilometru) in vojaki so v brk vsem mednarodnim konvencijam streljali na pilota, ki sta jadrjala k tlom s padalom. Enega so v zraku ubili.

Dogodek sodi v širši kontekst. Erdogan se bori proti Kurdom, ki so med redkimi, ki se na terenu bijejo proti Daeshu. Dal je zapreti turška novinarja, ki sta poslikala, kako turške skupinice predajajo orožje vojakom Kalifata. Nato so ruski generali sklicali še tiskovno konferenco ter s fo-

tografijami in filmi dokazali, kako se preko Turčije prevažajo kamijoni nafte, ki jo teroristi prodajajo na črnih borzah po nižji ceni in z ogromnimi zaslužki. Erdogan je s svojo družino, začeni s sinom, osebno vpleten v bližnjevzhodni petrolejski in energetski biznis. Ameriški generali dvomijo nad verodostojnostjo ruskih dokumentov in Evropa molči. Erdogan, ki dejansko islamisira Turčijo, trdi, da je Putin tisti, ki trguje z Isisom itd.

Za srečni konec je zveza Nato povabila mikroskopsko Črno goro, naj se pridruži zavezništvu. Putinu je ponovno zavrelo, saj je poteza očitno politična in teži k čim večji izolaciji Rusije. Takšna mednarodna koalicija, kjer si nosilna stebra napovedujeta novo hladno vojno, naj bi uspešno sodelovala v boju proti mednarodnemu terorizmu! Vojaki nastajajoče muslimanske države imajo veliko možnosti umika pred letali in bombami, saj so na terenu in ne v zraku. Dejansko je Daesh velika in premožna tolpa, ki razpolaga z obširnimi teritorijem, ki se razteza od Iraka do Libije in dlje ter globoko v Afriko. Še bodo rezali glave novinarjem in tajnim agentom, še bodo

v Evropi pokale bombe! Nič ni namreč ugodnejšega od tega, če se nasprotnik med sabo obstreljuje. Takšne koalicije imajo v uvidu prej domačo predvolilno sceno (Francija, Španija, ZDA itd.), kot pa vojaško učinkovitost. Boj proti terorizmu poteka, vendar so čete skupaj in obnem vsaka zase ali proti drugi.

Preidimo k drugi mednarodni temi. Morda je res, da najprej vidim pol praznega kozarca, vendar se mi je zdel malo verodostojen velesestanek več kot 150 svetovnih državnih poglavarjev, ki so pred dnevi v Parizu razpravljali o tem, kaj je potrebno narediti proti onesnaženju planeta. Impozantna je bila skupinska fotografija vseh teh poglavarjev, ki so jo novinarji ovekovečili s širokokotnimi fotografskimi objektivimi, časopisi pa objavili na dveh straneh, ker bi na eni ne stala.

Sumim, da večina poglavarjev ni prišla do besede, protagonist je bil ponovno Obama, ki sili v ospredje tudi zato, ker mora utirati pot do Bele hiše gospe Clinton. Kaj vsak od skupine misli o onesnaženju planeta, nam ni dano vedeti. Interesi so skrajno različni in protislovni, posledično se ver-

jetno razlikujejo tudi stališča. Kitajska in ZDA sta največja onesnaževalca, številne afriške, azijske, južnoameriške in druge države so največkrat pasivni predmet zgodovine in seveda onesnaženja.

Mednarodnih konferenc o klimatskih razmerah je bilo več. Rezultati so bili običajno skromni. Zadeve se premikajo šele, ko postaneta »čista« tehnologija in industrija novi biznis. Bogati Arabci, ki so nabrali kapitale z nafto, so npr. med velikimi vlagatelji v alternativne energije. ZDA skrbijo za lastno energetske avtonomijo, drugi smo še vedno odvisni od arabske nafte in ruskega plina. Kitajska se pridružuje, a ne pozabi, da mora nasiti in ogreti milijardo in pol ljudi. Ima bogata področja, vendar tudi revna, kar lahko sproža konflikte. Gospodarska rast v komunizmu je sprožila velike socialne razlike: enako kot v kapitalizmu.

Skratka, (ne)zdravje planeta je očitno in priznано kot zaskrbljujoče. Koalicija zdravnikov pa je sila podobna protiteroristični koaliciji. Na sliki so vsi skupaj, ko pa odidejo domov, gre vsak po svoji poti, ali pa celo ozmerja partnerja.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786350
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

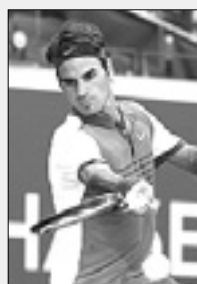

Primorski
dnevnik

Prvi z enajstimi goli

MADRID - Cristiano Ronaldo je postal prvi udeleženec nogometne lige prvakov v zgodovini, ki je v skupinskem delu tega tekmovanja zabil enajst golov. Portugalski zvezdnik je na zadnji tekmi skupinskega dela Malmöju zabil kar štiri gole, tekmo je sicer Real Madrid dobil z 8:0 (3:0). Pred tem je zmago s tako visoko razliko vpisal Liverpool, ki je leta 2007 z 8:0 odpravil Beşiktaş, na klopi Liverpoola je bil takrat Rafael Benitez, aktualni trener Reala.

Federer s Hrvatom

ŽENEVA - Švicar Roger Federer, po sezoni 2015 tretji igralec na teniški lestvici ATP, bo v prihajajočem letu poskusil priti še višje z menjavo v trenerski ekipi. Namesto Stefana Edberga, s katerim je sodeloval zadnji dve leti, bo po novem poslušal nasvete Hrvata Ivana Ljubičića. Nekdanji švedski teniški zvezdnik Edberg je bil glavni trener Federerja dve leti. Federer bo sezono 2016 začel v avstralskem Brisbanu 3. januarja, kjer bo branil letošnjo zmago.

NOGOMET - V zadnjem krogu faze skupin lige prvakov srečen razplet za Romo

Skozi šivankino uho

SKUPINA A Real Madrid - Malmö 8:0, Paris St. Germain - Šahtar 2:0

Real Madrid	6	5	1	0	19:3	16
PSG	6	4	1	1	12:1	13
Šahtar	6	1	0	5	7:14	3
Malmö	6	1	0	5	1:21	3

TAKO NAPREJ: Real Madrid in PSG v osmino finala, Šahtar v evropsko ligo

SKUPINA B PSV Eindhoven - CSKA 2:1, Wolfsburg - Manchester Utd 3:2

Wolfsburg	6	4	0	2	9:6	12
PSV	6	3	1	2	8:7	10
Man. Utd	6	2	2	2	7:7	8
CSKA Moskva	6	1	1	4	5:9	4

TAKO NAPREJ: Wolfsburg in PSV v osmino finala, Man. Utd v evropsko ligo

SKUPINA C Galatasaray - Astana 1:1, Benfica - Atletico Madrid 1:2

Atletico	6	4	1	1	11:3	13
Benfica	6	3	1	2	10:8	10
Galatasaray	6	1	2	3	6:10	5
Astana	6	0	4	2	5:11	4

TAKO NAPREJ: Atletico Madrid in Benfica v osmino finala, Galatasaray v evropsko ligo

SKUPINA D Man. City - Borussia Mönchengladbach 4:2, Sevilla - Juventus 1:0

Man. City	6	4	0	2	12:8	12
Juventus	6	3	2	1	6:3	11
Sevilla	6	2	0	4	8:11	6
Borussia M.	6	1	2	3	8:12	5

TAKO NAPREJ: Manchester City in Juventus v osmino finala, Sevilla v evropsko ligo

SKUPINA E Bayer Leverkusen - Barcelona 1:1, Roma - Bate Borisov 0:0

Barcelona	6	4	2	0	15:4	14
Roma	6	1	3	2	11:16	6
Leverkusen	6	1	3	2	13:12	6
Bate	6	1	2	3	5:12	5

TAKO NAPREJ: Barcelona in Roma v osmino finala, Leverkusen v evropsko ligo

SKUPINA F Olympiakos Piraj - Arsenal 0:3, Dinamo Zagreb - Bayern München 0:2

Bayern	6	5	0	1	19:3	15
Arsenal	6	3	0	3	12:10	9
Olympiakos	6	3	0	3	6:13	9
Dinamo Zagreb	6	1	0	5	3:15	3

TAKO NAPREJ: Bayern in Arsenal v osmino finala, Olympiakos v evropsko ligo

SKUPINA G Chelsea - Porto 2:0, Dinamo Kijev - Maccabi Tel Aviv 1:0

Chelsea	6	4	1	1	13:3	13
Dinamo Kijev	6	3	2	1	8:4	11
Porto	6	3	1	2	9:7	10
Maccabi	6	0	0	6	1:16	0

TAKO NAPREJ: Chelsea in Dinamo v osmino finala, Porto v evropsko ligo

SKUPINA H Gent - Zenit St. Peterburg 2:1, Valencia - Olympique Lyon 0:2

Zenit	6	5	0	1	13:6	15
Gent	6	3	1	2	8:7	10
Valencia	6	2	0	4	5:9	6
Lyon	6	1	1	4	5:9	4

TAKO NAPREJ: Zenit in Gent v osmino finala, Valencia v evropsko ligo.

Poljski vratar Rome Wojciech Szczesny je moral sinoči na rimskem Olimpiku večkrat odločilno posredovati

ANSA

RIM - Roma se je po srečnem naključju uvrstila v osmino finala lige prvakov. Varovanci trenerja Rudija Garcie so proti beloruskemu Bateju igrali neodločeno 1:1. V drugi del najelitnejšega evropskega klubskega tekmovanja so napredovali, ker je Bayer Leverkusen igral neodločeno 1:1 z Barcelono. Tekma na rimskem Olimpiku je bila zelo razburljiva, saj sta obe ekipi ustvarili številne priložnosti za gol. Roma je v osmino napredovala na račun nemškega moštva, ker je imela boljši medsebojni izkupiček. Bayer (Slovenec Kampl je igral vso tekmo) se je sicer dobro kosal z B ekipo katalonskega ponosa, okrepljeno z vrhunskim Lionelom Messijem, a do vodstva so prvi prišli člani blaugrane, ko je v 20. minuti zadel prav Messi. Katalonci so sicer v Leverkusenu prišli brez Neymarja in z Luisom Suarezom na klopi. Za Bayer je v 23. minuti izenačil Javier Hernandez, a za tretji preboj v osmino finala tega tekmovanja bi Bayer potreboval še en gol. Kljub mnogim poskusom, Nemci so v drugem polčasu izdatno pritisnili na plin, njihove poskuse pa je vedno znova ustavljal Marc-Andre ter Stegen.

Osmino finala si je prvič priboril novinec v tem tekmovanju Gent, ki je v skupini H tokrat z 2:1 ugnal Zenit iz St. Peterburga ter v tej skupini presenetljivo zasedel drugo mesto. Belgijski prvak je v 18. minuti povedel preko Laurenta Depoitrea, Artem Džuba je v 65. minuti izenačil, Danijel Miličević pa je v 78. minuti zadel za pomembno zmago Genta.

Iz skupine F so napredovali nogometaši Arsenal, ki so pirskeji Olympiakos premagali s 3:0. Za hat-trick je poskrbel Francoz Olivier Giroud, topničarji pa so si s tem priborili drugo mesto v skupini za nemškim Bayernom. Ta je v Zagrebu proti Dinamu slavil z 2:0, oba gola je dosegel Robert Lewandowski, prvega v 61., drugega pa v 64. minuti. V skupini G je Chelsea z 2:0 ugnal Porto.

Žreb parov osmine finala lige prvakov bo 14. decembra v Nyonu, istega dne bo ples kroglic določil tudi pare šestnajstine evropske lige.

ODBOJKA - Odločitev FIVB

Svetovno prvenstvo 2018 v Italiji in Bolgariji

Slovenski odbojarski reprezentant Tine Urnaut na letošnjem evropskem prvenstvu, ki sta ga gostila Italija in Bolgarija

ANSA

LOZANA - 19. moško svetovno prvenstvo leta 2018 bo potekalo v Bolgariji in Italiji, ki sta bili letos gostiteljici evropskega prvenstva, na katerem je Slovenija osvojila srebrno medaljo. Že nekaj časa je znano, da bo žensko svetovno prvenstvo leta 2018 spet potekalo na Japonskem, kar bo že petič v zgodovini svetovnih prvenstev, včeraj pa je vodstvo Fivb določilo še prireditelja moškega svetovnega prvenstva.

»Zelo smo navdušeni nad sodelovanjem italijanske in bolgarske odbojarske zveze. Prepričani smo, da se bosta Italija in Bolgarija, ki sta v preteklosti že gostili svetovno prvenstvo, izkazali za organizacijo,« je dejal Ary Graça, predsednik Fivb.

Bolgarija je do zdaj enkrat že organizirala svetovno prvenstvo, in sicer leta 1970, ko je pri njih potekalo mo-

ško in žensko svetovno prvenstvo. V moški konkurenci je v Sofiji slavila nekdanja Vzhodna Nemčija, v ženski pa je v Varni prvo mesto osvojila nekdanja Sovjetska zveza. Še več izkušenj z organizacijo svetovnih prvenstev ima Italija, ki je dvakrat organizirala moško, lani pa še žensko svetovno prvenstvo. Leta 1978 je naslov svetovnih prvakov osvojila nekdanja Sovjetska zveza, leta 2010 pa so bili najboljši Brazilci, medtem ko so se naslova svetovnih prvakinj veselile odbojkarice ZDA.

Zadnje moško svetovno prvenstvo je bilo lani na Poljskem, ki si ga je ogledalo pol milijona gledalcev, leta 2018 pa bodo naslov v Italiji in Bolgariji branili Poljaki.

Prvi del prvenstva bo vzporedno potekal v Italiji in Bolgariji. Finalni del pa bo na Apeninskem polotoku.

Olimpija tvega izpad

LJUBLJANA - Košarkarji Uniona Olimpije so v 9. krogu evropskega pokala doma izgubili proti španskemu Bilbao, tako da bodo morali v zadnjem krogu naslednji teden zmagati v Nemčiji, če bodo želeli nastopati v Evropi tudi v letu 2016. Rezultat je bil 84:63 (19:21, 46:37, 62:52). Najboljša strelca pri ljubljancih sta bila Luka Rupnik z 11 točkami in Sava Lešič, ki jih je dosegel deset. **Ostali izidi:** Trento - Bonn 98:96 (po podaljku), Le Mans - Reggio Emilia 71:87, Brindisi - Ludwigsburg 60:87, Venezia - Valencia 58:62 (Tonut 7, Ruzzier 0).

O Triestini prihodnji teden

TRST - O usodi nogometnega kluba Triestina bodo na sodstvu odločili prihodnje sredo. Tako so se včeraj odločili sodniki.

V Riu zategnili pasove

RIO DE JANEIRO - Mednarodni olimpijski komite je sklenil, da bo v luči nizanjanja visokih stroškov olimpijskih iger 2016 vzpostavil delovanje posebne delovne skupine, ki bo skrbel, da bodo stroški v prihodnje nižji od sprva predvidenih. Organizacijski komite iger v Riu de Janieru, ki bodo prihodnjega avgusta, je že pred časom dejal, da bo potrebno zategniti pasove in operativni proračun s sprva predvidenih 1,9 milijarde ameriških dolarjev zmanjšati za pol milijarde dolarjev na 1,4 milijarde USD.

Na žrebu Gullit in Lizarazu

PARIZ - Nekdanji francoski nogometni zvezdnik Bixente Lizarazu in nizozemski as Ruud Gullit bosta vodila sobotni žreb skupin za evropsko prvenstvo 2016 v Franciji.

Koprčana v Maribor

MARIBOR - Nogometaši Maribora bodo spomladanski del sezone začeli z dveh okrepitvama. Včeraj so v Mariboru kot nova igralca za spomladanski del sezone 2015/16 predstavili branilca Mateja Palčiča in vezista Amarja Rahmanovića. Oba sta bila doslej nogometaša Kopra.

Spet vohuni v F1

LONDON - Pred leti so imeli v formuli 1 zelo odmevno vohunsko zgodbo, po kateri je leta 2007 McLaren moral plačati 100 milijonov dolarjev kazni zaradi vohunjenja za Ferrarijem. Zdaj se zgodovina ponavlja, le v drugačnih vlogah. Mercedes je vložil tožbo proti Ferrariju oziroma proti enemu svojih uslužbencev, ki naj bi pomagal italijanskim tekmečem. Kot poroča britanski časnik Autosport, je Mercedes vložil tožbo proti svojemu uslužbencu, ki naj bi ukradel zaupne podatke in jih posredoval tekmečem iz Ferrarija. Šlo naj bi za inženirja Benjaminja Hoyla, ki bo v naslednjem letu delal prav za Ferrari.

23 zmaga in 10 trojk

LOS ANGELES - Košarkarji Golden State Warriors v letošnji sezoni severnoameriške lige NBA še niso poklekli. Na 23 odigranih tekmah so vpisali natanko toliko zmag za rekordni niz 23-0. Nazadnje so s 131:123 premagali Indiana Pacers. Stephen Curry je bil v senci Klaya Thompsona, ki je zablestel z dosežkom sezone, 10 trojkami in 39 točkami.

Pokljuki zelena luč

POKLJUKA - Prireditelji svetovnega pokala v biatlonu na Pokljuki naslednji teden so dobili dokončno potrditev svojih tekem. Biatlonci se bodo na poključkih tekmah merili med 17. in 20. decembrom, od četrtega do nedelje bodo na sporedu preizkušnje v sprintu, zasledovanju in tekmi s skupinskim startom.

ŠPORTNIK SLOVENIJE 2015

Tina, Peter in odbojkarji

LJUBLJANA - Najboljša športnika Slovenije v letu 2015 sta tako kot lani in predlani alpska smučarka Tina Maze in smučarski skakalec Peter Prevc, najboljša ekipa leta po izboru Društva športnih novinarjev Slovenije (DŠNS) pa je odbojcarska reprezentanca Slovenije.

Mazejeva je nagrado prejela šestič, Prevc tretjič, odbojcarska reprezentanca pa prvič. Dvakratna svetovna prvakinja zmagovalka Tina Maze, tudi druga v skupni razvrstitvi svetovnega pokala, je v glasovanju 131 članov DŠNS dobila 376 točk in prehitela svetovno prvakinja v judu Tino Trstenjak (177) in športno plezalko Mino Markovič (150), evropsko prvakinja in zmagovalka skupne razvrstitve svetovnega pokala v težavnosti.

Za Prevcem, ki je za las izgubil prvo mesto v skupni razvrstitvi svetovnega pokala in je osvojil mali globus v poletih ter v glasovanju dobil 236 točk, sta se razvrstila svetovni biatlonski prvak Jakov Fak (177), ki je bil tudi tretji skupno v svetovnem pokalu, in deskar na snegu Žan Košir (133). Slednji je bil svetovni podprvak v paralelnem veleslalomu, osvojil je prvo mesto skupno v svetovnem pokalu ter mala kristalna globusa za paralelni slalom in veleslalom.

Slovenski odbojkarji so po srebru rokometištev na domačem prvenstvu postali šele druga članska reprezentanca v igrah z žogo, ki je na velikem tekmovalju osvojila medaljo. Najprej so se po zmagi v evropski ligi uvrstili v svetovno ligo, poraz s Francijo v finalu evropskega prvenstva v Sofiji pa so slovenski uporabniki spletnih omrežij označili za zlato.

Razmišljanje večine sta najbolje povzela dolgoletni kapetan slovenskih košarkarjev Jaka Lakovič, ki je zapisal »Srebrna medalja zlatih odbojkarjev...« ter Tina Maze: »S pravimi vodji in trenerji je Slovenija najboljša ... tudi v ekipnih športih.«

»Neprimeren trenutek je govoriti, po čem si bom zapomnil leto 2015. Sem sredi tekmovalne sezone, jaz gledam daleč naprej. Če se na hitro ozrem nazaj, potem rekord in dogodki v Planici, ti so najbolj zaznamovali mojo sezono. Po tem se je bom najbolj spominjal,« je na vprašanje, po čem se bo spomnil leta 2015, odgovoril Prevc, Mazejeva pa je povedala: »Precej vrtljaka je bilo. Delala sem napake, ki jih drugače nisem. Učila sem se iz tega. Sprejemala sem poraze, ki jih vrhunski tekmovalci naj bi. Tako sem razumela dvoboj z Anno Fenninger. Užitek mi je bilo izgubiti s tako tekmovalko, ko sem vedela, da sem dala vse od sebe. Potem enoletni premor. To se ni rodilo iz danes na jutri. To sem sprejela pred začetkom lanske sezone, pa ni sem bila uradna pri tem.«

»To je velika čast. Vsi v reprezentanci, vsi soigralci bi z veseljem prišli, ampak imajo klubske obveznosti. Edini sem tu, neizmerno sem vesel, da me je doletela ta čast, da lahko sprejemem ta pokal. Fenomenalno. Nismo si predstavljali, da bomo prilezli do sem. Poizkušamo samo uživati in iti naprej,« pa je z nasmeškom na obrazu in kipcem v rokah dejal Jan Kozamernik, član odbojcarske reprezentance.

Nagrada za izstopajočo mlado športno osebnost leta, ta nagrada je bila podeljena drugič, je prejel motokrosist Tim Gajser, ki je osvojil prvo mesto v skupni razvrstitvi SP v razredu MX2. Priznanja najboljšim so izročili nekateri letos upokojeni nekdanji vrhunski športniki Dejan Zavec, Mitja Petkovšek, Tomaž Razingar, Mateja Pintar in Lucija Mlinarič; letošnje leto je bilo, kar se tiče športnih upokojitvev, na žalost ljubiteljev športa eno najbolj bogatih v slovenski zgodovini.

DŠNS je najboljše športnike sezone razglasilo na tradicionalni prireditvi Športnik leta v Cankarjevem domu v Ljubljani. DŠNS je prireditev Športnik leta v samostojni Sloveniji pripravilo petindvajsetič, skupaj pa je bila to že 48. prireditev. (STA)

Vrstni red glasovanja Športnik leta 2015

Športnik leta: Peter Prevc (smučarski skoki) 236 točk; Jakov Fak (biatlon) 177; Žan Košir (deskanje na snegu) 133; Tine Urnaut (odbojka) 69; Tim Gajser (motokros) 44; Filip Flisar (smučanje prostega sloga) 40; Benjamin Savšek (kajakšaštvo) 22; Jan Oblak (nogomet) 22.

Športnica leta: Tina Maze (alpsko smučanje) 376; Tina Trstenjak (judo) 177; Mina Markovič (športno plezanje) 150; Teja Belak (gimnastika) 35; Ana Velenšek (judo) 30; Maja Mihalič (atletika) 7; Katja Višnar (smučarski tek) 3;

Ekipa leta: odbojcarska reprezentanca Slovenije 119; padalska reprezentanca 4; reprezentanca Slovenije v šp. plezanju 3; Tina Mrak, Veronika Macarol (jadrnanje) 2; kanuistična reprezentanca 2; nogometni klub Maribor 1.

Katja in Martina Milič (ŠK Kras) srebrni

V južnotirolskem Eppanu se je konec tedna odvijal državni turnir namenjen igralcem iz kategorije senior. Slednja zaobjema namiznoteniške igralce med 18. in 40. letom. Barve zgoniškega društva sta tokrat zastopali sestrični Martina in Katja Milič, ki se iz prijetnega mesta pod Alpami vračata s srebrno kolajno okoli vratu. Z dobro igro sta se namreč prebili vse do finala ženskih dvojic. Najprej v polfinalu dvojica Caraffa/Vivarelli jima ni delala večjih pregledov, kar priča tudi čisti rezultat 3:0. V finalnem dvoboju proti Carassia/Liang sta tudi dobro začeli. Občasno sta sicer izgubljali koncentracijo, a v treh setih tudi vodili in pokazali solidno igro. Kljub temu pa se jima je zlato izmuznilo (1:3). Pri posameznikah je obe krasovki doletela podobna usoda. Obe sta se namreč

iz kvalifikacijske skupine prebili kot drugouvrščeni, obe sta se v četrtfinalu spopadli s kasnejšo finalistko. Martina je v skupini brez težav bila boljša od Giade Ferri (3:0), težave pa je imela s hitro Kitajko Liang Yugi (1:3). Izven skupine pa jo je zlahka zaustavila kasnejša zmagovalka turnirja Elisa Trotti (0:3). Katja je v skupini najprej izgubila s staro znanko Giulio Cavalli (1:3), kasneje pa pometla s Simonom Rossini (3:0). Nakar ji je žreb dodelil Kitajko Liang, proti kateri ni dobila pravega orožja (0:3). Obe krasovki sta izjavili, da se sicer s tole novo Kitajko v Italiji da igrati, a slednja malo greši in prisili nasprotnico v napako. Kljub temu sta bili zgoniški A2-ligašici s pristopom in igro zadovoljni. Uvrstitve med najboljšo osmerico predstavlja soliden rezultat, saj je bila konkurenca huda. (R)

Hrovatin in Bratož (Shinkai Karate Club) nadgradila trenersko znanje

V nedeljo sta trenerja Shinkai Karate Cluba Elia Hrovatin in Albert Bratož v Bassanu del Grappa uspešno izdelala izpit za črni pas 4. in 3. dana zveze Fikta. Hrovatin in Bratož sta se, skupaj z mojstrom Štoko in in še dvema atletoma, najprej udeležila seminarja oz. treninga, katerega je vodil svetovno znani karate mojster Hiroshi Shirai. Seminar je bil namenjen mojstrom in izpitnikom, temeljil je pa na izboljšanju tehnike karateja. Izpitov se je udeležilo približno 250 atletov, teh pa je bilo največ za prestop iz rjavega do črnega pasu. Kot zaključek prvega dela sezone, čaka shinkajevce božičnica 22. decembra v zgoniški telovadnici. Ta dan bodo tudi izkoristili za praznovanje 30. obletnice ustanovitve društva.

Od leve: Elia Hrovatin, Sergij Štoka, Albert Bratož

ALPSKO SMUČANJE - FIS slalom

Katrin Don (Brdina) tokrat na 12. mestu

Alpska smučarka openske Brdine Katrin Don, ki na mednarodnih tekmah tekmuje z deželno ekipo, je na torkevem FIS slalomu na južnotirolskem Krezbergpassu osvojila solidno 12. mesto v absolutni kategoriji mladink. V kategoriji mlajših mladink (letnice 1998 in 1999) je bila 4. »V prvi vožnji sem naredila napako, ki mi je drago stala. Zaostala sem približno za dve sekundi in bila sem 21.. V drugi vožnji sem smučala dobro in sem nadoknadila kar nekaj mest,« je oce-

nila Donova, ki bo tekmovala znova konec tedna znova na smučarskih progah Krezbergpassa. »Kljub slabi prvi vožnji sem vseeno zadovoljna, saj sem pri drugem spustu dokazal, da sem v dobri formi. Letos sem veliko trenirala slalom. Rezultati se poznajo,« je še povedala dijakinja četrtega razreda družboslovnega liceja Slomšek v Trstu.

V ponedeljek je Katrin Don prvič zmagala na mednarodni FIS tekmi (slalom) v starostni kategoriji mlajših mladink.

ODBOJKA - Ženska C-liga

Zalet Sloga premalo zbran v končnici

Pol. Dif Udine - Zalet Sloga 3:1 (23:25, 25:22, 25:23, 25:15)

Zalet Sloga: Kojanec 8, Grgič 7, Vattovaz 2, Feri 7, Babudri 16, Balzano 9, Barut (L), Vitez 0, Pertot 2, Costantini 0, Spanio 3, Zonch n.v. Trener: Čuturič.

Zalet Sloga se je z videmskega gostovanja vrnil brez točke. Nasprotnice so bile v dometu varovank trenerja Jasmina Čuturiča. Prvi set so osvojile. V drugih dveh pa jim je zmanjkalo moči v končnici, ko so vse preveč grešile na servisu in v sprejemu. Zadnji set je bil poglavje zase. Do izida 15:15 je bilo izenačeno, nato pa so za-

letovke popolnoma popustile in do konca niso dosegle niti točke.

Zaletovke bodo znova stopile na igrišče v soboto, ko bo ob 18. uri v Repnu gostoval Rizzi Volley, ki ima le točko več na lestvici. »Igrati moramo zbrano in osvojiti vse točke,« je dejal pomočnik trenerja Čuturiča Erik Calzi.

Ostali izidi, v torek: Staranzano - Estvolley 0:3, S. Andrea - Virtus 3:2, Rojalkennedy - Porcia 3:1; sinoči: Pordenone - Trivignano 3:0, Rizzi Volley - Coselli 3:1, Sangiorgina - Fontanafredda n.p.

Obvestila

AK BOR vabi vse nekdanje borove atlete na atletski družabni večer, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri na Stadionu 1. maja.

SK DEVIN organizira tečaje smučanja in deskanja ob sobotah in nedeljah v kraju Forni di Sopra od 9. oz. 10. januarja 2016 dalje. Za informacije in vpisovanja: info@skdevin.it, ali pa na tel. št. 3358180449, 0402032151 in 3358416657.

ŠD MLADINA organizira 5 celodnevni tečajev smučanja za otroke v mesecu januarju in februarju 2016, s pričetkom v soboto, 9. januarja. Za informacije in vpisovanje info@mladina.it ali tel. št. 3470473606.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaj smučanja. Informacije in vpis na tel. št. 3405814566 (Valentina).

POZOR!
Tudi letos
nespremenjena
naročnina.

TO JE...
DEJSTVO!

Primorski dnevnik je edini časopis, ki brezplačno že zgodaj zjutraj prihaja na vaš dom. Tudi za leto 2016 ostaja naročnina nanj tako kot letos **230€**. Plačati jo je treba do 31.1.2016 in vsak izvod vas bo tako stal le **0,76 evra**.

Ob 70-letnici dnevnika vsem naročnikom poklanjamo **dragoceno darilo: zbornik "Primorski dnevnik - Okno v svet Slovencev v Italiji"**, ki prinaša bogat pregled dolgoletne dejavnosti dnevnika, ljudi, ki so ga ustvarjali in skupnosti, kateri je namenjen.

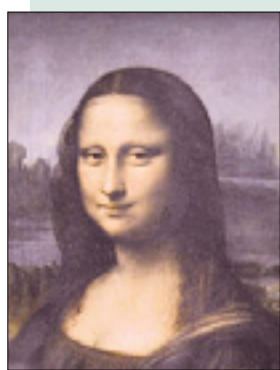
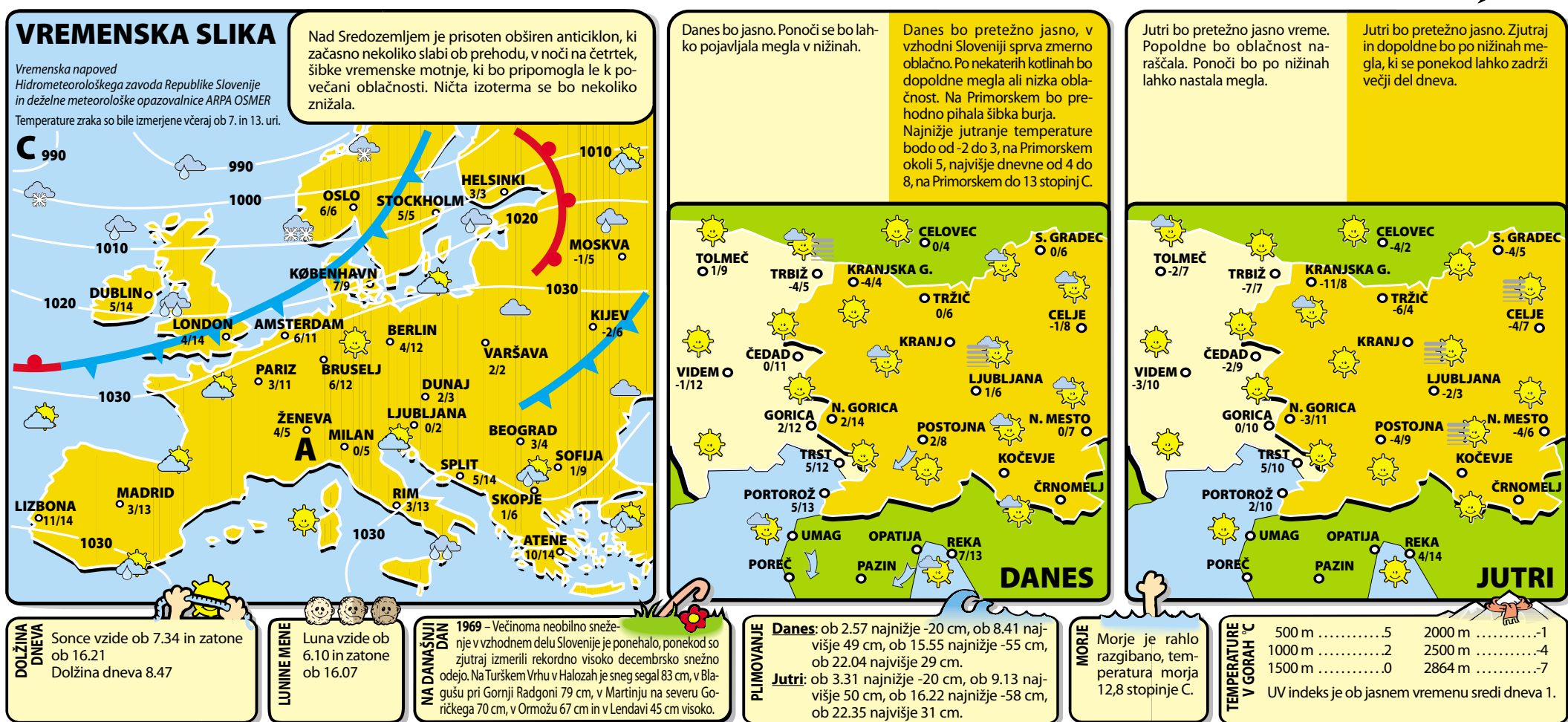
Naročnikom na tiskano izdajo Primorskega dnevnika nudimo **brezplačen dostop do spletne verzije časopisa**. Ob tem lahko brezplačno objavljajo male oglase in čestitke brez okvirja. Če se naročite takoj, boste Primorski dnevnik **do konca letošnjega leta na dom prejeli brezplačno**.

 Primorski
dnevnik

 Zadruga
Primorski dnevnik

informacije: Trst: 040 7786300 Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

Kaj se skriva pod Mona Lizo

PARIZ - Francoski strokovnjak Pascal Cotte verjame, da se pod znamenito podobo Mona Lize skriva portret sedeče ženske, ki nima ne nje-nega nasmeha ne pogleda. Dostop mu je pariški muzej Louvre omogočil leta 2004, sliki pa se je posvetil s tehniko LAM, ki jo je razvil sam. Ta naj bi mu omogočala, da se prebije globlje v sliko kot ostale tehnike, ki jih sicer uporabljajo raziskovalci.

Leonardo naj bi Mona Lizo ustvaril med letoma 1503 in 1517, ko je deloval v Firencah in Franciji. Poznavalci njegovega dela so se po dolgem pregovarjanju zedinili, da je portretirana verjetno žena firenškega trgovca s svilo Lisa Gherardini.

Vrtnarski poseg vratarja

KÖLN - V Nemčiji odmeva dokaj smešna zgodba o vratarju Augsburga, Švicarja Marwinu Hitzu (na sliki v sredini), ki je na tekmi bundeslige preizkusil zanimiv psihološki trik. Medtem ko je po dosojeni enajstmetrovki nastala običajna gneča igralcev okrog sodnika, je vratar hladnokrvno ob sodniku z nogometnim čevljem zavrtal v igrišče. Njegovo vneto kopanje je imelo posledice - najprej za domačega igralca Anthonyja Modesta, ki ga je uničena bela točka tako zmedla, da je zgrešil gol, po dveh dneh pa še za iznajdljivega vratarja, saj mu je lastnik stadiona izdal položnico za 122,92 evra.

ZDA - Donald Trump s svojimi protiislamskimi izpadi razjezil Belo hišo

»Ni primeren za kandidata«

Hrbet mu obračajo tudi republikanci, ne pa del volivcev - Trump se sklicuje na Franklina Roosevelta

NEW YORK - Kandidat za republikansko nominacijo na ameriških predsedniških volitvah Donald Trump, ki se je v ponedeljek zavzel za prepoved vstopa v ZDA vsem muslimanom, ni primeren za predsednika ZDA, je sporočila Bela hiša. Tiskovni predstavnik Bele hiše Josh Earnest je v odzivu še dejal, da ima Trumpova kampanja značilnosti smetiščarstva. Earnest je republikance pozval, naj Trumpa zavržejo. To so sicer večinoma že storili, razen dela republikanskih volivcev, ki so prepričani, da ima prav. Trumpove izjave so med drugim zavrnila nekdanji podpredsednik ZDA Dick Cheney, večina njegovih protikandidatov za osvojitve predsedniške nominacije republikanske stranke ter predsednik predstavniškega doma Paul Ryan.

Earnest je na novinarsko vprašanje o Trumpovem predlogu za prepoved vstopa muslimanom odgovoril, da je novinar zelo velikodušen, ker to opisuje kot predlog. »Kar Trump dela, je, da igra na strano strahov med ljudmi, da si pridobi večjo podporo. S tem na izjemno ciničen način vnaša delitve med Američani,« je dejal Earnest.

Trump je v ponedeljek predlagal, da bi muslimanom prepovedali vstop v ZDA, dokler ne ugotovijo kaj se dogaja po svetu. Tiskovni predstavnik Sveta za nacionalno varnost Ben Rhodes je menil, da so Trumpove izjave v popolnem nasprotju z varnostnimi potrebami ZDA. »Islamska država želi zanetiti vojno med ZDA in islamom in takšne izjave pošiljajo sporočilo, da se ZDA s tem strinjajo,« je dejal Rhodes.

Cheney, ki je bil glavni pobudnik vojne proti Iraku, ki je omogočila širitev Islamske države po Iraku, je me-

Od Trumpa se je moral uradno distancirati tudi republikanski predsednik predstavniškega doma Paul Ryan

ANSA

nil, da je Trumpov načrt »neameriški«. »Zamisel, da lahko prepovemo celotno religijo je v nasprotju z vsem, v kar verjamemo in kar naša država predstavlja,« je povedal Cheney. »Verska svoboda je pomemben del naše zgodovine. Moji predniki so prišli sem, ker so bili puritanci.«

Trump je na poplavo kritik z vseh strani odgovoril z dejstvom, da je tudi demokratični predsednik Franklin Roosevelt v času druge svetovne vojne počel podobno z Japonci, Nemci in Italijani. Republikanec Ronald Reagan

se je sicer leta 1988 uradno opravičil za politiko do Američanov japonskega izvora, ki so jih zapirali v koncentracijska taborišča. Reagan je podpisal zakon, ki jim je zagotovil tudi odškodnino.

Trump je bil v torek gost številnih televizijskih in radijskih oddaj, na katerih je zavračal obtožbe, da je fašist, ter primerjave s Hitlerjem. Na vprašanje, kako bi njegov načrt deloval v praksi, pa ni konkretno odgovoril. Dejaj je, da muslimanov iz ZDA ne bi izganjal, če imajo državljanstvo,

ukrep pa bi bil začasen, dokler predsednik ne bo ugotovil, kaj se dogaja po svetu.

Kaj bi storil z diplomati in drugimi, ki obiskujejo ali delajo na sedežu ZN v New Yorku, Trump ni znel pojasniti. Povedal je, da je treba o vsem tem razmisliti in zadeve dodelati.

Čprav uradno doslej še ni prestopil meje sovražnega govora, pa so Trumpove besede zelo nevarne za ameriške muslimane, ki doživljajo diskriminacijo in žalitve s strani Američanov, ki se s Trumpom strinjajo. (STA)

REVIJA TIME Merklova osebnost leta 2015

NEW YORK - Ameriška revija Time je za osebnost letošnjega leta izbrala nemško kanclerko Angela Merkel zaradi njene vodilne vloge pri reševanju evropskih dolžniške in begunske krize ter posredovanja v konfliktu v Ukrajini.

»Ker je od svoje države zahtevala več, kot bi si večina politikov upala, ker se je zoperstavila tiraniji in preračunljivosti ter zato, ker je pokazala trdno moralno vodstvo v svetu, kjer tega primanjkuje, je Angela Merkel osebnost leta revije Time,« je v utemeljitvi izpostavila urednica revije Nancy Gibbs.

Kot je zapisala revija Time, je nemška kanclerka letos »vsokočila« vsakič, ko je Evropo ogrozila kakšna kriza. »Možnost bankrota Grčije je ogrozila obstoj območja evra. Migrantska in begunska kriza pomeni izziv za načelo odprtih meja. In nenazadnje, pokol v Parizu je oživil refleks zapiranja vrat, gradnje zidov in nezaupanja,« je zapisala Gibbs.

Dodala je, da je Merklovi treba priznati, da ne izbira lahkih poti, ne glede na to, ali se z njo strinjamo ali ne.

Na seznamu osebnosti leta Merklovi sledijo vodja skrajne sunitske skupine Islamska država Abu Bakr al Bagdadi, kandidat za republikansko nominacijo za ameriške predsedniške volitve Donald Trump, aktivisti ameriške skupine Življenja temnopoltih štejejo, ki se borijo proti diskriminaciji ter iranski predsednik Hasan Rohani.